

T. C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI

**BELİREN YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK
TUTUM, SOSYAL ONAY İHTİYACI VE OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLME
KORKUSUNUN İNCELENMESİ**

TEZİ YAZAN
Gül SÜZER

Danışman: Doç. Dr. Binnaz KIRAN (Mersin Üniversitesi)

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Nurcan ÇİÇEK (Mersin Üniversitesi)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN / EKİM 2019

ONAY

T.C

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE;

201710073 numaralı öğrencimiz olan **Gül SÜZER** tarafından hazırlanan “**BELİREN YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM, SOSYAL ONAY İHTİYACI VE OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLME KORKUSUNUN İNCELENMESİ**” başlıklı bu tez çalışması jürilerimiz tarafından **oy birliği** ile **Psikoloji** Ana Bilim Dalında **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

.....
 Üniv. Dışı – Asıl Üye – Tez Danışmanı – Jüri Başkanı: Doç. Dr. Binnaz KIRAN
 (Mersin Üniversitesi)

.....
 Üniv. İçi – Jüri Asıl Üyesi: Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ

.....
 Üniv. Dışı – Jüri Asıl Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Nurcan ÇİÇEK
 (Mersin Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

.....

18/10/2019

Doç. Dr. Murat KOÇ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

NOT: Bu tezde kullanılan ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.

İTHAF

Sevgili Aileme...

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
 - Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
 - Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,
- bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

18 / 10/ 2019

Gül SÜZER

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans süreci boyunca bana her zaman yol gösteren, yardımını asla esirgemeyen, akademik bilgilerinden, tecrübelerinden ve yaşama dair fikirlerinden yararlandığım, bir öğretmenden fazlası olan sevgili hocam Doç. Dr. Binnaz Kıran' a,

Yüksek Lisans eğitim hayatım boyunca engin bilgilerinden yararlandığım değerli hocalarım Prof. Dr. Nurgül ÖZPOYRAZ' a, Prof. Dr. Şükrü UĞUZ' a, Doç. Dr. Murat Koç' a, Prof. Dr. Gülşah ŞEYDAOĞLU' na,

Veri toplama sürecimde güler yüzüyle benden yardımlarını esirgemeyen ve tez savunmamda jüri üyesi olmayı kabul eden sayın hocam Dr.Öğrt.Üyesi Nurcan Çiçek' e,

Çalışmamın her aşamasında her zaman yanımda olan tüm sınıf arkadaşlarıma,

En büyük destekçim ve her an yanımda olan, beni her koşulda destekleyen sevgili annem Fatma Süzer ve abim Erdiñç Süzer'e,

Ve son olarak eğitim hayatımı görmeyi çok isteyen fakat ne yazık ki buna ömrü yetmeyen sevgili babam Mustafa Süzer'e sevgi, saygı ve teşekkürlerimi sunarım.

18 / 10/ 2019

Gül SÜZER

ÖZET

BELİREN YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM, SOSYAL ONAY İHTİYACI VE OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLME KORKUSUNUN İNCELENMESİ

Gül SÜZER

Yüksek Lisans Tezi, Psikoloji Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Binnaz KIRAN

Ekim 2019, 137 sayfa

Bu araştırmanın amacı, Beliren yetişkinlik (18-29) dönemindeki bireylerin genel flört şiddetine yönelik tutumlarının cinsiyet, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesidir. Ayrıca beliren yetişkinlikte bulunan bireylerin flört şiddetinin bütün alt boyutlarına ilişkin tutumların farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek araştırmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubunda, Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4 yıllık fakültelerde öğrenim gören 1.,2.,3., ve 4. Sınıf öğrencisi (18-25 yaş) olmak üzere toplam 636 kişi oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrencilere, araştırma için gerekli olan bireysel verileri elde etmek amacıyla Kişisel Bilgi Formu, flört şiddeti tutumlarını ölçmek amacıyla Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği, olumsuz değerlendirilme korkusunun seviyesini ölçmek amacıyla Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu, Sosyal onay ihtiyacı seviyesini tespit edebilmek için Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği kullanılmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilere göre; Beliren Yetişkinlikte olan kadınların hem şiddete maruz kalan hem de şiddete başvuran erkeklerden fazla olduğu, ayrıca kadınların aile içi şiddete erkeklerden daha fazla maruz kaldığı, Beliren yetişkinlerin olumsuz değerlendirilme korkusunun azaldıkça genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şiddetine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu fakat cinsel flört şiddeti ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buna ek olarak; Beliren yetişkinlerin sosyal onay ihtiyacının azaldıkça

genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şidetine yönelik tutumları da daha olumlu olduğu yani flört şiddetini daha az kabul ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: Beliren Yetişkinlik, Flört Şiddeti, Sosyal Onay İhtiyacı, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu

ABSTRACT**AN INVESTIGATION OF THE ATTITUDES, THE NEED OF SOCIAL APPROVAL AND FEAR OF THE BEING NEGATIVE EVALUATION OF FLIRT VIOLENCE IN THE EMERGING ADULTHOOD PERIOD****Gül SÜZER****Master Thesis, Department of Psychology****Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Binnaz KIRAN****October 2019, 137 page**

The aim of this study is to investigate whether the attitudes of individuals within the age period of emerging adulthood (18-29 years) to general flirt violence differ, according to gender, fear of being exposed to negative evaluation and the need of social approval. In addition, whether the attitudes towards all of the sub-dimensions of flirting violence of individuals who are within the age group of emerging adulthood differ or not, constitutes another aspect of this study.

The study group of the research consists of 636 students in total, 1st, 2nd, 3rd and 4th grade students (ages between 18-29) studying at four-year faculties in Mersin University, Faculty of Education.

In order to obtain the required set of data for the research, the students who enrolled in the study were provided with Personal Information Forms to obtain the required personal data, Flirting Violence Attitude Scale for the measurement of participants' attitude towards the severity of flirting violence, Brief Negative Evaluation Measurement Scale for the measurement of the severity of negative evaluation, and Social Approval Measurement Scale to measure the need of social approval in participants.

According to the data obtained from the research; It has been concluded that the number of women who are within the age group of emerging adulthood and are being exposed to violence is more than the number of men who resort to and are exposed to violence, that more women are exposed to domestic violence than men, and that as the fear of being exposed to negative evaluation decreases, the attitudes of the emerging

adults towards general, physical, economical and emotional flirt violence indicate a more positive approach.

However, no significant correlative difference was found between sexual flirtation violence and fear of being exposed to negative evaluation.

Additionally; It has been concluded that as the need for social approval in emerging adults decreases, their attitudes towards general, physical, economical and emotional flirt violence also indicates a positive change, meaning that they consent to it less.

Keywords: Emerging Adulthood, Flirt Violence, Need for Social Approval, Being Exposed to Negative Evaluation

ÖNSÖZ

Flört ilişkisinin giderek önem kazandığı gençlik döneminde yaşanan flört, yetişkinliğe ulaşmanın ve duygusal olarak olgunlaşmanın en önemli araçlarından biridir. Çoğu araştırmalarda bu dönemi en iyi tanımlayan kavram Beliren Yetişkinlik (18-25) olarak adlandırılmaktadır (Arnett, 1994; Ercan, 2018; Munsey, 2016). Bu dönemde yaşanan yeni koşullara ve çevreye uyum sağlama, kişilik gelişimindeki belirsizlik, yeni şeyler keşfetme isteği, gelecek kaygısı, meslek ve eş seçimi, flört ilişkisi ile ilgili konular oldukça önem taşımaktadır (Aslan, Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Erdost ve Temel, 2018; Kaya Sakarya, 2013).

Bireyler zaman zaman diğer insanlarla anlaşılamadığı gibi romantik ilişki yaşadıkları partnerleriyle de çatışma yaşayabilmektedir. Flört ilişkisi esnasında bu anlaşmazlığı çözebilmek adına kişiler bazen partnerlerine karşı şiddet uygulayabilirler (Atakay, 2014; İftar, 2016). Flört şiddeti olarak adlandırılan bu şiddet türü; çiftlerin romantik ilişki sırasında birbirlerine sözel, fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet içeren eylemlerde bulunmasıdır.

Fakat bu dönemde flört şiddetinin çoğunlukla gizlendiği belirtilmektedir (Aslan ve diğerleri 2008:45). Bu gizlemenin nedenleri arasında genel olarak gençlerin romantik ilişkiler konusunda deneyimsiz olması, ilişkilerini bu dönemde yoğun olarak yaşadıkları için etrafındaki kişilerin etkisinde kalıp olumsuz değerlendirilmekten korkması ve toplumda kabul görmek için sosyal onay ihtiyacı hissetmesi önemli faktörler arasında gösterilebilir. Buna ek olarak toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal değerler ve kültürel faktörler de şiddete yönelik tutumu etkileyen faktörler arasında gösterilebilir (Aslan ve diğerleri, 2008; İftar, 2016; Yumuşak, 2013).

Alanyazın incelendiğinde flört şiddetine yönelik tutum, sosyal onay ihtiyacı ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların olmadığı görülmüştür. Bu çalışmada Beliren Yetişkinlik döneminde flört şiddetine tutum, sosyal onay ihtiyacı ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkinin incelenerek literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Gül SÜZER.....	i
ONAY.....	ii
İTHAF.....	iii
ETİK BEYANI.....	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET.....	vi
ABSTRACT.....	viii
ÖNSÖZ.....	x
İÇİNDEKİLER.....	xi
KISALTMALAR.....	xv
TABLolar LİSTESİ.....	xvi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvii
EKLER LİSTESİ.....	xviii

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Araştırmanın Arka Planı	1
1.2. Araştırmanın Problemi	4
1.3. Araştırmanın Alt Problemleri.....	4
1.4. Araştırmanın Amacı.....	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Varsayım(Sayıltılar).....	5
1.7. Sınırlılıklar	5
1.8. Tanımlar	5

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Beliren Yetişkinlik Dönemi	7
2.1.1. Beliren Yetişkinlik Döneminin Temel Özellikleri.....	7
2.1.2. Türkiye’de Beliren Yetişkinlik	9

2.1.3. Beliren Yetişkinlik Dönemi İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar....	9
2.1.4. Beliren Yetişkinlik Dönemi İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar ...	11
2.1.5. Beliren Yetişkinlik Dönemi ve Şiddet ilişkisi.....	15
2.2. Şiddet	16
2.2.1. Şiddet Kavramı	16
2.2.2. Şiddetin Nedenleri.....	17
2.2.3. Şiddetin Türleri	18
2.3. Flört Şiddeti.....	19
2.3.1. Flört Şiddeti Kavramı.....	19
2.3.2. Flört şiddetiyle ilgili kuramsal açıklamalar	21
2.3.2.1. Feminist Kuram.....	21
2.3.2.2. Güç Kuramı	22
2.3.2.3. Bağlanma Kuramı	22
2.3.2.4. Sosyal Öğrenme Kuramı	23
2.3.2.5. Aile Sistemleri ve Kuşaklar arası aktarım Kuramı	24
2.3.2.6. Toplumsal Cinsiyet Kuramı	25
2.3.3. Flört şiddeti türleri	25
2.3.3.1. Fiziksel şiddet	26
2.3.3.2. Cinsel Şiddet	26
2.3.3.3. Ekonomik Şiddet.....	27
2.3.3.4. Duygusal şiddet/psikolojik şiddet	27
2.3.4. Flört Şiddeti Nedenleri.....	28
2.3.4.1. Bireysel Etmenler(Demografik).....	29
2.3.4.2. Ailesel Etkenler	30
2.3.4.3. Çevresel faktörler.....	31
2.3.5. Flört şiddeti risk faktörleri	32
2.3.6. Flört Şiddeti İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar.....	34
2.3.7. Flört Şiddeti İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	38
2.4. Sosyal Onay İhtiyacı	40
2.4.1. Sosyal Onay İhtiyacı Kavramı	40
2.4.2. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Kuramsal Açıklamalar.....	41
2.4.2.1. İhtiyaçlar Kuramı	41
2.4.2.2. Murray ve İhtiyaçlar Kuramı	41
2.4.2.3. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı	42
2.4.2.4. McClelland'ın Başarı Gereksinimi Kuramı	42

2.4.2.5. Erken Dönem Uyumsuz Şemalar Ve Sosyal Onay İhtiyacı.....	43
2.4.2.6. Ellis'in Akılcı Olmayan İnançlar Yaklaşımı Ve Sosyal Onay İhtiyacı	44
2.4.2.7. Kohlberg'in Ahlak Gelişimi Kuramı Ve Sosyal Onay İhtiyacı	45
2.4.2.8. Sosyal Etki-Uyma ve Sosyal Onay İhtiyacı.....	45
2.4.3. Sosyal Onay İhtiyacı ve Diğer Değişkenler	46
2.4.4. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	47
2.4.5. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Yurtiçi Araştırmalar.....	49
2.6. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	51
2.6.1. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Kavramı	51
2.6.2. Olumsuz değerlendirilme korkusu ile ilgili kuramsal açıklamalar	52
2.6.3. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve Sosyal Kaygı Arasındaki İlişki ...	53
2.6.4. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar	54
2.6.5. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	56

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Yöntemi/ Deseni	57
3.2. Araştırmanın Modeli	57
3.3. Araştırmanın Evren Ve Örneklemi	58
3.4. Veri Toplama Araçları	62
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	62
3.4.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği (FŞYTÖ)	62
3.4.3. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği (SOİÖ)	63
3.4.4. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu (ODÖKF)	63
3.5. Verilerin Analizi	64

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

4.1. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutum Puanlarına İlişkin Bulgular.....	65
---	----

4.2. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	66
4.3. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Olumsuz Değerlendirilme Korkusuna Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	67
4.4. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Sosyal Onay İhtiyacı Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	70

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA VE YORUM

5.1. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Cinsiyet Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması.....	74
5.2. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması	76
5.3. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Sosyal Onay İhtiyacı Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması	78

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç.....	80
6.2. Öneriler	80

7. KAYNAKÇA..... 82

8.EKLER LİSTESİ..... 107

9.ÖZGEÇMİŞ 119

KISALTMALAR

BY	: Beliren Yetişkinlik
FŞYTÖ	: Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği
ODKÖ	: Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği
SOİÖ	: Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği

TABLOLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1. Katılımcıların Akademik Durumuna Yönelik Demografik Bilgiler	58
Tablo 2. Katılımcıların Ailelerine İlişkin Demografik Bilgiler	59
Tablo 3. Katılımcıların Yaşamını Sürdürdüğü Yerlere İlişkin Bilgiler	60
Tablo 4. Katılımcıların İlişki Durumlarına Yönelik Demografik Bilgiler	60
Tablo 5. Katılımcıların Şiddet ve Bağımlılık Yapıcı Madde Kullanım Deneyimlerine İlişkin Bilgiler	61
Tablo 6. Katılımcıların Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Dağılımına İlişkin Betimsel İstatistikler.....	65
Tablo 7. Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Cinsiyete Göre Farklılıklarına İlişkin Bulgular	67
Tablo 8. Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Düzeyleri Açısından Farklılıklarına İlişkin Bulgular	68
Tablo 9. Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Sosyal Onay İhtiyacı Düzeyleri Açısından Farklılıklarına İlişkin Bulgular	71

ŞEKİLLER LİSTESİ**Sayfa**

Şekil 1. Araştırma Modeli.....	57
---------------------------------------	----

EKLER LİSTESİ

	Sayfa
8.1. Etik Kurul Onay Belgesi.....	107
8.2. Kişisel Bilgi Formu.....	108
8.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği.....	110
8.4. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği	112
8.5. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği	114
8.6. Çağ Üniversitesi Tez Anket İzni.....	115
8.7. İlişki Ölçekleri Anketi Kullanım İzni	117

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde çalışmanın arka planı, amacı, problemi, önemi, sayıltıları, kapsam ve sınırlılıkları hakkında bilgi verilmiş, gerekli tanımlar yapılmıştır.

1.1. Araştırmanın Arka Planı

Yaşamın neredeyse her alanında ortaya çıkan şiddet, toplumsal yaşamda üzerinde durulması gereken önemli konulardan biridir. Şiddet; tedbir alınmadığı takdirde bireylerin yaşamını, fiziksel ve ruhsal sağlığa zarar veren ve yaşam kalitesini etkileyen bir tehlike olarak varlığını sürdürebilmektedir. Bu nedenle günümüzde daha da derinden hissedilen etkisiyle sosyal bilimcilerin dikkatini çeken bir araştırma konusudur (Aslan ve diğerleri, 2018: 23).

Bu araştırmada toplumsal ve kişisel açıdan ciddi bir sorun olan genelde şiddet kavramı özelde ise gençlik söz konusu olduğundan flört şiddeti incelenmiştir. Dünya Sağlık Örgütü (2002)' ne göre şiddet, gücün kasıtlı kullanımını istenir bir şekilde; kişinin kendine, başkasına veya herhangi bir gruba karşı hasara, ölüme yol açacak bir biçimde uygulanmasıdır (WHO, 2002:5). Başka bir tanıma göre ise şiddet; kişilerin zarar görmesine ve tehdit edici bir şekilde baskı altına alınmasına sebep olan eylemlerdir (Arın, 1998; Aslan ve diğerleri, 2008).

Her yıl iki milyondan fazla kişinin şiddet sebebiyle zarar gördüğü, fiziksel ve ruhsal kalıcı sorunlar yaşadığı belirtilmektedir (Who, 2002). Şiddete maruz kalan bireyler her yaştan, cinsiyetten, sosyo-ekonomik durumdan ve eğitim düzeyinden olabilir. Birçok olumsuz sonuçlar meydana getiren şiddet, en çok fiziksel ve cinsel şiddet olarak bilinse de içinde ekonomik ve psikolojik şiddet türlerini de bulundurmaktadır. Buna ek olarak bu şiddet türleri birbiriyle oldukça bağlantılıdır (Aslan ve diğerleri, 2008; Flood ve Pease, 2009; İftar, 2016). Ayrıca şiddet, toplumda kendini farklı şekillerde gösterebilir sadece evli bireyler arasında değil, evli olmayan, yakın duygusal ilişki yaşayan partnerler tarafından da gerçekleştirilmektedir. Şiddetin farklı bir yüzü olan flört şiddeti, bu bağlamda araştırılması gereken önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır.

Flört şiddeti eşlerin romantik ilişki esnasında birbirlerine karşı şiddet içeren davranışlar uygulaması ya da birbirlerine sosyal kısıtlamalar getirmesi olarak

adlandırılmaktadır. Bu şiddet bazen sözel, cinsel, duygusal ve fiziksel türlerini de içermektedir (Aslan ve diğerleri, 2008:9). Diğer tanımlar incelendiğinde ise flört şiddeti; romantik ilişki yaşayan bireylerin birbirlerine karşı şiddet içeren sözel ve duygusal kötü davranışlarda bulunması olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda romantik ilişkilerde her türlü şiddet olgusunun ortaya çıkabileceği unutulmamalı, şiddeti yalnızca fiziksel şiddet olarak değil bunun yanında şiddetin cinsel, psikolojik ve duygusal türleriyle de flört ilişkisinde görülebileceğine dikkat edilmelidir. Flört şiddeti çoğunlukla yaşamın her alanında görülse de çalışmalar daha çok gençler üzerinde odaklanmıştır (Aslan ve diğerleri, 2008:3). Batı ülkelerinde yapılmış olan çalışmalarda şiddet türlerinden flört şiddetine uğrama sıklığının lise öğrencileri arasında %10-25 arasında değişirken, üniversite öğrencileri arasında %20-30'a kadar çıktığı tespit edilmiştir (Wekerle ve Wolfe, 1999). Bu açıdan bakıldığında flört şiddetine maruz kalan ve en çok risk altında olan grubun gençler olduğunu söyleyebiliriz.

Çoğu araştırmalarda bu dönemi en iyi tanımlayan kavram “beliren yetişkinlik” olarak adlandırılmaktadır (Ercan,2018: 13). Beliren yetişkinlik kavramı Arnett (1994; 1998) tarafından ortaya atılmıştır. Arnett’ göre bu dönem; (18-25 yaş) ergenlik ile yetişkinlik yıllarını kapsayan gelişimsel bir dönemdir. Kişiler bu yaşlarda yeni fırsatlar elde etmekte ve bunun yanında bu fırsatları deneyimlemektedirler. Ayrıca kişiler bu dönemde karşılarına çıkan seçenekleri özgürce yaşamaktadırlar. Bu dönem genel itibari ile 18-25 yaşları arasında tanımlanmakta iken bazı çalışmalar bu dönemin 18-29 yaş aralığını kapsayabileceğini de belirtmektedir (Arnett, 2000; Atak ve Çok, 2010; Doğan ve Cebiloğlu, 2011). Günümüzde ergenlik döneminin gelişimsel görevleri yerine getirilmesinde ve yaşam koşulları göz önüne alındığında ergenlik döneminin uzadığı düşünüldüğü için bu çalışmada beliren yetişkinlik kavramı 18-29 yaş arasında bulunan bireyleri kapsayacaktır.

Beliren yetişkinlik; ergenlik ve yetişkinlik dönemlerinin arasında yaşandığı için bu dönemlerin etkisini taşısa da kendine ait niteliklere sahip farklı bir gelişimsel dönemdir. Bu farklılığın oluşmasında üç farklı etmenin rol oynadığı belirtilmiştir. Bu roller genel olarak ekonomik, demografik ve kültürel faktörler olarak belirtilmektedir (Arnett, 2000: 469). Arnett’ e göre, bu dönemdeki bireyler kendilerini arada hissettikleri için kararsız, kimlik arayışında ve farklı deneyimler yaşayarak kendilerini keşfetme çabasında olabilmektedir(Arnett, 2004). Atak ve Çok (2010) bu sebeplerden dolayı beliren kelimesinin bu dönemi en doğru şekilde temsil ettiğini belirtmektedir.

Beliren yetişkinlik döneminde, romantik ilişkilerin artık daha net bir şekilde yaşanmaya başladığı görülmektedir. Bireylerin bu dönemde davranışlarının şekillenmeye başlaması, kendini kanıtlama amaçlı davranışlar sergilemesi şiddete yönelmenin yanı sıra romantik ilişkilerde flört şiddeti problemini doğurmuştur (Mıhçıokur ve Akın, 2015).

Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddeti, önemli bir sağlık sorunudur ve şiddete maruz kalan kişilerde olumsuz psikolojik sonuçlara sebep olur (Baldan ve Akış, 2017). Fakat bu dönemde flört şiddetinin çoğunlukla gizlendiği belirtilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008). Bu gizlemenin nedenleri arasında genel olarak gençlerin romantik ilişkiler konusunda deneyimsiz olması, ilişkilerini bu dönemde yoğun olarak yaşadıkları için etrafındaki kişilerin etkisinde kalıp olumsuz değerlendirilmekten korkması ve toplumda kabul görmek için sosyal onay ihtiyacı hissetmesi önemli faktörler arasında gösterilebilir. Buna ek olarak toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal değerler ve kültürel faktörler de şiddete yönelik tutumu etkileyen faktörler arasında gösterilebilir (Aslan ve diğerleri, 2008).

Alanyazın incelendiğinde, şiddeti olumlu olarak görmenin, toplumsal normların şiddeti kabul edilebilirlik düzeyinin yansıması olduğu gözlemlenmiştir. Örneğin; kendini müdafaa durumunda şiddet haklı görülebiliyorken, romantik ilişkilerde şiddet bazen kabul edilebilir (Kaura ve Lohman, 2007). Çünkü şiddet kavramı, toplumsal değerler ve kültürel faktörlerle şekillenir, öğrenilir ve kuşaktan kuşağa aktarılır (Aslan ve diğerleri, 2008; Cinal, 2018). Bu açıdan bakıldığında flört şiddetine yönelik tutumun belirlenmesinde kişisel özelliklerin yanı sıra gerek toplumsal cinsiyet rolleri (ataerkil toplum düzeni), gerek ailesel ve kültürel etkenlerin büyük rol oynadığını söylenebilmektedir.

Şiddetle ilgili oluşan bu toplumsal tanımlar bireylerde şiddeti normalleştirmeye, kabul etmeye ya da gizlemeye sebep olabilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008). Tüm bu nedenler gözönüne alındığında sosyal onay görmek için bireyler normlara uygun davranabilir ve olumsuz değerlendirilmekten kaçınmak için flört şiddetine sessiz kalabilir. Çünkü sosyal onay ihtiyacının temelini, başkaları tarafından takdir edilme ve pozitif geri bildirimler almanın oluşturduğu belirtilmektedir (Karaşar, 2014). Alan yazın incelendiğinde de şiddete yönelik tutum ile flört şiddetine başvurma arasında yakın bir ilişki olduğu görülmüştür (Flood ve Pease, 2009; Holtzworth- Munroe, Bates, Smutzler ve Sandin, 1997). Bu noktada flört şiddetine yönelik tutumunun belirleyicilerinin

incelenmesi, bu tanımın içeriğini anlamaya ve bu bağlamda farkındalık yaratıp önleyici çalışmaların artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Problemi

Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutumlar, cinsiyete, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacına göre farklılaşmakta mıdır?

1.3. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Beliren yetişkinlik döneminde cinsiyete göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?
2. Beliren yetişkinlik döneminde olumsuz değerlendirilme korkusunun düzeyine göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?
3. Beliren yetişkinlik döneminde sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Beliren yetişkinlik (18-29) dönemindeki bireylerin genel flört şiddetine yönelik tutumlarının cinsiyet, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığının incelenmesidir. Ayrıca beliren yetişkinlikte bulunan bireylerin flört şiddetinin bütün alt boyutlarına ilişkin tutumların farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek araştırmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Her geçen gün daha da görünür hale gelen şiddet kavramı, insanların gündelik hayatını, yaşam kalitesini, diğer insanlarla olan iletişimini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu kavramın doğasını anlamak ve nedenlerini saptamak ileride yaşanacak olan tüm şiddet türlerinin önüne geçmeye yardımcı olacaktır.

Şiddetin toplumun her alanında görülebilmesinden ötürü flört ilişkisine de etki etmesi kaçınılmaz bir gerçektir. Beliren yetişkinlik döneminde (18-29 yaş) yaşanan flört

ilişkisi, bireyin gelecekteki yaşayacağı hayatın sağlıklı olması açısından çok önemlidir. Çünkü flört döneminde yaşanan olaylar bireylerin ileride kuracağı aile yapılarına dair ipuçları verebilir (Baldan ve Alkış, 2017). Alan yazın incelendiğinde her 5 üniversite öğrencisinden birinin flört şiddetine uğradığı ve bunu bildirdiği görülmektedir (Makepeace, 1981). Ancak diğer araştırmalarda birçok öğrencinin yaşadığı şiddeti bildirmediği görülmüştür (Aslan ve diğerleri, 2008). Kültürel etkenler, toplumsal normlar, cinsiyet rolleri ve cinsiyete dair var olan kalıp yargılar vb. bireyin toplum tarafından dışlanmasına ya da olumsuz değerlendirilmekten korkmasına sebep olabilir. Bu noktada bireylerin yaşadığı şiddeti görmezden gelmesi eleştirilmekten korktuğu için gizlemesi şiddetin yaygınlaşmasına, normalleşmesine ve giderek daha da görünür hale gelmesine sebep olabileceği düşünülmektedir. Flört şiddetine yönelik tutumların ve ilgili değişkenlerin bilinmesi önemlidir. Bu bilgiler kullanılarak gençlerin gelişimine uygun şiddete yönelik farkındalık eğitimlerinin düzenlenmesi sağlanabilir. Ayrıca alanyazın incelendiğinde bu değişkenlerin ayrı ayrı incelendiği ancak birlikte ve özellikle bu dönem özelinde incelenmediği görülmektedir. Bu açıdan da çalışmanın sonuçlarının alanyazına katkı sağlaması beklenmektedir.

1.6.Varsayım(Sayıtlar)

- Araştırmaya katılan bireylerin ölçekleri içtenlikle cevapladıkları varsayılmaktadır.
- Katılımcıların heteroseksüel ilişki yaşayan bireylerden oluştuğu varsayılmaktadır.

1.7.Sınırlılıklar

- Araştırma Mersin Üniversitesi'nin 4 yıllık fakültelerinde öğrenim gören beliren yetişkinlik(18- 29 yaş) dönemindeki üniversite öğrencileriyle sınırlıdır.
- Araştırma bulguları araştırmada kullanılmış olan ölçeklerin ölçtüğü bilgilerle sınırlıdır.

1.8.Tanımlar

Beliren Yetişkinlik: Beliren yetişkinlik kavramını ilk defa Jeffrey Jensen Arnett (1994; 1998; 2000; 2004; 2006) tanımlamıştır. Bu kavram, ergenlik ve yetişkinlik

arasındaki dönemi (18-25) kapsamakta ve bu dönemde yer alan özelliklerin daha ön plana çıktığı sağlayan belirgin bir gelişimsel dönem olarak ifade edilmiştir.

Flört Şiddeti: Kişilerarası şiddet türleri arasında yer alan flört şiddeti; çiftlerin romantik ilişki sırasında partnerlerine karşı sözel, fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet içeren eylemlerde bulunmasıdır (Aslan ve diğerleri, 2018: 9).

Sosyal Onay İhtiyacı: Kişinin çevresindeki bireylerin beklentilerine önem verdiği ve sosyal etkileşimlerde çoğunlukla çevresine uyum gösterdiği bir kavramdır. (Leite ve Beretvas, 2005: 141).

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu:Olumsuz değerlendirilme korkusu; kişinin yaptığı hatalar sonrasında başkaları tarafından eleştirileceği ve dışlanacağına dair korku ve kaygı duymasıdır(Carleton, McCreary, Norton ve Asmundson, 2007: 132).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL AÇIKLAMALAR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde konuyla ilgili daha önce yapılmış kuramsal açıklamalara ve ilgili araştırmalar yer almaktadır.

2.1. Beliren Yetişkinlik Dönemi

Günümüzde bireylerin gelişim dönemlerini inceleyen çalışmalar, eskiye göre çeşitli bakışaçılarıyla şekillenerek disiplinlerarası bir yaklaşımla ele alınmaktadır. Kuramcılar çalışmalarında artık toplumsal ve kültürel faktörleri de göz önünde bulundurarak ergenlik ve yetişkinlik dönemini anlamaya çalışmış ve bu dönemi ifade eden yeni tanımlar ortaya konulmuştur. Bu tanımlardan biri de beliren yetişkinlik tanımıdır (Arnett, 2000).

Beliren yetişkinlik tanımını kullanan ilk kişi Jeffrey Jensen Arnett'tir. Arnett bu tanımın, ergenlik ile yetişkinlik arasındaki dönemi (18-25) kapsadığını belirtmiştir. (Arnett, 1994;1998). Bu hareketli ve karmaşık dönem, bireylerin farklı fırsatlar elde ettiği aynı zamanda da birtakım zorluklar yaşadığı gelişimsel bir dönemdir. Bu dönemde beliren yetişkinler, romantik ilişkiler yaşama, meslek edinme ya da hayata karşı fikirlerinin oluşması kapsamında bir arayış içindedir. Bunun yanında beliren yetişkinlerin kendini gelişimsel açılarından arada kalmış hissettikleri görülmektedir(Arnett, 2000:470).

Alanyazın incelendiğinde bu dönem çoğunlukla 18-25 yaş arasını kapsıyor gibi görülse de farklı çalışmalar bu dönemin 18-29 yaş aralığına kadar uzayabileceğini öne sürmüştür. Ayrıca beliren yetişkinlik döneminin evrensel olmadığı, kültürden kültüre değiştiği ve bazı kültürlerde ise hiç görülmediği belirtilmiştir(Arnett, 2000).

2.1.1. Beliren Yetişkinlik Döneminin Temel Özellikleri

Beliren yetişkinlik, Tanner (2006)'a göre, sadece bu döneme ait özelliklerle tanımlanamamaktadır. Çünkü ona göre bu dönem, önceki ve sonraki gelişim dönemleriyle de ilişkilendirilmesi gereken yeni bir yaşam dönemini temsil etmektedir. Bu sebeple beliren yetişkinlik dönemini diğer gelişimsel dönemlerden ayıran kendine özgü özellikleri vardır (Arnett, 2004). Bu dönemi ergenlik ve yetişkinlik döneminden

ayırır; kimlik arayışı, istirsizlik, kendine odaklanma, sonsuz olanaklara sahip olma ve arada kalmışlık olmak üzere beş temel özellik bulunmaktadır. Bu özellikler diğer dönemlerden farklı olarak beliren yetişkinlik döneminde daha yoğun bir şekilde ortaya çıkmaktadır (Doğan ve Cebiloğlu, 2011). Bunlar;

- **Kimlik arayışı:** Kimlik edinme süreci; genel olarak kişinin aşk, iş, dünya görüşü gibi alanlarda deneyimde bulunma ve karar verme süreçlerini içermektedir (Atak ve Çok, 2010). Bu süreçler ergenlikte başlamakta ve beliren yetişkinlik döneminde daha fazla görünür hale gelmektedir. Örneğin; ergenlik döneminde flört ilişkisi daha çok kısa süreli ve tam bir ilişki niteliğinde değilken, beliren yetişkinlik döneminde ilişkinin boyutu artar ve daha ciddi anlamlar taşır. Aynı şekilde iş ve çalışma hayatı da ergenlik döneminde daha çok geçici bir anlam taşırken, beliren yetişkinlikte daha önemsenmekte ve ön plana çıkmaktadır. Bu sebeple beliren yetişkinler bu dönemde yetişkin rollerini benimsemeden önce iş, aşk, dünya görüşü gibi konularda kimlik arayışını sürdürmektedir (Arnett, 2004:15).
- **İstirsizlik:** Beliren yetişkinlerin kimlik arayışları, iş ve aşk yaşamındaki değişen seçimleri beliren yetişkinliği diğer gelişim dönemlerinden ayırırken; farklı bir değişkenlik dönemini durumuna da çevirebilmektedir. Bu dönemde beliren yetişkinler, planlarını sürekli gözden geçirirler. Her gözden geçirilişte ise kendilerine dair farklı özellikler öğrenir ve kararlarını değiştirirler (Arnet, 2000, 2004). Örneğin; flört ilişkisi yaşayan beliren yetişkinler partnerleriyle aynı evde yaşama kararı alır fakat bir süre sonra ilişkisini sonlandırarak başka bir ilişkiye başlama kararı alır (Doğan ve Cebiloğlu, 2011:16).
- **Kendine Odaklanma:** Beliren yetişkinler, bu dönemde hayatlarıyla ilgili kararları kendi verir ve kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenirler. Bu şekilde beliren yetişkinler, yetişkin yaşamın temellerini oluşturmaya başlar (Atak ve Çok, 2010:41). Aynı zamanda beliren yetişkinler, ergenlik döneminde yaşamadıkları ve yetişkinlik döneminde de sorumluluklarının artması nedeniyle yaşamayacakları özgürlüğün tadını çıkarırlar (Arnett, 2010).
- **Arada Kalmışlık:** Beliren yetişkinler, yetişkin ya da ergen olarak görmemektedirler. Çünkü çoğu beliren yetişkin için yetişkinliğe ulaşmak çok uzun ve zorlu bir süreçtir. Yetişkin olmanın ölçütlerini henüz

gerçekleştirmediklerini düşündükleri için de kendini belirsiz ve arada kalmış hissetmektedirler (Atak ve Çok: 42).

- **Sonsuz Olanaklar:** Bu dönem, beliren yetişkinler için yüksek beklentilerin olduğu sonsuz olanaklar dönemidir (Arnett, 2004:16). Bu dönemde, bireyler meslek ve eş seçenekleri arasından isteklerini seçmekte özgürdür. Bu sebeple hayata daha pozitif bakmakta ve başarıya ulaşıcaklarına inanmaktadırlar (Doğan ve Cebiloğlu, 2011:17).

Eryılmaz ve Ercan (2011)'a göre beliren yetişkinlik döneminde kimlik arayışının en önemli göstergelerinden biri de romantik ilişkilerdir. Bireyler bu dönemde sürekli arayış içinde ve farklı deneyimlere açık bir haldedir(Arnett, 2004). Bu özellikler göz önüne alındığında beliren yetişkinlikte yaşanan flört ilişkisinin tutarsız, değişken ve kendi odaklı olabileceği ve bireylerin şiddete meyilli davranışlar sergileyebileceği söylenilebilir.

2.1.2. Türkiye’de Beliren Yetişkinlik

Alanyazın incelendiğinde Türkiye’nin genç bir nüfus yapısına sahip bir ülke olduğu, aynı zamanda toplulukçu bir kültür yapısına sahip olmasına karşın, bireyci özelliklerin de var olduğu bir ülke olarak görülmektedir. Çoğu ülkede olduğu gibi, ülkemizde de oluşan ekonomik ve toplumsal değişiklikler toplumsal kesimlerin yaşamını oldukça derinden etkilemiştir. Özellikle Türkiye’de son yıllarda evlenme yaşının gittikçe yükselmesi, eğitim düzeyinin artması ve anne baba olma rollerinin ertelenmesi gibi gelişmiş ülkelere benzer değişikliklerin meydana gelmesi, Türkiye’de de beliren yetişkinlik kavramının önem kazanmasına sebep olmuştur. Bu bilgiler Türkiye’de kentli, eğitilmiş ve değişkenliğe açık olan bireylerin beliren yetişkinler olarak tanımlanması mümkündür (Atak ve Çok, 2010; Doğan ve Cebiloğlu, 2011; Eryılmaz ve Ercan, 2011; Parmaksız, 2008).

2.1.3. Beliren Yetişkinlik Dönemi İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Arnett (1994;1998) beliren yetişkinlik döneminin oluşmasında, yaşanan toplumun özelliklerinin ve sahip olduğu kültürün öneminden bahsetmiştir.1990’ların sonuna doğru yapılan bilimsel araştırmalarda yetişkinliğin ölçütü; eğitimi tamamlama, evlenme ve işe başlama olarak kabul edilirken (Hogan ve Astona,1986), Arnett (2003)

endüstrileşmeyle beraber bireylerin kendini yetişkin olarak tanımlama ölçütlerinin değiştiğini öne sürmüştür. Amerika’da üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmaya göre, bireyin kendini yetişkin olarak tanımlaması için; maddi olarak kendi ayaklarının üstünde durabilmek, aileden bağımsız bir evde yaşamak, davranışlarının sonuçları ile ilgili sorumluluk almak, inanç ve değerlerini bağımsız olarak kabul etmek gibi bireyci koşulları gerçekleştirmiş olması gerekmektedir (Arnet, 2003).

Bu bilgilerden yola çıkarak Arnett (2003), Beyaz Amerikalılar ve azınlık etnik gruplarda yaşayan 18-29 yaş arasındaki bireylerin; maddi olarak kendi ayaklarının üstünde durabilmek, aileden bağımsız bir evde yaşamak, davranışlarının sonuçları ile ilgili sorumluluk almak, inanç ve değerlerini bağımsız olarak belirlemek gibi yetişkinlik ölçütlerini karşılaştırdığı çalışmanın sonuçlarına göre, gruplar arasında bir farklılık bulunmamıştır. Fakat azınlık etnik grupta olan beliren yetişkinlerin, Amerikalılara kıyasla maddi olarak geçimini sağlamak, bir çocuğa bakabilecek güce sahip olmak ve toplulukçu kültürün getirdiği yetişkin olma ölçütlerine daha çok önem verdiği görülmüştür.

Beliren yetişkinlik kavramının gelişim psikologları tarafından kabul edilmesi üzerine bu kavram Amerika dışındaki ülkelerde de araştırılmaya başlanmıştır. Araştırmalar daha çok farklı kültürlerde beliren yetişkinlik döneminin yaşanıp yaşanmadığı üzerinde durulmuştur. 69 Kanadalı Aborjin ve Avrupa kökenli Kanadalı bireyler üzerinde araştırıldığı çalışmada, daha gelenekçi ve toplulukçu kültüre sahip olan Aborjinlerin, Avrupa kökenli Kanadalı bireylere göre daha çok yetişkinliğe ulaştıkları ortaya çıkmıştır (Cheah ve Nelson, 2004). Buna ek olarak Aborjinlilerin, kişilerarası yetişkinlik ölçütlerine daha çok önem verdiği görülmüştür.

Çin ve Amerika’daki üniversite öğrencileri karşılaştırıldığı ve yetişkinlik ölçütlerinin incelendiği bir çalışmada, yetişkinliğe eriştiğinizi düşünüyor musunuz gibi sorulara Çin’deki öğrencilerin %35’nin bazı açılardan evet bazı açılardan hayır cevabı verdiği görülürken, Amerika’daki öğrencilerin %66’sının bu yanıtı verdiği görülmüştür. Buna göre Amerika’ya kıyasla azınlık bir grup olan Çin’in de beliren yetişkinlik döneminin yaşandığı tespit edilmiştir (Badger ve diğerleri, 2006).

Fulgini (2007)’nin Amerika’da yaptığı çalışmada bireylerin yaşadıkları deneyimlerin, azınlık etnik gruplara bağlı olarak beliren yetişkinlik döneminde farklılaşabileceği görülmüştür.

Çek Cumhuriyeti’nde bireylerin kendilerini ne derecede arada kalmış hissettiklerini ölçmek amacıyla 18-27 yaş arasındaki 436 katılımcı üzerinde bir

araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, bireylerin %64'ünün kendini arada kalmış hissettikleri tespit edilmiştir. Buna ek olarak demografik ve psikolojik özelliklerin de arada kalma hissiyle ilişkili olduğu bulunmuştur (Macek ve diğerleri, 2007).

Yapılan bir diğer araştırmanın sonucuna göre, azınlık ve toplulukçu kültürlerde bu dönemin çoğunlukla kısa bir dönem olduğu görülmüştür (Donoghue ve Stein, 2007). Romanya'da 18-27 yaş aralığındaki bireyler üzerinde yapılan araştırmanın sonucuna göre, katılımcıların %61'inin kendini yetişkin olarak görmedikleri görülmüş, en önemli yetişkinlik ölçütlerinin ise kişilerarası olgunluk, ekonomik bağımsızlık ve normlara uyma olduğu tespit edilmiştir (Nelson, 2009).

Alanyazın incelendiğinde beliren yetişkinlik döneminin demografik ve kültürel faktörlere göre farklılık göstermesine karşın çoğu ülkede 20'li yaşlardaki bireyler tarafından olduğu söylenebilir.

2.1.4. Beliren Yetişkinlik Dönemi İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Yurtdışında yapılan çalışmalar incelendiğinde kültür yapısının beliren yetişkinlik döneminin yaşanmasında belirleyici bir etken olduğu dikkat çekmektedir. Türkiye'nin kültürel yapısına bakıldığında ise son dönemlerde eğitim, evlenme ve anne baba olma yaşıyla ilgili değişimler yaşandığı ve bireyci kültüre sahip bölgeler olduğu görülmektedir. Tüm bu faktörler göz önüne alındığında, Türkiye'de de beliren yetişkinlik döneminin deneyimlenebileceği görülmektedir.

Türkiye'de beliren yetişkinlik dönemiyle ilgili ilk çalışma Atak (2005) tarafından yapılmıştır. 15-34 yaşları arası 673 katılımcıyla yapılan bu çalışmada; Türkiye'de beliren yetişkinlik döneminin yaşanıp yaşanmadığı demografik değişkenler ile katılımcıların yetişkinlik ölçütleri incelenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; Türkiye'de bu döneminin 19-26 yaşları arasındaki bireylerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca bu dönem ile cinsiyet, ekonomik durum, yaşanan yer, medeni durum ve çocuk sahibi olma gibi değişkenler arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Buna ek olarak kadın, bekar, çocuğu olmayan, eğitime devam eden ve çalışmayan bireylerin diğer bireylere göre kendini ergenlik ve yetişkinlik arasında kalmış hissetme oranı daha yüksektir.

Türkiye'de beliren yetişkinlik dönemini destekleyen bir diğer araştırma da Parmaksız (2008) tarafından 18-30 yaş arasındaki Lisans ve Lisansüstü programlarında

öğrenim gören öğrenciler ile yapılmıştır. Çalışmanın sonucuna göre, katılımcıların beliren yetişkinlik dönemini yaşadıkları ve bunların demografik özelliklerle anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenmiştir.

Doğan ve Cebiloğlu (2011)' nun beliren yetişkinlik döneminin özelliklerini belirlemek ve dönemin ortaya çıkmasındaki etkenlerin incelendiği araştırmanın sonucuna göre; beliren yetişkinlik döneminin 18-25 yaşları arasında ergenlik ile yetişkinlik arasındaki yılları kapsadığı gözlemlenmiştir. Bunun yanında beliren yetişkinlik döneminin ortaya çıkmasındaki temel etkenlerin; değişen ekonomik yapı, kültürel yapı, eğitim süresinin uzaması ve evlenme yaşının uzaması olduğu görülmüştür. Beliren yetişkinlik döneminin özelliklerinin ise kendine odaklanma, kimlik arayışı, istikrarsızlık, sonsuz olanaklara sahip olma ve arada kalmışlık hissi olduğu belirtilmiştir.

Beliren yetişkinlerin(19-25) romantik ilişkiyi başlatma konusunda cinsiyet ve yaşam doyumunun etkisinin incelendiği çalışmada; ait olma ihtiyacının ve yetkinlik ihtiyacının romantik ilişkiyi başlatmayı anlamlı olarak yordadığı görülmüştür (Eryılmaz ve Ercan, 2010).

Atak ve Taştan(2012) tarafından, 18-26 yaşları arasında 700 beliren yetişkinin kendi davranışlarının sorumluluğunu alma davranışı ve yaş, eğitim durumu gibi sosyodemografik özellikler arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın sonuçlarına göre; sorumluluk alma davranışı ile bireyin yetişkinlik algısı, eğitim durumu, cinsiyeti ve çalışma durumu arasında anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Morsünbül (2013) 'ün 173 lise öğrencisi, 182 üniversite öğrencisi ve aynı yaş grubunda eğitim görmeyen 154 kişinin karşılaştırıldığı çalışmada, Lise öğrencilerinin kendini yetişkin olarak tanımlamadığı, üniversite öğrencilerin bazılarının kendini yetişkin bazılarının da yetişkin olarak görmediği ve aynı yaş grubundaki eğitim görmeyen bireylerin ise çoğunluğunun kendini yetişkin olarak tanımladığı görülmüştür. Risk alma davranışları açısından incelendiğinde ise, en çok risk alan grubun üniversite öğrencileri olduğu, en az risk alanın ise çalışan grup olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar, üniversite öğrencilerinin beliren yetişkinlik döneminde olduğunu fakat dönemin özelliklerini yansıtmadığı görülmüştür.

Galioglu (2014), beliren yetişkinlerde yalnızlığın ve umutsuzluğun yordayıcısı olarak aile işlevlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma, Ankara Üniversite ile Mersin Üniversitesinde eğitim gören 512 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda beliren yetişkinlerin yaş ortalamasının 21 olduğu görülmüş, bunun yanında beliren

yetişkinlerde yalnızlığı yordayan değişkenlerin çoğunlukla genel işlevler ve gereken ilgiyi gösterme alt boyutları olduğu görülmüştür.

Türkiye’de beliren yetişkinlerin, Lisans ve Lisansüstü öğrenciler dışında farklı örneklem gruplarıyla da yapılmış çalışmaları mevcuttur. Atak ve Çok (2015)’un sosyoekonomik faktörlerin beliren yetişkinlik dönemi üzerindeki etkisinin incelendiği çalışmada; kentte yaşayan ve üniversite eğitime devam eden, kırsal kesimde yaşayan, kırsal kesimden gelmiş, kentte yaşayan ve üniversite eğitime katılmayan bireylerden oluşan üç grup karşılaştırılmıştır. 20-31 yaş arasındaki 41 katılımcıyla yapılan araştırmanın sonuçlarına göre; kentte yaşayan ve üniversite eğitime devam eden bireylerin çoğu yetişkinliğe ulaşmadığını belirtirken, kırsal kökenli diğer iki gruptaki bireylerin çoğunun kendilerini yetişkin olarak tanımlamadığı görülmüştür. Buna ek olarak, grupların benimsedikleri yetişkinlik ölçütleri arasında da farklar olduğu belirlenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre; beliren yetişkinliğin yaşanmasındaki en önemli faktörlerden birinin yükseköğretimin katılımcılara zorunlu askerlik görevini erteleme fırsatı vermesi olduğu ifade edilmiştir.

Ergin (2015)’in, beliren yetişkinlik döneminde başa çıkma stratejileri ile kimlik statülerinin incelendiği çalışmaya göre; öğrencilerin çalışanlara göre, kadınların erkeklere göre ve ailesinden ayrı yaşayanların ailesi ile birlikte yaşayanlara göre beliren yetişkinlik dönemi özelliklerini daha fazla taşıdıkları görülmüştür. Kimlik statüleri ile ilgili yapılan sonuçlara göre; ipotekli kimliğin çalışan ve öğrenci bireyler açısından anlamlı bir fark olduğu, çalışan bireylerin öğrencilere göre ipotekli kimlik puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

İslam (2016), 200 üniversite öğrencisinin romantik ilişki yaşamakta olan bireylerin kendilik değerlendirmesi ile algıladıkları ebeveyn kabul red düzeyi arasındaki ilişki ve kendini toparlama gücünün aracı rolünü incelediği çalışmada, ebeveyn kabul red düzeyi ile romantik ilişkide kendilik değerlendirmesinin alt boyutlarından; romantik ilişki korkusu, romantik ilişkide kendine güven ve romantik ilişkide girişkenlik arasındaki ilişkide kendinin toparlama gücünün aracı rol oynadığı gözlemlenmiştir.

Yaban(2017)’ın, ergenler ve beliren yetişkinlerin sosyal değer yönelimini incelediği çalışmasında; olumlu sosyalliğin yaşla birlikte arttığı görülmüştür. Sosyal değer yöneliminin öncülleriyle ilgili sonuçlara bakıldığında, olumlu sosyal değer yöneliminin, ilişkililik benlik kurgusu ve aileyi düşük gelir düzeyince algılama ile olumlu yönde ilişkisi olduğu gözlemlenmiştir. Sosyal değer yöneliminin anne, baba ve

genç arasında gösterdiği benzerlikle ilgili sonuçlarda; beliren yetişkin ve babasındaki benzerliğin ergenlere göre daha fazla olduğu bulunmuştur.

Karataş ve Çelikkaleli (2018), beliren yetişkinlik döneminde yaşanan intihar olasılığı ile stresle baş etme ve öfke arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İntihar olasılığının öfke ve stresle baş etme becerileri tarafından ne düzeyde yordandığı belirlenmiş ve bu olasılığın cinsiyete göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. araştırma sonuçlarına göre; intihar olasılığının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Buna ek olarak intihar olasılığının öfke ve stresle baş etme stratejileri ile ilgili olduğu tespit edilmiştir.

Uçar (2018)'in beliren yetişkinlikte romantik ilişki deneyimlerinin araştırıldığı çalışmada, beliren yetişkinlerin romantik ilişki deneyimlerine ilişkin olarak romantik ilişki tarzlarına ulaşılmıştır. Benlik tanımı, geçmiş ilişki yaşantıları ve sosyo-kültürel bağlam değişkenlerinden etkilenen romantik ilişki tarzlarının kendi içerisinde dörde ayrıldığı görülmüştür.

Parlak (2018) gençlerde partnere yönelik şiddet ve önlenmesi için karma yöntem çalışmasının yapıldığı çalışmada; beliren yetişkinliğin kaynağını, duygusal ve düşünsel süreçlerinin tespit edilmesi ve ergenlik çağındaki bireylerde partner şiddetini önlemeye yönelik bir program çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmada partnere yönelik uygulanan şiddetin tetikleyicileri arasında kıskançlık, güven, öfke kontrolsüzlüğü ve partnerin yaşamını kontrol etme isteğinin olduğu görülmüştür.

Yiğit (2018)'in, 18-25 yaş arası kardiyoloji polikliniğine çarpıntı ya da göğüs ağrısı nedeniyle başvuran hastaların kalp hastalığının varlığına ve yokluğuna göre anksiyete ve depresyon düzeyleri karşılaştırılmıştır. Araştırmanın örneklemini 18-25 yaş arası beliren yetişkinlerin oluşturduğu görülmüştür. Sonucuna bakıldığında ise, kardiyoloji polikliniğine göğüs ağrısı ya da çarpıntı yakınması nedeniyle başvuran hastalarda kalp hastalığı varlığından bağımsız olarak depresyon ve anksiyete puanlarının kontrol grubundan daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

499 üniversite öğrencisinden oluşan beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin, bağlanma tarzları, bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada; psikolojik iyi oluş ile bilişsel düzenleme stratejileri ve bağlanma tarzları arasında anlamlı ilişki olduğu görülmüştür. Bunun yanında, kadınların erkeklere oranla psikolojik iyi oluş düzeylerinin daha yüksek olduğu, güvenli bağlanmanın erkeklerde daha fazla olduğu ve bilişsel duygu düzenleme

stratejilerinde düşünceye odaklanmanın kadınlar tarafından daha fazla kullanıldığı bulunmuştur (Uyar, 2019).

Telefoncu (2019)' nun beliren yetişkinlerin anne ve babalarından algıladıkları ebeveynlik davranışları ile iyi oluşları arasındaki kimlik statülerinin aracı rollünün incelendiği çalışmada; beliren yetişkinlerin anne ve babalarından algıladıkları ebeveynlik davranışları ile iyi oluşları arasındaki ilişkide kimlik statülerinin aracı rol oynadığı görülmüş, beliren yetişkinliğin özellikleriyle ilgili sonuçlara bakıldığında ise; kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde arada hissetme, olanakları deneme ve kimlik keşfi özelliklerini deneyimledikleri görülmüştür.

2.1.5. Beliren Yetişkinlik Dönemi ve Şiddet ilişkisi

Alanyazın incelendiğinde beliren yetişkinlik dönemiyle ilgili yapılan çalışmaların çoğunlukla üniversite öğrencileri ya da 18-25 yaş arası çalışmayan bireyleri temsil ettiği görülmüştür (Parlak, 2018; Turan, 2018). Bireyler beliren yetişkinlik döneminde kimlik keşfi açısından romantik ilişki, meslek edinme, hayat görüşü belirleme ve seçenekler arasında karar verme gibi bu dönemin özelliklerini içeren konularda kararsızlık yaşamakta ve kendini arada hissetmektedirler (Arnett, 2004).

Romantik ilişkiler beliren yetişkinlikte olanların hayatında önemli bir rol oynamaktadır (Ercan ve Eryılmaz, 2010). Romantik ilişki deneyiminde ve yaşamı ile ilgili birçok konuda arayışta olan beliren yetişkinler, kendi ve geleceği hakkında sürekli çatışmalar yaşamakta ve sorular sormaktadır (Arnett, 2000). Bu dönemin diğer bir özelliği olan istikrarsızlık, beliren yetişkinlerin eğitim, iş ve romantik ilişkilerine de yansımakta ve bireylerin kararsızlık hallerini daha sık yaşamasına sebep olmaktadır (Arnett, 2004).

Beliren yetişkinlikte olanlar romantik ilişki yaşadığı partneri ile de çatışma yaşayabilir. Bu dönemde bulunan üniversite öğrencilerinin bazen yaşanan çatışmayı şiddet yoluyla çözdüğü görülmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008; Turan, 2018). Doğan (2012)'nin psikolojik danışma merkezine başvuran üniversite öğrencilerinin problem alanlarını incelediği çalışmasında öğrencilerin problem alanlarının çoğunlukla flört döneminde yaşanan sorunlar olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin riskli davranışlara daha yatkın olduğu söylenebilir

(Arnett, 2000; Atak ve Çok, 2015; Doğan ve Cebiloğlu, 2011; Ercan ve Eryılmaz, 2011).

2.2. Şiddet

2.2.1. Şiddet Kavramı

Toplumsal yaşamın her alanında görülebilen şiddet, yarattığı olumsuz etkilerle dünya çapında ciddi bir halk sağlığı sorunudur. Her geçen gün daha da görünür hale gelmesi ve binlerce insanın yaşamını yitirmesi sonucuyla, gittikçe büyüyen bir problem haline dönüşmüştür. Yapılan çalışmalar incelendiğinde şiddetin farklı tanımlarının bulunduğu görülmektedir (Turan, 2018).

Şiddetin tanımının eskilere dayanması, farklı bakış açılarıyla ifade edilmesi, toplumdan topluma değişmesi ve çok boyutlu olması şiddetin tek bir tanımın yapılmasını da zor hale getirmiştir. Fakat genel anlamda bireyin çevresine ya da karşısındaki bireye dolaylı ya da doğrudan bilinçli bir şekilde zarar verici davranışlarda bulunması şiddet olarak tanımlanabilir (Aslan ve diğerleri, 2008; Cinal, 2018; İftar, 2016; Turan, 2018).

Türkçe'ye Arapça'dan geçen bir kavram olan şiddet; Kişiye isteği dışında olan bir şeyi doğrudan ya da dolaylı yollarla güç ve baskı kurarak yapmak ya da yaptırmak, kaba davranış anlamına gelirken TDK' ya göre ise; Bir eylemden doğan kaba güç, sertlik ve davranışlarda taşkınlık olarak tanımlanmaktadır (Avcı, 2010). Dünya Sağlık Örgütü (2002)'nin tanımına göre ise; gücün kasıtlı olarak ya da dolaylı yoldan karşı tarafa uygulanması neticesinde şiddete tanık olan bireyde fiziksel hasar, ölüme sebep olma, psikolojik zarara yol açma ya da ihtimali olma olarak belirtilmiştir (WHO, 2002: 5).

Dünya Sağlık Örgütü her yıl şiddet sebebiyle 1.6 milyon kişi yaşamını yitirmekte olduğunu belirtmiştir. Bu rakam şiddetin günümüzde daha görünür bir hale gelmesi ve yaşamın her alanında görülmesiyle giderek artmaktadır.

Geçmişten günümüze kadar birçok problemin kaynağı haline gelen şiddet, insanlar üzerinde olumsuz bir etki yaratan sosyal sorundur. Şiddet ile ilgili tüm açıklamalar incelendiğinde şiddetin sadece fiziksel içerikli sert, kaba davranış olmadığı, aynı zamanda sözel ve psikolojik olarakta uygulandığı görülmüştür. Şiddet ile ilgili farklı görüşlerin olması ve farklı düşünürler tarafından tanımının yapılması şiddetin çok kapsamlı ve evrensel bir olgu olduğunun göstergesidir.

Bu bağlamda İnsan yaşamının her alanında ortaya çıkmasından ve giderek daha görünür hale gelmesinden dolayı oldukça önemli bir konu olan şiddet kavramının iyice anlaşılması, nedenlerinin ve risk faktörlerinin belirlenip koruyucu önlemler alınması ilerde yaşayabilecek olumsuz olayları da en aza indirgeyebileceğinden söz edilebilir.

2.2.2. Şiddetin Nedenleri

Şiddeti oluşturan etmenlerin kaynağıyla ilgili çeşitli görüşler bulunmaktadır. Bazı araştırmacılar şiddetin biyo-psiko-sosyal bütünlük içinde değerlendirmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu olguyu çok boyutlu olarak ele almanın yanında şiddetin temelinde genetik ve hormonal faktörlerin olduğunu belirtip şiddetin biyolojik yönüne önem veren görüşler bulunduğu gibi şiddetin kaynağının sosyal etkenlere dayandığı görüşünü savunan araştırmacılar da mevcuttur. Yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde ise şiddetin nedenleri arasında ekonomik, kültürel, sosyal eşitsizlik, işsizlik, ırkçılık ve etnik köken gibi faktörlerin olduğu görülmüştür. Bu bağlamda şiddetin oluşmasında çeşitli etkenler yer aldığını söyleyebiliriz (İftar, 2016; İnandı ve Yıldız, 2014; Özmen ve Küçük, 2013; Turan, 2018).

Şiddetin nedenlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için ekolojik model kullanılmıştır. Bu modele göre şiddet, kişisel, toplumsal ve sosyokültürel etkenlerin birleşmesi ile oluşan karmaşık bir sorundur. Diğer bir ifadeyle şiddet, biyolojik faktörler ile dış çevrenin etkileşimi sonucu oluşmaktadır (Güler ve Akın, 2012; Turan, 2018)

Şiddeti anlamak için toplumsal yapıyı inceleyen araştırmacılara göre şiddetin temelinde toplumsal yapıdaki hareketlilik ve toplumsallık duygusu çok fazladır. Teknolojideki ilerleme, kente göçün fazlalaşması, ekonomideki değişiklikler, otoritenin tutumunun farklılık göstermesi, aile yapıları ve rollerdeki farklılaşmalar şiddet olaylarının sadece bireysel yönden açıklanamayacağını ve bireyin toplumsal etkenlerden ayrı düşünülmemeyeceğini gösteren olgulardır. Bu bağlamda şiddetin toplumsal etkenler ve bireysel etkenler ile şekillendiğini söylemek mümkündür (Campbell ve Muncer, 1990).

Şiddet üzerinde toplumsal değerler ve kültür yapının etkisi göz önüne alındığında şiddetin kültürlere göre değişebileceğini de söylemek mümkündür. Bizim toplumumuzda bazen fiziksel şiddet bir çözüm aracı olarak görülmektedir (Göktaş, 2010; Turan, 2018). Özellikle cinsiyet arasındaki eşitsizlikler, toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıp yargılar şiddetin uygulanmasında ve şiddeti kabul edilebilir olarak görmesinde

etkilidir. Tüm bu sosyokültürel faktörler şiddeti görünmez hale getirebilmekte ve şiddeti kapsayan davranış veya sözel müdahalelerin şiddet olarak görülmemesine sebep olmaktadır (Yekeler, 2010).

Tüm açıklamalara bakıldığında şiddetin tek bir neden ile açıklanmadığı bireyin kişilik özellikleri, aile yaşamı, sosyodemografik özellikleri, eğitimi, kitle iletişim araçlarını kullanması, içinde bulunduğu toplumun ve kültürün yapısı, toplumun normları, değerleri ve ekonomik durumu gibi birçok faktörün şiddetin sebebi olabileceği görülmektedir. Aynı zamanda şiddetin farklı türlerde olduğu ve toplumsa kendini farklı biçimde gösterdiğini söylemekte mümkündür.

2.2.3. Şiddetin Türleri

Şiddetin tanımının birden fazla olması ve birçok faktörü kapsamaması nedeniyle şiddetin türü açısından da farklılık göstermektedir. Dolayısıyla şiddeti sınıflandırarak incelemek, şiddetin doğasını kavramak için daha faydalı olabilir. Ama yapılan açıklamalarda bir bütünlük sağlanmadığı gibi şiddetin türlerini tanımlarken de birçok farklı görüş bulunmaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde şiddetin; duygusal, fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel türleri olduğu belirtildiği gibi kişilerin kendine yönelik, kişiler arası ve kolektif olmak üzere de toplumsal sistem içinde ele alınan türleri de bulunmaktadır (Kızmaz, 2016; Uluocak ve diğerleri, 2014). Bu durum şiddetin çok boyutlu ve karmaşık yönü olduğunu ve farklı bakış açılarıyla ele alındığını tekrar göstermektedir.

Dünya Sağlık Örgütü (2002) şiddetin türlerini belirtirken şiddeti kendine yönelik uygulanan şiddet, kolektif ve kişilerarası şiddet olmak üzere üç açıdan ele almıştır. Kişinin kendine zarar verme, intihar girişiminde bulunma, zarar verme gibi kendine yönelik uyguladığı şiddet türü kendine yönelik şiddet olarak tanımlanırken, çocuklara karşı uygulanan, aile içi oluşan, romantik ilişkilerde yaşanan yani topluluk içinde bireyler arası ya da birbirini tanıyan insanlar arasında uygulanan şiddet türüne ise kişilerarası şiddet olarak tanımlanmaktadır. Kolektif şiddet ise belirli bir kitleye yönelik olan şiddet türüdür (Bal, 2014; Cinal, 2018; İftar, 2016; Turan, 2018).

Sonuç olarak şiddetin tanımlarına bakıldığında şiddetin tek bir nedeninin olmadığı, şiddetin çok boyutlu bir kavram olduğu ve sonuçlarının insan hayatını derinden etkileyebildiği görülmektedir (Kepir Savoly ve ark, 2014:95). Bu açıdan bakıldığında flört şiddetinin de kişilerarası şiddet türlerinden biri olduğu ve tanımının

iyice anlaşılmasının, ileride oluşabilecek aile içi şiddet gibi birçok farklı şiddet türünün engellenmesi açısından da yararlı olabileceği düşünülmektedir.

2.3. Flört Şiddeti

2.3.1. Flört Şiddeti Kavramı

Flört, partnerlerin, sosyal etkinliklere ve sosyal ilişkilere birlikte katılarak, ilişkilerinin iki tarafın isteğiyle resmi bir nitelik kazanması ya da sonlanması olarak tanımlanmaktadır(Sezer, 2008; Straus, 2004;). Aba(2008)'ya göre flört, bireylerin hayatında yaşadıkları önemli bir deneyim iken Erikson' a göre ise flört bireyin kişilik gelişiminde oldukça önemli bir yer tutar.

Flört ilişkisinin daha çok gençlik döneminde yaşandığı bilinmektedir. Bu açıdan bakıldığında romantik ilişkilerin giderek önem kazandığı bu yaşlarda yaşanan flört yetişkinliğe ulaşmanın ve duygusal olarak olgunlaşmanın en önemli araçlarından biri olduğu söz edilebilir. Çoğu araştırmalarda bu dönemi en iyi tanımlayan kavram “beliren yetişkinlik” olarak adlandırılmaktadır. Beliren yetişkinlik, Jeffrey Jensen Arnett (1994; 1998) vasıtasıyla tanımlanmıştır. Bu dönem Arnet'e göre gelişimsel bir dönemdir ve sadece ergenlik ya da yetişkinlik dönemini değil ikisini de (18-25 yaş) kapsamaktadır. Kişiler bu yaşlarda yeni fırsatlar ve deneyimler kazanmaktadır. Ayrıca bu dönemde karşılarına çıkan seçenekleri özgürce deneyimlemektedirler. Ayrıca bu dönem 18-25 yaşları arasında belirtilse de bazı çalışmalar beliren yetişkinlik döneminin 18-29 yaş aralığı olabileceğini de belirtmektedir (Arnet, 2000; Atak ve Çok,2010).

Dünya sağlık örgütünün yaptığı tanıma göre ise 15-24 yaş arası bireyler gençlik dönemini kapsamaktadır. Üniversite öğrencilerinin çoğunluğunun 18-25 yaş olduğu göz önüne alınırsa Dünya sağlık örgütünün yaptığı gençlik tanımıyla beliren yetişkinlik tanımı örtüşmektedir. Bu dönemde yaşanan yeni koşullara ve çevreye uyum sağlama, kişilik gelişimindeki belirsizlik, yeni şeyler keşfetme isteği, gelecek kaygısı, meslek ve eş seçimi, flört ilişkisi ile ilgili konular oldukça önem taşımaktadır. Bireyler flört sayesinde daha hayatlarıyla ilgili sorumluluk almayı, bilinçli seçimler yapmayı, iş birliğini, olgunlaşmayı öğrenirler (Kaya Sakarya, 2013). Yaşanan flört ilişkisi beliren yetişkinlerin gelişiminde de önemli bir rol oynamaktadır (Haskan Avcı, 2014; Kılınçer ve Tuzgöl Dost, 2014;Turhan ve diğerleri,2011)

Bireyler zaman zaman diğer insanlarla anlaşamadığı gibi romantik ilişki yaşadıkları partnerleriyle de çatışma yaşayabilmektedir. Flört ilişkisi esnasında bu

anlaşmazlığı çözebilmek adına kişiler bazen partnerlerine karşı şiddet uygulayabilirler(Atakay, 2014). Flört şiddeti olarak adlandırılan bu şiddet türü; çiftlerin romantik ilişki sırasında birbirlerine sözel, fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet içeren eylemlerde bulunmasıdır. Örnek verecek olursak flört şiddeti; partnerini kıskanma, kısıtlama, vurma, tekmeleme, cinsel tacizde bulunma ya da saldırma eylemlerini içeren şiddet türlerinden biridir ve doğrudan bir kişi tarafından gerçekleştirileceği gibi teknoloji yoluyla da meydana gelebilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008; İftar, 2016; Turan, 2018).

Flört şiddeti aynı zamanda başka şiddet türlerini de içermektedir. Fakat romantik ilişkiler ile yapılan araştırmalarda çoğunlukla fiziksel şiddet ve saldırganlık üzerinde durulurken psikolojik, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet içeren eylemleri pek incelenmemiştir. Yapılan çalışmalara bakıldığında bazı araştırmacılar dedikodu, kıskançlık, kısıtlama gibi eylemleri de flört şiddeti olarak kabul etmiştir (Saltzman ve diğerleri, 2002;Tjaden ve Thennes, 2000;). Bu sebeple flört şiddetini ele alırken sadece saldırganlık ve fiziksel şiddet eylemleri içeren davranışları değil aynı zamanda diğer şiddet türleriyle de ele almak gerekmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008; Yumuşak, 2013).

Aslan ve diğerleri (2008)' e göre flört şiddeti; partnerlerin birbirine şiddet içeren eylemlerde bulunması, hayatlarına müdahale etmesi veya sosyal kısıtlamalar getirmesidir.

Makepeace'ye göre(1981) bireylerin birbirine vurma, tokat ya da tekme atma, kıskanma, kısıtlama, taciz, zorlayıcı davranışlarda bulunma şeklinde uyguladıkları şiddet türüdür. Flört şiddetiyle ilgili diğer tanımlara baktığımızda; psikolojik, duygusal, fiziksel veya cinsel yönden bireylerin eşi ya da romantik ilişki yaşadığı partneri tarafından şiddete maruz kalması olarak ifade edilmiştir (Saltzman ve diğerleri, 2002; Tjaden ve Thoennes 2000).

Yumuşak(2013)' e göre flört şiddeti, şiddetin kişilerarası türlerinden biri olup, şiddetin hem bireysel hem de toplumsal boyutunu içermektedir. Bu bağlamda kişisel etmenlerin yanı sıra; bireylerin içinde yaşadığı toplum, toplumun değerleri, kültürün cinsiyete yüklediği roller ve beklentiler, flört şiddetini ve flört şiddetine yönelik tutumun en önemli belirleyicileri olduğu söylenebilir. Yaş, cinsiyet, ırk, eğitim ve ekonomik düzey fark etmeksizin her türlü bireyin maruz kaldığı flört şiddeti önemli bir halk sağlığı sorunudur (Alper, 2010; Anasuri, 2016). Fakat Alanyazın incelendiğinde şiddete maruz kalan bireylerin en çok beliren yetişkinlik dönemindeki 18-25 yaş arası gençler olduğunu görülmüştür (Aslan ve diğerleri, 2008). Bu yaş grubundaki bireylerin

hassas ve ilişki konusunda deyimssiz olmasından ötürü flört şiddetinden daha fazla etkilenebileceği düşünülmektedir.

Flört şiddeti çoğunlukla yaşamın her alanında görülse de çalışmalar daha çok gençler üzerinde odaklanmıştır. Alanyazın incelendiğinde Batı ülkelerinde yapılmış olan çalışmalarda şiddet türlerinden flört şiddetine uğrama sıklığının lise öğrencileri arasında %22, üniversite öğrencileri arasında %32 olduğu tespit edilmiştir (Aslan ve diğerleri, 2008). Yine yapılan diğer araştırmalara bakıldığında ise flört şiddetinin 16-24 yaş arası gençlerde görülen şiddet türlerinden biri olduğunu ve birçok genci derinden etkilediği belirtilmiştir (Turan, 2018).

Flört şiddetiyle ilgili ilk çalışmaları yapan Makepeace(1981, 1983, 1987)‘ in ikiyüz üniversite öğrencisiyle yapmış olduğu çalışmada, öğrencilerin %21,2’sinin hayatlarında bir kez fiziksel şiddet yaşadığı gözlemlenmiştir. Yine Amerika’da yapılmış olan bir araştırmaya göre şiddet türlerinden fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma oranının kadınlarda %25 olduğu, Türkiye’de üniversite öğrencilerinde yapılan bir çalışmaya göre ise kadınların %28,6’sının flört şiddeti yaşadığı gözlemlenmiştir (Aslan ve diğerleri, 2008; Cinal, 2018; Turan, 2018; Tjaden ve Thoennes, 1999). Bu bağlamda flört şiddetinin beliren yetişkinler için olumsuz sonuçlar doğurması itibariyle ciddi bir toplumsal sorun olacağı söylenebilir.

Ülkemizde Özcebe ve arkadaşları tarafından (2002) flört eden gençler üzerine yapılan ilk çalışmanın sonucunda; 148 öğrencinin %31.6’sının flört dönemi esnasında şiddete maruz kaldığı ortaya konulmuştur. Şiddet maruz kalan öğrencilerinin %87.8 ‘inin kadın olduğu tespit edilmiştir (İftar, 2016).

2.3.2. Flört şiddetiyle ilgili kuramsal açıklamalar

Flört şiddetinin daha iyi anlaşılması için flört şiddetine yönelik kuramsal açıklamaların da bilinmesi önemlidir.

2.3.2.1. Feminist Kuram

Feminist kurama göre şiddet içeren bir davranış, ataerkil bir toplumsal sisteminden kaynaklanmaktadır. Bu sistem kadın ve erkek arasında eşitsizlik yaratır ve bu eşitsizlik güç mücadelesini doğurur (Shorey ve diğerleri, 2008). Ve bu güç eşitsizliği flört ilişkilerinde de şiddet içeren eylemlere yol açmaktadır. Bu kuramcılar ayrıca kadınların da şiddet uyguladığını ancak şiddeti sadece kendini müdafaa etmek

amacıyla yaptıklarını belirtmişlerdir (Stuart ve diğerleri, 2006). Fakat yapılan bazı çalışmalarda kadınların kendini savunmak dışındaki sebeplerden ötürü de şiddete başvurdukları gösterilmiştir.

Bu kurama göre toplumun insanlara yüklediği cinsiyet rolleri ve beklentiler, cinsiyet eşitsizliği kadınları erkeklere göre daha dezavantajlı bir konuma sokmaktadır. Böylelikle yakın ilişkilerde yaşanan şiddetin en önemli nedenleri arasında erkeklerin fail kadınların da mağdur olması yatmaktadır.

Yapılan kültürlerarası çalışmalar incelendiğinde baskın erkek rollerinin olduğu kültürlerde romantik ilişki şiddetinin daha sık ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Kadının ekonomik özgürlüğünün erkeklere oranla daha fazla olması şiddet için bir risk faktörü olduğu belirtilmiştir (Anderson, 1977; Fox ve diğerleri, 2002). Bazı feminist kuramcılara göre kadınlar da şiddete başvurmaktadır fakat şiddete başvurma sebepleri daha çok kendini savunma amaçlıdır(Shoorey, 2008).

2.3.2.2. Güç Kuramı

Kadın ve erkeklerin güç dengesizliği üzerinde duran bir diğer kuram da güç kuramıdır. Bu kuram da feminist kurama benzer şekilde romantik ilişkilerdeki cinsiyet ayrımından kaynaklı güç dengesizliğinin flört şiddetine neden olabileceğini savunmuştur (Hutchinson, 2012). Fakat güç kuramı feminist kurama ek olarak şiddetin temeli sadece kültür, cinsiyet rolleri ve ataerkil toplum yapısından kaynaklı değil aynı zamanda aile yapısından da kaynaklandığını belirtmektedir.

Bu kurama göre ilişkilerde yaşanan güç dengesizliğinin şiddete yol açmaktadır. Aile içerisinde yaşanan çatışmalar flört şiddeti için bir risk oluşturmaktadır. Sürekli çatışma ortamında cinsiyet eşitsizliğine ve flört şiddetine dair oluşan inançlar şiddet ortamını desteklemektedir. Bu bağlamda toplumsal cinsiyet rolleri, şiddetin kabul edilebilirliği, kültürel faktörler, cinsiyet eşitsizliği, aile içindeki çatışmalar flört ilişkisinde şiddeti meydana getirmekte ve kötü sonuçlara sebep olmaktadır (Straus, 2006).

2.3.2.3. Bağlanma Kuramı

Bowlby (1996,1972,1980)' in geliştirdiği bağlanma kuramına göre; çocukların aileleriyle olan etkileşimi gelecekte yaşayacağı ilişkileri de etkilemektedir. Diğer bir ifadeyle kişiler aileleriyle olan ilişkilerine göre flört partnerlerini seçmekte ve

ilişkilerini devam ettirmektedir (Waters, 1993). Bu nedenle bireylerin ailesiyle arasında yaşadığı bağlanma ileri de flört edeceği kişiyle arasındaki bağlanmayı da etkileyeceği gözlemlenmiştir. Bebeğin ihtiyaçlarının karşılanması, tutarlı ve sevgi dolu bir ortamda büyümesi güvenli ve sağlıklı bağlanmayı meydana getirecektir. Böylelikle bebekler yetişkinlikte de güvenecekleri bir ortam arayacaklardır (McVay, 2012).

Bazı araştırmalar güvenli bağlanma stiline sahip çiftlerin ilişkilerinde daha iyi iletişim kurdukları ve daha az çatışma yaşadıklarını; güvensiz bağlanma stiline sahip çiftlerin ise ilişkilerinde daha saldırgan davranışlar sergilediği, daha kıskanç ve flört şiddetine meyilli olduğu belirtilmiştir (Hazan ve diğerleri, 1987). Bu bağlamda kaygılı bağlanmanın flört şiddeti için bir risk faktörü olduğu söylenebilir.

Bağlanma Kuramına göre bireylerin ileride yaşayacakları romantik ilişkinin ilk örnekleri ebeveynleriyle olan ilişkilerine bağlı olarak gelişmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında çiftlerin yaşadıkları sağlıklı ilişkiler daha çok çocukluk döneminde meydana gelen tutarsız ve tepkisiz bir ebeveyn bakımından kaynaklıyken sağlıklı ilişkiler de duyarlı ve daha tutarlı ebeveyn ortamında büyümüş çocukluktan kaynaklı olduğu görülmüştür. (Hazan ve diğerleri, 1987).

Literatüre bakıldığında bağlanma stilleri ile flört ilişkisi arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet farketmeksizin güvensiz bağlanma stiline sahip bireyler duygularını kontrol etmekte problem yaşadıkları ve flört ilişkisinde şiddete daha meyilli olduğu görülmüştür (Fraley, 2000; Hazan ve diğerleri, 1987). Buna ek olarak güvensiz bağlanma stiline sahip erkeklerin kadınlara göre flört ilişkisinde daha çok fiziksel şiddet uyguladığı gözlemlenmiştir (Lawson, 2012).

2.3.2.4. Sosyal Öğrenme Kuramı

Toplumsal yaşamı derinden etkileyen şiddet, toplumun her kesiminde meydana gelmekte, özellikle aile içerisinde yoğun olarak yaşanmaktadır. İnsanların ilk sosyalleştiği, temel ihtiyaçlarının karşılandığı, toplumsallaşmanın sürecinin ilk ortaya çıktığı bir kurum olan aile, şiddetin bazen uygulandığı, bazen de desteklendiği bir kurum olabilmektedir (Gökkaya, 2017; Mavili, 2014).

Şiddetin öğrenilmesinde ve şiddet eylemlerine karşı tutumun belirlenmesinde ailenin önemli bir etkisi vardır. Şiddet eylemlerini kişilerin çevresiyle olan etkileşimine, çevresinin şiddete karşı gösterdiği tepkisine bağlı olarak algıladığını belirten sosyal öğrenme kuramına göre bireyler çocukluk döneminde aile içi şiddete tanık olduğu

zaman yetişkinlikte de şiddeti normalleştirmekte, sorun çözme aracı olarak şiddeti kullanabilmektedir. Literatüre bakıldığında saldırgan davranışların çevreyi izleyerek ve taklit ederek öğrenildiği görülmüştür (Gökkaya, 2017; Özen, 2011).

Sosyal öğrenme kuramına göre; çocuk şiddeti en başta ailesini model alarak öğrenmektedir (O’Leary, 2008). Şiddete maruz kalma bireyin şiddeti normalleştirmesine, gerektiğinde şiddetin uygun bir çözüm aracı olabileceğini düşünmesine neden olmaktadır (Shorey, 2008). Ayrıca erken yaşta şiddete maruz kalan bireylerin şiddet faili olmayı arttığına yönelik çalışmalar mevcuttur (Fang ve diğerleri, 2007).

Flört şiddeti ve sosyal öğrenme kuramı arasındaki ilişkiye bakıldığında bireyler flört şiddeti içeren davranışları toplumsal ilişkiler içerisinde öğrenmektedir. Birey çevresiyle etkileşiminin sonucunda şiddet içeren her türlü davranışı öğrenebilmektedir. Eğer birey şiddeti destekleyen bir toplumsal ortamda yetişmiş ya da yaşıyor ise şiddet davranışları sergileyebilir, şiddete maruz kaldığında susabilir ya da şiddet eylemlerini destekleyebilir.

Literatüre bakıldığında flört şiddeti ile erken yaşta şiddete maruz kalma, çocukluk döneminde istismar, alkol kullanımı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Hamarta, 2019; Kauiken, 2014).

2.3.2.5. Aile Sistemleri ve Kuşaklar arası aktarım Kuramı

Murray Straus ve arkadaşları tarafından geliştirilen aile sistemleri kuramı, sosyal öğrenme, sosyal yapı ve kültürel faktörlerini birleştirerek flört şiddetini açıklayan bir kuramdır (Kelly, 2011). Ailedeki tüm üyelerin etkileşimine odaklı olan bu kurama göre bir kişinin davranışı ailedeki diğer üyelerle ilişkili ve bağlantılıdır. Ayrıca bu kuramda aile etkileşimleri, aile yapısı, toplumsal normlar ve bireysel etkenler oldukça önemlidir. Bireyler ailede yaşanan olayları gözlemleyip, taklit ederek şiddet davranışını öğrenir (Craft ve Serovich, 2005). Böylece şiddeti gözlemleyip öğrenen birey, gelecekte de şiddet içeren davranışları sergileyebilir (Kaufman ve Zigler, 1987). Bu sebeple bireye özgü olan problemlerin sadece bireye değil, çevresiyle olan etkileşimine de bakarak anlaşılması gerekir.

Bu kurama göre aile ortamında ya da çevresinde yapılan eylemleri gözlemleyen bireylerin yetişkinlikte de bu davranışları sergileme olasılığı yüksektir (Kaufman ve diğerleri, 1987)

2.3.2.6. Toplumsal Cinsiyet Kuramı

Flört şiddetiyle ilgili kuramsal açıklamalara bakıldığında birçok faktörün şiddetin oluşmasında etkili olduğu görülmüştür. Fakat flört şiddetiyle ilgili açıklamalar yapan en önemli kuramlardan birisi de toplumsal cinsiyet kuramıdır. Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları birbirinin yerine kullanılan ve sürekli karıştırılan kavramlar olmasına rağmen ikisi de ayrı tanımları içerir (WHO, 1998).

Cinsiyet; biyolojik bir kökene dayanan durumken; toplumsal cinsiyet ise toplumun erkeğin ya da kadına biçtiği rolleri ve beklentileri ifade etmektedir. Toplumun cinsiyetlere yüklediği roller sonucuyla cinsiyetçi kalıp yargılar meydana gelebilir. Bu kalıp yargılar içinde; kadın hak ediyorsa şiddet uygulanabilir, Kadın şiddet görüyorsa bunu herkesten saklamalıdır gibi düşünceler mevcuttur (Aslan ve diğerleri, 2008).

Aslan ve diğerlerine(2008)' e göre flört şiddetinin gizlenmesinde toplumsal cinsiyet rolleri ve kalıp yargıların etkisi çok büyüktür çünkü bu kalıp yargılar şiddete yönelik tutumun belirleyicilerindendir. Bu durumda birey olumsuz değerlendirilmekten korkabilir ve böylelikle birey toplum tarafından kabul görmek, onaylanmak için flört şiddetine sessiz kalabilir. Ve bu da cinayet, aile içi şiddet gibi sorunları meydana getirebilir.

Şiddet eylemlerinin nedenleri incelenirken dikkat edilmesi gereken önemli hususlardan biri de toplumun cinsiyete dair algılarıdır. Özellikle ülkemizde erkeklik algısı, sert, güçlü, saldırgan, öfke gibi tanımlarla ilişkilidir (Atay,2004:11). Bu tanımlar ülkemizdeki erkek kimliğine baskıcı, saldırgan, çatışma gibi özellikler yüklemektedir. Bu açıdan bakıldığında erkek ve kadınların kimliğinin kültür ile şekillendiği görülmektedir. Feminist ve bazı kuramcılara göre erkek şiddetinin altındaki en önemli kaynaklar toplumun cinsiyete yüklediği tanımlar ve ataerkil toplum yapısıdır (Anderson ve Umberson, 2011).

2.3.3. Flört şiddeti türleri

Şiddet kavramı zamana, topluma, kültüre göre değişmekte ve her toplumda kendini farklı türlerde göstermektedir. Toplumlarda şiddet tanımı yapılırken daha çok fiziksel şiddet üzerinde durulmuştur. Fakat şiddetin tek bir türle tanımlanması yarattığı zararların da göz ardı edilmesine sebep olacaktır. Bu sebeple şiddeti daha kapsamlı olarak ele almak gerekir. O halde birey üzerindeki sadece fiziksel değil psikolojik

sağlığı da etkileyen tüm olumsuz eylemleri şiddet kategorisine göre ele alabiliriz (Aslan ve diğerleri, 2008; Cinal, 2018; Turan, 2018;).

Kişilerarası şiddet türlerinden biri olan flört şiddeti; çiftlerin romantik ilişki sırasında birbirlerine fiziksel, cinsel, duygusal ve sözel şiddet barındıran davranışlarda bulunmasıdır (Aslan ve diğerleri, 2008). Yapılan çalışmalar incelendiğinde sosyal kısıtlamalar ve duygusal istismarın da flört şiddeti çeşitlerinden biri olduğu belirtilmiştir. Bu noktada flört şiddetinin birden fazla türü olduğu bu yüzden fiziksel şiddetin yanında psikolojik ve duygusal zarara da odaklanmak gerektiği söylenebilir. Genel olarak flört şiddeti türlerine baktığımızda romantik ilişkilerde kendini; fiziksel, cinsel, duygusal, ekonomik, sosyal, dijital, ısrarlı takip gibi değişik biçimlerde göstermektedir.

2.3.3.1. Fiziksel şiddet

Tespit edilmesi diğer şiddet türlerinden daha kolay olan fiziksel şiddet; kaba kuvvetin zarar verme, korkutma, isteklerini yaptırma, egemenlik kurma gibi amaçlarla kullanılması ve önlem alınmadığı takdirde cinayet ve ölüm gibi tehlikeli sonuçlara yol açan şiddet türüdür. Karşı tarafın bedenine kasıtlı olarak zarar vermeyi amaçlayan fiziksel şiddet toplumlar arasında en çok yaygın olandır (Uluocak, 2014).

Şiddet türleriyle ilgili yapılan çalışmalar çoğunlukla fiziksel şiddet üzerine yapılmıştır. 16 ülke ve 31 üniversitede romantik ilişkilerde fiziksel şiddetin durumunu saptamak amacıyla yapılan araştırmaya göre; 31 üniversitenin 21'inde kadın katılımcıların flört döneminde erkeklere göre daha çok fiziksel şiddet görüldüğü tespit edilmiştir (Straus, 2004). Yine cinsel şiddet ve fiziksel şiddetin yaygınlığı ölçmek amacıyla 10 ülke ve 15 yerleşim yerinde yapılan bir diğer çalışmanın sonuçlarına göre fiziksel şiddetin yaygınlığının %13 ile %61 arasında olduğu saptanmıştır (Garcia ve diğerleri, 2006). Türkiye' de yapılmış olan bir çalışmaya göre ise; evlenmemiş kadınlarda fiziksel şiddete maruz kalma %36 iken, son bir yılda eşi ya da flörtü tarafından şiddete maruz kalan kadınların oranı %8'dir (Yıldırım, 2016).

2.3.3.2. Cinsel Şiddet

Cinselliğin korkutma ya da tehdit aracı olarak kişiyi kontrol altına almak, rızası olmadan onu cinsel ilişkiye zorlamak, istek dışı zorla temasta bulunma, dokunma ya da

öpme gibi davranışları kapsamaktadır (Aba, 2008; Aslan ve diğerleri, 2008; Kılınçer ve diğerleri, 2014).

Cinsel şiddet; genellikle fiziksel ve duygusal şiddet türleriyle birlikte uygulanmaktadır. En çok fiziksel şiddetin uygulandığı görülse de cinsel şiddet oranı da diğer şiddet türleri kadar yüksektir (Yıldırım, 2016). Alanyazın incelendiğinde son 12 ayda cinsel şiddet türüne maruz kalanların en çok 15-24 yaş arasındaki genç kadınlar olduğu görülmüştür. Beliren yetişkinlik dönemini temsil eden bu yaş grubundaki kadınların cinsel şiddete maruz kalma oranı, 45-59 yaşlarındaki kadınlara göre üç kat daha fazladır (Yıldırım, 2016). Kadın Dayanışma Vakfı'nın araştırdığı çalışmanın sonuçlarına göre, kadınların %50'sinden fazlası istemediği halde cinsel ilişkiye zorlandığını belirtmiştir (Özcan, 2009). Cinsel şiddete maruz kalan çoğunlukla kadınların olduğu göz önüne alındığında cinsel şiddetin erkeklerde bir güç göstergesi olduğu ve toplumun erkekler üzerine yüklediği rolleri olumlamak, kadını kontrol altına almaya çalışmak gibi davranışları amaçladığı söylenebilir.

2.3.3.3. Ekonomik Şiddet

Ekonomik kaynakların kontrol aracı ya da tehdit etme biçiminde kullanılmasıdır (Yıldırım, 2016: 137). Romantik ilişki yaşayan ya da evli olan bireylerde karşı tarafın maddi gelirine karışmak, elinden alma ya da kontrol etme, çalışma özgürlüğüne müdahalede bulunma, maddi imkanlardan yoksun bırakma ya da mal varlığını izinsiz kullanma gibi eylemleri içermektedir. (Coşkun ve Bebiş, 2014; Güler ve diğerleri, 2012; İncecik ve diğerleri, 2009; Kendirci, 2013).

Yapılan araştırmalar incelendiğinde kadınların hayatları yaşamları süresince ekonomik şiddete maruz kalma oranının %30 olduğu, son bir yılda ise bu oranın %12 olduğu gözlemlenmiştir (Yıldırım, 2016).

2.3.3.4. Duygusal şiddet/psikolojik şiddet

Çok boyutlu olan şiddetin psikolojik ya da diğer bir ifadeyle duygusal boyutu literatürde psikolojik ya da duygusal şiddet olarak da ifade edilmektedir. Yapılan araştırmalar daha çok fiziksel şiddet türünü odaklansada şiddetin psikolojik ya da duygusal türü diğer şiddet türleri gibi yıkıcı sonuçlara sebep olabilir (Folingstand ve diğerleri, 1990).

Duygusal şiddet, duyguların ya da duygusal ihtiyaçların bireyin partneri tarafından kullanılarak istemediği davranışlara maruz bırakması, zorlanması, aşağılanması anlamına gelir. Flört döneminde bireylerin partnerleri tarafından duygularının kullanılması, istismar edilmesi, baskıya ve küfre maruz kalması, utandırılması, partneri tarafından sürekli eleştirilmesi, diğer insanlarla kıyaslanması, düşüncelerini ifade etmesinin engellenmesi, davranışlarının kısıtlanması, sosyal yaşamına müdahalede bulunulması, diğer insanlarla iletişimini engellemesi gibi kişiyi küçük düşürecek ve özgüvenini zedeleyecek her türlü eylemlere duygusal şiddet adı verilir (İncecik v.d., 2009; Kaya Sakarya, 2013; Kendirci, 2013; Yanık v.d., 2014).

Literatüre bakıldığında sözel şiddetin, duygusal şiddetin bir boyutu olduğu görülmüştür. Bu bağlamda flört ilişkisi sırasında partnerlerin birbirine bağırması, azarlaması, eleştirmesi, hakaret etmesi gibi sözel şiddetin yanında bireylerin birbirilerine sevgi göstermemesi de duygusal şiddete girmektedir(Kendirci,2013). Duygusal şiddete maruz kalan birey sürekli eleştirildiği için kendini suçlu, yalnız ve değersiz hissetmekte ve zamanla kendine olan güvenini de kaybetmektedir. Bu şiddet türüne maruz kalan bireyler en az fiziksel şiddet kadar etkilenmektedir. Walker'ın 1984 yılında şiddet görmüş kadınlar üzerinde yaptığı çalışmada kadınların yaşadıkları psikolojik şiddette korku, aşağılanma, suçluluk duygularından olumsuz etkilendiği görülmüştür (Follingstad ve diğerleri, 1990; Walker, 1984).

Bireyi korkutma, kontrol etme, tehdit etme ve cezalandırma aracı olarak psikolojik şiddet kullanılmaktadır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde fiziksel şiddet ve psikolojik şiddet iç içe olduğu, fiziksel şiddet uygulayan kişilerin çoğunluğunun psikolojik şiddet de uyguladığı tespit edilmiştir (Yıldırım, 2016; Özcan, 2009).

Psikolojik şiddet ile ilgili yapılan diğer araştırmalara bakıldığında cinsiyet ve yaşın şiddet üzerinde oldukça önemli bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.Yapılan çalışmada genç erkek ve kadınların yaşlı erkek ve kadınlara oranla daha çok duygusal şiddete maruz kaldığı görülmüştür (Karakurt ve diğerleri, 2013).

2.3.4. Flört Şiddeti Nedenleri

Şiddetin nedenlerini anlamak için şiddetin çok boyutlu ve karmaşık bir yapıya sahip olduğunu göz önünde bulundurmak gerekir. Çünkü şiddetin oluşmasında birçok

faktör rol oynayabilir. Literatüre bakıldığında şiddetin neden meydana geldiği ve kaynağının ne olduğuyla ilgili birçok görüş bulunmaktadır (Aslan ve diğerleri, 2008).

Şiddetin kaynağını anlamak için ekolojik model kullanılmıştır. Bu model; şiddeti kişisel, toplumsal ve sosyokültürel yönden yani çok boyutlu bir şekilde ele almış ve şiddetin her türünün birbiriyle iç içe geçtiğini belirtmiştir (Turan, 2018).

Yapılan araştırmalar incelendiğinde beliren yetişkinlik döneminde yaşanan romantik ilişkilerin, fiziksel ve cinsel şiddet için bir risk faktörü olduğu belirtilmiştir. Kişiler beliren yetişkinlik döneminde hayatının merkezine flört ilişkisini koyabilir ve yaşamlarını buna göre şekillendirebilir. Bu dönemde bireylerin, değişime açık olması, kendini keşfetme çabasında olması, kimlik karmaşası yaşamasından dolayı şiddetin etkilerinden daha fazla etkilenen bir dönem olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple beliren yetişkinlik döneminin şiddet için bir risk faktörü olabileceği söylenebilir.

2.3.4.1. Bireysel Etmenler(Demografik)

Şiddet eylemlerinin kaynağının bireysel faktörlere bağlı olduğunu belirten araştırmacılara göre şiddete karşı tutum her kişide farklı olarak gerçekleşmektedir. Bazı bireyler belirli bir olay karşısında şiddete başvururken bazıları ise şiddet ya da saldırganlığı tercih etmemektedir. Şiddete yönelik bu farklı tutumların kaynağının bireysel özellikler olduğu belirtilmiştir (Haskan,2009; İftar, 2016; Yakut, 2012). Bu bireysel özellikler; kişilik özellikleri, biyolojik özellikler, alkol ve madde kötüye kullanımı, anti-sosyal ve saldırgan davranışlar, riskli seksüel birliktelikler, ruhsal sağlık problemleri vb. gibi faktörlerin flört şiddetinin nedenleri olarak belirtmişlerdir (Andrews vd., 2000; Capaldi ve Clark, 1998; Turan, 2018:65). Bazı araştırmacılar ise; bağlanma stilleri, düşük sosyoekonomik düzey, eğitim düzeyi, sosyal ilişkilerde azalma gibi faktörlerin de flört şiddeti ya da herhangi bir şiddet türünün oluşmasında etkili olabileceğini gözlemlemiştir (Foshee ve diğerleri, 2009).

Bazı araştırmacılar dürtüler, cinsiyet farklılıkları, hormonlar, genetik etmenler, sinir sisteminin zarar görmesi, kadınlardaki premenstrual sendrom gibi biyolojik etkenlerin şiddet davranışlarına sebep olduğunu belirtmiştir. Özellikle Kadınlık ve erkeklik hormonlarının şiddet davranışlarının oluşmasında cinsiyet açısından farklılık göstermesine sebep olduğu ifade edilmiştir. Bu araştırmacılara göre kadınlık hormonları şiddet eğilimini ve saldırgan davranışları bastırmaktadır fakat erkeklik hormonlarının saldırganlık ile ilişkisi henüz anne karnındayken bile gözlenmektedir

(Kağıtçıoğlu,2008). Bu açıdan bakıldığında erkeklerin kadınlara göre daha çok şiddet uyguladığı söylenebilir. Bunlara ilave olarak beynin limbik sistemi, temporal ve frontal lobları, nöropinefrin ve L-dopa seviyesindeki yükselmesinin de saldırganlığı tetiklediği belirtilmiştir (İftar, 2016)

Bunların yanında kişilerin çocukluk döneminden itibaren bilişsel, duygusal, sosyal ve psikoseksüel gelişimleri saldırganlığa olan eğilimleri belirlemektedir. Özellikle çocukların aile ya da toplum içerisinde şiddet gösteren bireyleri örnek alması, kardeş kıskançlığı, boşanma, toplumun belirlediği cinsiyet rollerini benimsemek bunun yanında bireylerin yaşamlarındaki problemlerle nasıl baş edeceğini bilememesi ya da baş edememesi, işsizlik, ölüm gibi problemler şiddeti oluşturan bireysel etmenler arasında gösterilebilir (İncecik ve ark, 2009; Kapıcıoğlu, 2008; Yakut, 2012).

2.3.4.2. Ailesel Etkenler

Toplumsallaşma sürecinin ilk ortaya çıktığı, bireylerin topluma hazırlandığı aile kavramı; biyolojik, psikolojik, toplumsal vb. yönleri bulunan toplumsal bir kurumdur (Gökkaya ve Ayan, 2017). Ancak tüm bu iyi yönlerin yanında şiddet gibi etkisi büyük olaylarında yoğun olarak yaşandığı yer yine ailedir. Bireylerin ilk defa sosyalleştikleri yer olan aile, bireylerin karakterlerinin gelişiminde de oldukça önemli bir yer tutar (Arıkan, 2014; Yakut, 2012).

Aile içerisindeki güvensiz bağlanma, aldatma, yetersiz iletişim, düşük eğitim seviyesi ve sosyoekonomik durum, yetersiz sosyalleşme ve ilgisizlik bireylerde şiddet eğilimi için önemli bir risk oluşturmaktadır (Aküzüm ve Oral, 2015; Tezcan, 2009;). Çünkü bireylerin şiddete yönelik tutumu da aile içinde şekillenir. Çocuklar anne ve babalarını gözlemleyerek öğrenirler ve ebeveynlerinden çözüm yolu olarak şiddeti gören çocuk yetişkinlikte bir problemle karşı karşıya kaldığında çözüm yolu olarak şiddete başvurabilir (Arıkan, 2014; Kızmaz, 2006; Güleç ve diğerleri, 2012; Okan İbiloğlu, 2012).

Toplum ve kültür tarafından şekillenen bazı aileler toplumsal normlar ve cinsiyet rolleriyle şiddet davranışlarını daha da pekiştirir. Örnek verecek olursak şiddet davranışı gösteren bir çocuğun erkek olduğu için yaptığı davranışın onaylanması ergenlik döneminde ortaya çıkan şiddet davranışlarının da temeli olarak sayılır (Haskan, 2009; Yakut; 2012). Benzer şekilde, uyuşturucu ve alkol kullanan bir ebeveyne sahip, karşılaştığı her problemi şiddet kullanarak çözmeyi alışkanlık haline getirmiş, yaptığı

şiddet eğilimi içeren davranışlar pekiştirilmiş bir aile ortamında büyüyen çocuğun ergenlik ve yetişkinlik döneminde de şiddete başvurması daha yüksek olacağı düşünülmektedir (Kızmaz, 2006). Yapılan çalışmalar incelendiğinde şiddet ve saldırgan davranışlar gösteren ergenlerin ailelerinin problem çözme, aile arasında iletişim ve ilgi gösterme, davranışlarını kontrol etme açısından şiddet davranışı göstermeyen ergenlerin ailelerine göre daha fazla sorun yaşadıkları belirtilmiştir (Avcı ve Güçray, 2010). Bu bağlamda bireyin şiddete yönelik tutumunun belirleyicisi olan aile faktörünün, flört şiddeti oluşmasında temel etken olabileceği söylenebilir.

2.3.4.3. Çevresel faktörler

Gündelik hayatımızın her noktasında karşımıza çıkabilen şiddeti tek bir faktörle açıklamak mümkün değildir. Toplum ve bireyin sürekli etkileşim halinde olduğunu göz önünde tuttuğumuzda şiddetin doğasını anlamak için toplumun yapısını, kültürünü, normlarını da anlamak gerekir.

Yaşadığı çevreyle sürekli etkileşim halinde olan birey için çevresinde şiddet içeren unsurların bulunması bireyi şiddet uygulamaya ya da şiddeti normal görmeye daha yatkın hale getirmektedir (Yakut, 2012). Bu noktada şiddetin toplum tarafından nasıl görüldüğü oldukça önemlidir. Geleneksel toplumlarda şiddet türleri normal kabul edilmekte hatta bazı toplumlarda şiddet sorun çözmek için araç olarak benimsenmektedir. Şiddeti meşru kılan bu özellikler toplum tarafından benimseniyorsa ve uygulanıyorsa birey de şiddeti yaşamının bir parçası haline getirebilir ve birey sorunla karşılaştığında çözüm aracı olarak şiddeti kullanabilir (Ergil, 2001: 40).

Flört ilişkilerinde saldırganlar davranışları olan ve şiddet uygulayan erkeklerin davranışları incelendiğinde; yaşadığı toplumun şiddet eylemlerini onaylayan ve toplumsal cinsiyet rollerine uygun davranan bir toplumda yetişmiş olduğu görülmüştür. Toplumda erkek ve kadını ayıran cinsiyetçi rollerin benimsendiği, erkeklerin yaptığı hataları kadınlara yaptığı hatalara göre daha hoş gören ve kadın ve erkeğe dair kalıp yargıların olması şiddet eylemlerini normalleştirmiştir (Arslan ve diğerleri, 2008). Buna ek olarak sosyoekonomik durumu ve eğitim seviyesi daha düşük ailede büyümüş bireylerin flört şiddeti eğilimlerinin daha yüksek olduğu ve flört şiddetine yönelik tutumlarının daha onaylayıcı olduğu gözlemlenmiştir (Uluocak ve Bilir, 2014; Tjaden ve Thoennes, 2000)

Flört şiddetinin çevresel faktörleri değerlendirildiğinde sosyokültürel ve sosyoekonomik faktörlerin yanında medyanın da şiddet yönelik tutum üzerinde etkisinin çok büyük olduğu görülmektedir (Gençoğlu, Kumcağız, Ersanlı, 2014; Ögel, Tarı, Eke, 2006). Medya da sürekli şiddet içeren eylemlerin gösterilmesi toplumda şiddetin benimsenmesine, sıradan olarak algılanmasına ve şiddet eylemlerinin pekiştirilmesine sebep olmaktadır (Özmen ve Küçük, 2013; Yavuz, 2009).

Sosyal öğrenme kuramına göre şiddet eylemleri bireylerin gözlemleri ve taklitleri sonucu öğrenilir. Bu bağlamda televizyonlarda ya da sosyal medya araçlarında sürekli şiddet örneklerinin gösterilmesi şiddet eylemlerinin öğrenilmesine sebep olmaktadır. Literatür incelendiğinde televizyondaki şiddet içeren görüntüleri ya da şiddete meyilli karakterleri izleyen bireylerin daha saldırgan davranışlar gösterdiği gözlemlenmiştir (Balkıs, Duru ve Buluş, 2005). Böylelikle sosyal medya araçları şiddete meyilli davranışlar sergileyen çocukların yetişmesi ya da yetişkinlikte şiddeti normal olarak görüp şiddete yönelik davranışları yadırgamayan, sıradanlaştıran nesiller yetişmesine sebep olmaktadır.

Göç, parçalanmış aile yapısı, düzensiz çevre, işsizlik, düşük gelire sahip olma gibi faktörleri de şiddet davranışları üzerinde olukça etkilidir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde düşük gelire sahip olan bireylerin şiddet eğilimlerinin daha fazla olduğu görülmüştür (Can,2007). Ayrıca ekonomik ihtiyaçlarını karşılayamayan bireylerin ihtiyaçlarını gidermek için bazı durumlarda şiddeti bir araç olarak kullandıkları görülmüştür (Can,2007). Bu noktada düşük gelir düzeyi şiddet davranışları üzerinde oldukça etkilidir.

Her ne türde olursa olsun şiddet yarattığı etkilerle insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen sosyal bir olgudur. Toplumsal ve sosyokültürel faktörlerle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, kentte yaşayan bireylerin kırsal kesimde yaşayanlara göre daha fazla flört şiddeti uyguladığı tespit edilmiştir. Toplumsal yaptırımların zayıf olması, sivil hakların eksikliği, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal ve kültürel normlar da flört şiddetinin oluşmasında etkili olan diğer nedenler olarak ortaya konulmuştur (Fidan ve yeşil, 2018; İftar, 2016; Turan, 2018; Yumuşak, 2013).

2.3.5. Flört şiddeti risk faktörleri

Romantik ilişkilerde oldukça fazla görülmekte olan flört şiddeti, daha çok evli olmayan bireyler arasında gözlemlenmektedir. Bir çok ilişki türünü içinde barındıran

yakın partner şiddeti, Dünya Sağlık Örgütü'nün (2013) yaptığı tanıma göre, resmi ve resmi dışı ilişkileri kapsamaktadır. Başka bir açıklamaya göre adölesan döneminde olma flört şiddeti için başlı başına bir risk faktörüdür. Bu dönemdeki bireyler psikolojik olarak kırılgan olan bir dönemde olduğu için bu yaş aralığında yaşanan flörtün birey üzerindeki etkisi de oldukça yoğun olmaktadır.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde genel olarak flört şiddeti için riskli dönemin 17-29 yaş arasını kapsayan üniversite yıllarına denk geldiği görülmüştür. Bu dönemde şiddet ve istismara yönelik davranışların diğer dönemlere göre daha yaygın bir biçimde görülüşü ve 30 yaşından sonra ise şiddet davranışlarının azaldığı belirtilmiştir (Kılınçer ve Tuzgöl, 2014).

İftar (2016)'nın Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının incelendiği çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin %52.9'unun flört şiddetine maruz kaldığı, %52'sinin ise flört ilişkisinde şiddet uyguladığı görülmüştür. Öğrencilerin yaşadıkları flört şiddetinde en çok duygusal şiddete maruz kaldığı görülmüştür.

Vefikuluçay ve diğerleri (2008)'nin Ankara'da bir üniversitede birinci ve dördüncü sınıflarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulamış olduğu çalışmaya bakıldığında, öğrencilerin romantik ilişki yaşadıkları partnerlerine uygulamış oldukları şiddet oranının birinci sınıflarda %16.0, dördüncü sınıflarda ise %19,6 olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın diğer bir sonucu göre ise 21-23 yaş aralığındaki gençlerin flört ilişkisinde şiddete daha çok maruz kaldığı görülmüştür.

Adölesan ve gençlik riskli davranışlara daha meyilli olma açısından üzerinde durulması ve incelenmesi gereken bir dönem olduğu görülmüştür. Dinamik bir değişim sürecini kapsayan adölesan ve gençlik, kimliğin şekillenmeye başlaması, bağımsız olma duygusunun yoğun olarak yaşanması sebebiyle flört şiddeti için önemli bir risk faktörüdür. Bireyler bu dönemde fiziksel olmanın yanında bilişsel olarakta değişim yaşamaktadır (Aslan ve diğerleri, 2008). Bu değişimler bireylerin sosyal hayattaki ilişkilerine de yansımakta ve bağımsızlığa bir tehdit olarak görülen aile ilişkilerinde çatışmalara sebep olmaktadır. Beliren yetişkinlik kavramını da içeren bu yaş aralığı flört şiddeti için önemli bir risk faktörü olmaktadır.

Beliren yetişkinlik dönemi duygusal ilişkilerin de yoğun ve net yaşanmaya başladığı bir dönemdir. Duygularını yoğun olarak yaşayan birey sosyal ilişkilerde de çatışmaya daha meyilli olabilir. Bu nokta da beliren yetişkinlerin flört şiddeti için bir risk faktörü olabileceği söylenebilir.

Alanyazına bakıldığında incelendiğinde beliren yetişkinlerin psikolojik destek almak için psikolojik danışma merkezlerine başvurma nedenleri arasında; flört ilişkilerinde yaşamış oldukları çatışma, kıskançlık ve stres gibi sorunlar olduğu belirtilmiştir (Creasey, Kershaw ve Boston, 1999). Bu bağlam Flört ilişkisi beliren yetişkinlerin kimlik arayışını tamamlama, yetişkinliğe geçme açısından oldukça önemlidir (Eryılmaz ve Ercan, 2018; Connolly ve Konarsky, 1994; Furjman ve Schaffer, 2004).

Flört şiddetinin diğer şiddet türlerinden farklı olmasının en önemli sebeplerinden biri yaşanan şiddetin farkında olunmamasıdır. Aslan ve diğerleri (2008)' nin yaptığı çalışmaya göre adölesan ve gençlik dönemindeki bireylerin kimliğinin ve yaşama dair değerlerinin yeni yeni şekillenmeye başlaması ile romantik ilişkilerde yaşadıkları flört şiddetinin farkında olamayabilirler ya da maruz kaldıkları şiddete nasıl tepki vereceklerini bilemeyebilirler.

Alanyazına incelendiğinde flört şiddetine en çok gençlik döneminde maruz kalındığını ve deneyimsizliklerinden ötürü yaşadıkları şiddeti gizledikleri görülmüştür. Kimlik ve onay arayışı içinde olan bu dönemdeki bireyler için toplumdan dışlanmamak ve onay görmek için yaşadıkları şiddete sessiz kalabilirler. Eğer gençlik dönemindeki bireyler geleneksel bir toplum yapısında büyümüş ya da yaşıyor ise flört ilişkisinde maruz kaldığı şiddeti normal olarak görebilir. Bu sebeple flört şiddetinin maruz kalma ve uygulama açısından oldukça riskli bir dönem olan beliren yetişkinlik dönemi için flört ilişkilerinde yaşanan şiddet konusunda bilinçlendirilmesi ve farkındalık sağlaması oldukça önemlidir (Aslan ve diğerleri, 2008; Turan, 2018).

2.3.6. Flört Şiddeti İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Flört şiddetiyle ilgili ilk çalışmaları Makepeace (1981, 1983, 1987) ikiyüz üniversite öğrencisiyle yapmıştır. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin %21,2'sinin hayatlarında bir kez fiziksel şiddet yaşadığı gözlemlenmiştir.

Flört şiddeti ve bağlanma stilleri ile ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, ebeveynine güvenli bağlanmayan, kaçınmalı ve kaygılı bağlanma stiline sahip olan kişilerin ileri yaşlarında da şiddete meyilli olduğu ve flört ilişkisinde partnerini kaybetme korkusundan dolayı, taciz edici, kaba, kırıcı davranışlar gösterdiği görülmüştür (Weiss ve Sampson, 1986).

Flört şiddeti ve yaş arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın sonucuna göre; erken yaşta şiddete tanık olan bireylerin %30'unun yetişkinlikte de şiddete maruz kaldığı görülmüştür (Kaufman v e Ziegler, 1987).

Hillier ve Foddy' in (1993) üniversite öğrencisi olmayan 128 katılımcıyla eşe yönelik ağır hakaretler ve eşe yönelik kötüye kullanımdan oluşan altı tane suçlayıcı hikayelerden oluşan senaryo verilerek yaptığı araştırmanın sonucunda, erkeklerin, şiddet maruz kalan kurbanın geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine uygun olarak suçladığı görülmüştür.

Yine flört şiddeti ve flört şiddetini araştırmaya amaçlayan Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan diğer bir araştırmanın sonuçlarına göre, kadınların %25'inin fiziksel ve cinsel şiddet gördüğü bulunmuştur (Tjaden ve Thoennes, 1999).

Toplumsal cinsiyet rolleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaların sonucuna göre, Erkeksi cinsiyet rolüyle ilgili yapılan çalışmalarda; katı erkeksi rollere bağlı olan erkeklerin kadın partnerlerine yönelik şiddet içeren eylemlerde bulunduğu ve saldırgan davranışlar gösterdiği araştırmalarda bulunmuştur (Good vd., 1995, Hill ve Fischer, 2001; Rando, Rogers ve Brittan- Powell, 1998). Truman ve Fischer (1996)' ın yaptığı çalışmaya göre, geleneksel cinsiyet rollerini destekleyen erkeklerin cinsel şiddeti desteklediği görülmüştür.

Cinsiyet açısından flört şiddetiyle ilgili yapılan çoğu araştırmanın sonucuna göre, kadınların şiddete daha çok maruz kaldığını (Tucker-Halpern ve diğerleri., 2001; Swart vd., 2002) ve erkeklerin kadınlara göre daha saldırgan ve şiddete meyilli olduğu ve şiddet davranışını kabul ettiği gözlemlenmiştir (Downey, Feldman ve Ayduk, 2000).

Kadınlar ve erkeklerin flört şiddet uygulamada hemen hemen eşit derecede olduklarını gösteren çalışmalar da mevcuttur. Woodward, Fergusson ve Horwood (2002)'un yapmış olduğu çalışma da flört şiddetinin sadece kadınların lehine olmadığı aynı zamanda erkeklerin de şiddete maruz kaldığı görülmüştür.

Foshee vd., 2004 yılında yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre ebeveyn ile kötü bir geçmiş olmanın ya da erken yaşta istismara maruz kalmanın yetişkinlikte yaşanan fiziksel, psikolojik ve cinsel flört şiddeti ile anlamlı bir ilişkisi vardır (Foshee ve diğerleri, 2004; Foshee ve diğerleri, 2005).

Erken yaşta şiddete tanık olma, cinsiyet ve flört şiddeti arasındaki ilişkiye bakıldığında, cinsiyetin erken yaşta tanıklık etmeyle ilgili anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmüştür. Erken yaşta aile içi şiddete tanık olan kızların flört şiddetine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu görülürken (Foshee ve diğerleri, 2004), erkeklerin

erken yaşıta ebeveyn şiddetine tanık olması ile şiddete başvurma davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Kinsfogel ve Grych, 2004). Erken yaşıta şiddete tanık olma ve flört şiddeti arasında ilişkiyi anlamaya çalışan araştırmalara bakıldığında, çocukluk döneminde aile içi şiddete maruz kalan bireylerin, yetişkinlikte de flört döneminde şiddete başvurmayla meyilli olduğu söylenebilir.

Flört şiddeti ve cinsiyetle ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, Gover (2004) ve Simmons, Knight ve Menard (2015)' in yaptığı çalışmalarda benzer sonuçlar görülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre, kadınların erkeklerden daha fazla flört şiddetine maruz kaldıkları görülmüştür.

Yine flört şiddeti ve cinsiyet ile ilgili çalışmalara bakıldığında mağdur tarafın kadınlar olduğu belirtilse de son yıllarda yapılan araştırmaların sonuçlarına göre erkeklerin de flört şiddeti mağduru olabileceği ortaya konmuş ve kadınlarında yüksek oranda şiddet uygulayıcısı olduğu tespit edilmiştir (Ferugsson, Horwood ve Ridder, 2005; Frieze, 2005; Simmons ve diğerleri, 2015). Toplumsal cinsiyet rolleriyle ilgili yapılan başka bir araştırmaya göre, erkeksi cinsiyet rolü ile flört şiddeti türlerinin tümü arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Moore ve Stuart, 2005).

Flört şiddeti ve cinsiyet ile Gover(2004) ve Simmons, Knight ve Menard (2015)' in yaptığı çalışmalarda da diğer araştırmaların sonuçlarına benzer görülmüştür. Araştırmanın sonuçlarına göre, kadınların erkeklerden daha fazla flört şiddetine maruz kaldıkları görülmüştür.

Yukarıdaki araştırmalar kadınların kadınların flört şiddetine erkeklerden daha fazla maruz kaldığını ve sosyal cinsiyet rolleri ile de ilişkisinin olduğunu göstermektedir. Ayrıca her türlü şiddette olduğu gibi flört şiddeti uygulayanların da geçmişte şiddete uğradıkları ya da tanık oldukları bulunmuştur.

Bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların sonuçlarında, kaygılı bağlanma stiline sahip bireylerin flört şiddetine karşı daha meyilli olduğu görülmüştür (Bartholomew ve Allison, 2006). Genel olarak Bağlanma stilleri ve flört şiddetiyle ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında kaygılı bağlanma tarzına sahip olmanın flört şiddetini önemli derece yordadığı söylenebilir. Çünkü Kaygılı bağlanma ve güvensiz bağlanma stiline sahip bireyler partneriyle olan bağı tehdit edildiğinde kaybetme korkusu yaşamakta ve bununla sonucunda öfke ve saldırgan davranışlar geliştirebilmektedir (Finkel ve Slotter, 2007).

Buna ek olarak flört ilişkisinde eşitlikçi olmayan cinsiyet rolüne sahip erkeklerin partnerlerine karşı daha fazla şiddet uygulama riski olduğu araştırmalarda

desteklenmiştir (Who, 2009). Toplumsal cinsiyet rolleri ve flört şiddetiyle ilgili yapılan tüm araştırmalar sonucunda geleneksel rolü benimseyen bireyler ile flört şiddeti uygulama arasında anlamlı bir ilişki olduğu ayrıca erkeksi rolleri benimseyen erkeklerin flört şiddeti uygulamaya ve flört şiddetini onaylamaya daha eğilimli olduğu görülmüştür.

Flört şiddeti ve yaşla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında flört şiddetine maruz kalma açısından en fazla riskin üniversite öğrencileri olduğu görülmüştür. Özellikle 16-24 yaş arasındaki kadınların flört ilişkisinde şiddete maruz kalmada risk altında olduğu (Macke, 2010).

ABD Adalet Bakanlığının yapmış olduğu 1994'ten 2010' kadar 18-24 ve 25-34 yaşları arasındaki kadınların, diğer yaş grubundaki kadınlara kıyasla daha fazla flört şiddetine maruz kaldıkları görülmüştür (McColgan vd., 2010).

Flört şiddeti ve ebeveyn şiddetine tanık olma ile ilgili çalışmalara bakıldığında, aile içi şiddete tanık olma ile flört şiddeti arasında pozitif bir korelasyon olduğu görülmüştür (Gorman-Smith, Tolan ve Sheidowve Henry, 2001; Offenhauer ve Buchalter, 2011). Bu bağlamda şiddeti doğuran bir çok nedenin yanında erken yaşta şiddete tanık olmanın da şiddeti doğurduğu söylenebilmektedir (Karakurt, Keiley ve Posada, 2013).

Umanai Fawole ve Adeove (2014) çalışmasına göre, üniversite öğrencilerinin %8'i flört şiddetine maruz kalmakta, %6,82i ise flört şiddeti uygulamaktadır. Yine başka bir çalışmaya göre ise, üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yaygın bir biçimde olduğu yapılan çalışmalarda desteklenmiştir (Flake vd., 2013). Yapılan bu çalışmalar doğrultusunda beliren yetişkinlik döneminin flört şiddeti için bir risk faktörü olduğu söylenebilmektedir.

Salman (2015)' in çocukluk çağı istismarı, aile içi şiddete tanık olma ve flört döneminde saldırgan ve kurban arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, aile içi şiddete tanık olma, çocukluk döneminde yaşanan istismarın flört şiddetini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmüştür.

Grest, Amaro ve Unger'in 2017 yılında yapmış olduğu bir çalışmanın sonuçlarına göre, geleneksel rollere sahip olma ile psikolojik ve fiziksel şiddet arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür (Grest, Amaro ve Unger, 2017).

2.3.7. Flört Şiddeti İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

İnan Araslan'ın 2002 de Türkiye'de dört farklı üniversitede eğitim gören 277 öğrenciye flört ilişkisinde şiddetle ilgili faktörleri saptamayı amaçladığı çalışmasında, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha çok cinsel şiddet uyguladığı, maruz kalma açısından da daha çok fiziksel şiddete maruz kaldığı görülmüştür. Ayrıca yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, cinsel şiddet uygulayan bireylerin daha geleneksel cinsiyet tutumlarına sahip olduğu görülmüştür. Yine İnan Arslan (2002)'nin yaptığı başka bir araştırmanın sonuçlarına göre ise saplantılı bağlanma stiline sahip olan kişilerin daha fazla cinsel şiddet uyguladığı tespit edilmiştir.

Özcebe ve diğerleri,(2002) 148 öğrenci ile yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre, gençlerin %8'i flört şiddetine maruz kaldığı %6,8' inin ise flört şiddeti uyguladığı belirtilmiştir.

Flört şiddeti ve risk faktörlerinin araştırıldığı çalışmada; 16-24 yaş arasındaki kadınların flört ilişkisinde şiddete maruz kalmada risk altında olduğu görülmüştür (Işıloğlu, 2006)

Yıldırım (2006)' ın 749 üniversite öğrencisiyle toplumsal cinsiyet tutumları ve benlik saygısının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisini incelemek amacıyla yaptığı çalışmasında, kadın öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri ile flört şiddeti tutum puanları arasında düşük seviyede, pozitif yönlü; erkeklerin ise toplumsal cinsiyet rolleri ile flört şiddetine yönelik tutum puanlarının yüksek seviyede anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür.

Özgür, Yörükoğlu ve Baysa-Arabacı (2011)' nın flört şiddeti ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında, erkeklerin kadınlara göre daha saldırgan ve şiddete meyilli olduğu ve şiddet davranışını kabul ettiği gözlemlenmiştir.

Flört şiddetinin cinsiyete göre kabul düzeyini incelemek amacıyla Kepir-Savoly, Ulaş ve Demirtaş- Zorbaz (2014)'ın yapmış olduğu çalışmanın sonucuna göre üniversite öğrencileri ve flört şiddeti kabul düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Aslan ve diğerleri (2008), Ankara'da okuyan üniversite öğrencilerine flört şiddeti davranışlarını değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada, birinci sınıf öğrencilerinin %40'ının tüm öğrencilerin ise %28, 6'sının flört şiddetine tanık olduğu görülmüştür. Ayrıca dördüncü sınıftaki öğrencilerin birinci sınıflara göre ve 24 yaş üstü

öğrencilerin diğer yaş grubundakilere göre flört şiddetine daha fazla maruz kaldıkları gözlemlenmiştir.

Üniversite öğrencilerinde flört şiddetini kabul düzeyini sınıf düzeyi, yaş grubu ve çeşitli demografik değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan Kaya-Sakarya (2013)' nın yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre; öğrencilerin flört şiddetini kabul etme durumunun sınıf düzeyine göre değişmediği görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumları, narsistik kişilik özellikleri ve toplumsal cinsiyetçilik tutumları arasındaki ilişkiyi inceleyen Yumuşak (2013)' nın yaptığı çalışmanın sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin çelişik duygulu cinsiyetçilik düzeyleri ile flört şiddeti tutumları arasında paralel bir ilişki olduğu görülmüştür. Buna ek olarak bu durum, cinsiyet farklılığına göre değerlendirildiğinde ise erkeklerin çelişik duygulu cinsiyetçilik düzeyleri ile flört şiddetine yönelik tutumları arasında yine paralel bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir (Yumuşak, 2013).

Karabacak ve Kodan-Çetinkaya (2005)' nın 200 üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, ebeveyn şiddetine tanık olan bireylerin, şiddeti kabul etme düzeyinin ve ebeveyn şiddetine maruz olmayan bireylere göre daha fazla olduğu gözlemlenmiştir.

İftar (2016)' nın çalışmasında birinci sınıfta okuyan öğrencilerin flört şiddeti tutum puanlarının diğer sınıflara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bunun yanında birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin diğer sınıflara göre daha fazla şiddet uyguladığı gözlemlenmiştir.

Cinal (2018)' in flört şiddeti, anksiyete ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, kişilerin flört şiddeti tutum puanları ile anksiyete puanları arasında paralel bir ilişki olduğu görülmüştür.

Fidan ve Yeşil (2018)' in 60 üniversite öğrencisine odak grubu görüşmesi ile uyguladığı ve flört şiddetinin nedenleri ve sonuçlarını öğrenmek amacıyla yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarına göre, kız öğrencilerin neredeyse tamamının psikolojik ve sosyal flört şiddeti yaşadığı görülmüştür. Ayrıca erkeklerin hemen hemen hepsinin şiddet türleri arasından psikolojik ve sosyal şiddet içeren davranışlarda bulunduğu görülmüştür. Buna ek olarak flört şiddeti nedenleri arasında en çok sahiplenme ve sahip olma algısının olduğu tespit edilmiştir.

Turan (2018)' nın üniversite öğrencilerinin gönül ilişkisinde sosyal onay ihtiyacı, şiddete yönelik tutum, toplumsal cinsiyet rolleri, benlik saygısı ve bağlanma boyutları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada; flört şiddeti tutumları ile geleneksel cinsiyet rollerine sahip olma arasında paralel bir ilişki olduğu gözlemlenmiştir. Cinsiyet

açısından değerlendirildiğinde cinsiyetler arasında anlamlı bir farkın bulunduğu, erkek öğrencilerin istismar ve kontrol alt boyutları ve flört şiddeti tutum puanları arasında kadınlardan daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Yaş ile ilgili düzeye bakıldığında sınıf düzeyinin flört şiddeti tutumunu etkilemediği görülmüştür. Ayrıca araştırmada öğrencilerin genelinde sosyal onay ihtiyacının flört şiddetinin istismar boyutunu yordadığı görülmüştür.

2.4. Sosyal Onay İhtiyacı

2.4.1. Sosyal Onay İhtiyacı Kavramı

Sosyal onay ihtiyacı, bireyin çevresindeki kişilerin beklentilerine önem verdiği, diğer insanların yargılarının önemli görüldüğü ve bireylerin sosyal ilişkiler kurarken çoğunlukla uyuma yönelik davranışlar sergilemeye çalıştığı davranışlar bütünüdür. Başka bir tanıma göre ise bu ihtiyaç; kişinin çevresindekilerin onayını araması ve buna ek olarak onay almamaktan korkması gibi durumları içermektedir (Leite ve Beretvas, 2005).

Kişilerarası ilişkilerde oldukça etkili olan bu ihtiyaç, bireylerin sosyal etkileşiminde olumlu yönde etkide bulunurken aynı zamanda kişinin daha çok etrafına odaklı yaşamasına da sebep olur. Böylelikle kişi çevresinin beklentilerine göre yaşam sürmeye çalışır. Bu ihtiyacın yaşadığı kültürle bir ilgisi olduğu da yapılan araştırmalarda belirtilmiştir (Karaşar, 2014).

Alan yazın incelendiğinde sosyal onay ihtiyacının insan davranışları üzerinde önemli bir etkisi olduğunu söyleyebiliriz. Sosyal onay ihtiyacının davranışları yönlendirme etkisi şiddete yönelik tutumu da etkileyebilir. İnsanlar toplum tarafından kabul edilmek ve olumsuz değerlendirilmekten korktuğu için flört şiddetine sessiz kalabilir ya da bu durumu gizleyebilir (Turan, 2018). Bu bilgiler ışığında beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutumun sosyal onay ihtiyacı ve olumsuz değerlendirilme korkusu açısından incelenmesi, flört şiddetinin yapısını anlamaya, gelecekte oluşabilecek aile içi şiddet ya da cinayet gibi şiddet türlerini önlemeye yardımcı olacağı düşünülmektedir.

2.4.2. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Kuramsal Açıklamalar

2.4.2.1. İhtiyaçlar Kuramı

Motivasyon kuramları çerçevesinde davranışları başlatan, yönünü belirleyen, sürdürülmesini sağlayan iç ve dış(kişisel ve çevresel) güçlerin neler olduğu sorularına çok farklı cevaplar verilmiştir. Bu kavramsal açıklamalar arasında; dürtü, içgüdü, ihtiyaç, homeostatik denge, optimal uyarım, duygular, değerler, inançlar, amaçlar ve kişisel yeterlilik inançları gibi güçlerin olduğu söylenebilir (Öğülmüş, 2004).

Bireyde gerilime sebep olarak harekete geçmesine yol açan ihtiyaç, genel olarak organizmada bir eksiklik sonucunda meydana gelmektedir. Bireyde harekete yol açan ihtiyaçların neler olduğu konusunda farklı tanımlar mevcuttur. Henry Murray, Abraham Maslow, McClelland gibi kuramcılar, kuramlarında sosyal onay kavramına doğrudan ya da dolaylı olarak yer vermiştir (Karaşar, 2014).

2.4.2.2. Murray ve İhtiyaçlar Kuramı

Murray, ihtiyaç kavramının insanda fizyolojik eksiklikler sonucunda meydana geldiğini ve insan davranışlarını güdüleyen içsel bir güç olduğunu vurgulayan ilk kuramcılardan biridir. İhtiyaçların genellikle biyolojik temelleri üzerinde durmuştur. Küçük düşme, başarı, saldırganlık, yaklaşma, özerklik, üstünlük, fiziksel ve psikolojik olarak kendini savunma, bakım, düzen, reddetme, cinsellik gibi yirmi ihtiyaçtan oluşan bir liste oluşturmuştur (Schultz ve diğerleri, 2005:201). Bu ihtiyaçların hepsi insanda aynı şiddette olmayabilir. Hayatı boyunca bu ihtiyaçların bazıları tamamlanabileceği gibi bazıları da eksik ya da hiç deneyimlenmemiş olarak kalabilir (Tatarlı, 2015).

Murray'ın kuramındaki yaklaşma ve gösteriş ihtiyaçları sosyal onay ihtiyacıyla ilgilidir. Yakınlaşma ihtiyacı başkalarıyla iş birliği yapmaktan hoşlanmak, başka bir arkadaşla sadık olmak ve bağlanmak olarak tanımlanmıştır. Bu bağlamda yakınlaşma ihtiyacının sosyal etkileşim için önemli olduğu söylenebilir. Bu yakınlaşma ihtiyacına göre hareket eden birey, diğer insanlarla iyi ilişkiler kurabilir ve sürdürebilir. Bu ihtiyaç, bireylerin çevresindeki insanlarla, öğretmenleriyle, arkadaşlarıyla ve ailesiyle iyi ilişki kurarak gelişmektedir (Bustos ve diğerleri, 1999).

Murray'ın kuramındaki sosyal onay ihtiyacıyla ilişkili olan diğer gereksinim ise gösteriş ihtiyacıdır. Bu ihtiyaç, karşı tarafta iyi bir izlenim bırakma, beğenilme, takdir edilme ve duyulma gibi istekleri kapsamaktadır. Başkalarını şaşırtma, şok etme, eğlendirme, ikna etme gibi özelliklerle tanımlanmıştır. Başkalarıyla ilgili olumlu bir

izlenim taşıdığı için gösteriş ihtiyacı, sosyal onay ihtiyacıyla da yakından ilişkili olarak görülmektedir (Karaşar, 2014).

2.4.2.3. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Kuramı

Bu kurama göre insanın ihtiyaçlarının temelinde güdülenme(motivasyon) yer almaktadır. Biyolojik ve İçgüdüsel olan bu ihtiyaçlar, genetik temelli olarak insanları şekillendirerek etkilemektedir. Bu sebeple insan davranışlarının nedenlerinin anlaşılabilmesi ihtiyaçlarının giderilmesine bağlıdır. İnsanın kişisel gelişiminin tamamlaması ihtiyaçlarının temin edilmesiyle bağlantılıdır. Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşi kuramına göre; bireyin bir ihtiyacı giderildiği zaman yeni bir ihtiyaç bireyin davranışı üzerinde etkili olmaya başlar. Ait olma ihtiyacı, sevmeye- sevilme ihtiyacı bu ihtiyaçlardan bazılarıdır. Bu ihtiyaçların yeterli düzeyde karşılanması aynı zamanda sosyal onay ihtiyacında da etkili olacağı belirtilmiştir. Bu kurama göre insanların sevmeye- sevilme, takdir edilme ve saygı ihtiyaçları karşılandığında aşağılık duygusundan kurtulmasına, kendine olan güveninin artması ve diğer insanlarla daha sağlıklı ilişkiler kurmasına yardım etmektedir (Yahşi, 2018).

Sosyal onay ihtiyacının sevgi, saygı ve ait olma ihtiyacıyla ilgili olduğu görülmektedir. Crowne ve Marlove (1964) sosyal onay ihtiyacı yüksek olan kişilerin sosyal tanınma, sosyal statü, bağımlılık, sevmeye ve sevilme, koruma gibi ihtiyaçları olduğu belirtmiştir. Diğer insanlarla olumlu ilişkiler kurma, bir gruba ait olma, sevilme ve işbirliği gibi sevmeye sevilme ve ait olma ihtiyacından doğan istekler sosyal onay ihtiyacının belirleyicisi olabilir.

2.4.2.4. McClelland'ın Başarı Gereksinimi Kuramı

McClelland ve diğerleri (Sandy ve diğerleri, 2006) Murray' ın kuramından yola çıkarak, başarıya, yakınlaşma ve otonomi ihtiyaçları üzerine kapsamlı bir araştırma yapmışlardır. En önemli motivasyon kaynaklarından biri olan başarı, bireylerin davranışları üzerinde de oldukça önemlidir. Çünkü başarıya ihtiyacı yüksek olan bireyler, performanslarını daha da geliştirmek isterler ve davranışlarını bu yönde düzenlerler. Bu şekilde düşünen bireyler, zorlayıcı bir işle karşılaştıklarında en iyisini yapmak istemekte ve performanslarıyla ilgili geri dönüt aramaktadırlar (Tatarlı, 2015).

Başarı motivasyonunu harekete geçiren şeyin ne olduğu hakkında McClelland (1987:228), bir eylemi iyi bir şekilde yapmanın başarı kaynağı ve aynı zamanda ödül

olduğunu belirtmiştir. Bu ödüllerin aynı zamanda öğretmenin memnuniyeti, eleştiriden kaçınma, onay alma gibi şeyler olabileceğini ifade etmişlerdir (Karaşar, 2014).

McClelland'ın bireylerin davranışları üzerinde etkili olan diğer bir kaynağın ise yakınlaşma ihtiyacı olduğunu belirtmiştir. Sosik ve Dinger (2007) sosyal onay ihtiyacı ile yakınlaşma ihtiyacının arasında ilişki olduğunu belirtmiştir. Yakınlaşma ve sosyal onay ihtiyacının en önemli özellikleri arasında olumlu davranışlarda bulunma yer almaktadır. Bireyler bu sebeple etrafındaki bireyleri mutsuz etmekten kaçınan davranışlar sergiler.

2.4.2.5. Erken Dönem Uyumsuz Şemalar Ve Sosyal Onay İhtiyacı

Sosyal onay ihtiyacıyla ilgili birçok kuramsal açıklamalar mevcuttur. Bunlardan biri de erken dönem uyumsuz şemalar modelidir. Şemalar insanların hayatlarında oldukça önemlidir. Jeffrey Young (2003)'a göre şemalar, bireylerin erken dönemde gerek duyulan ihtiyaçların ve duygusal gereksinimlerin karşılanmaması ya da bireyin karşılaştığı zarar verici ya da travmatik deneyimler sonucunda kişide duygu, anı, his, bilişleri kapsayan yaşam boyu süreklilik gösteren yaygın bilişsel örüntülerdir (Günaydın, 2016; Boysan, 2012)

Bu kuram; çocukluk döneminde ve ergenlik dönemleri boyunca gelişen, etrafındaki insanlara odaklı, anılardan, hislerden, bedensel ve bilişsel duyumlardan oluşur ve on sekiz şema alanında oluşur (Young, Klosko ve Weishaar, 2009).

Bu alanlardan bazıları; ayrılma ve dışlanma, aşırı tetikte olma, zedelenmiş özerklik ve performans, başkalarına yönelimlik gibi alanlardır. Başkalarına yönelimlilik alanının içindeki onay arayıcılık şeması, etrafındaki insanlar tarafından onaylanmayı önemseme anlamına gelmektedir. Bu şemaya sahip olan kişilerin benlik saygıları başkalarının onayına dayalıdır. Bu onayı almada görülen önemli özellikler, görüntü, para ve başarı elde etmektir. Onay aracılığın yanında başkalarına yönelimliliğin içerisindeki diğer önemli şemalar ise boyun eğme ve kendini feda şemalarıdır. Bu şemanın özelliği, bireyin terk edilme, öfke gibi zorlayıcı durumlar karşısında başkasının kontrolü altına girmesidir. Birey bu tarz zorlayıcı durumlarla karşılaşmamak isterler bu sebeple de kişi kendi isteklerini görmezden gelerek karşısındaki kişiye itaat eder. Kendini feda şeması ise, diğer insanların memnuniyetlerini kendi memnuniyetlerinden üstün tutmaktır. Diğer insanların problemlerine karşı hassasiyeti içeren bu şemada, duygusal bağ kurma, koruma gibi amaçlarla başkalarının ihtiyaçlarını gidermeye çalışır

Onay arayıcılık şemasının iki tane bileşeni vardır (Young ve diğerleri, 2009). Birinci bileşen, sevilme arzusu, sosyal kabul görme ile çevresindeki kişilere üzerinde olumlu izlenim bırakma gibi istekleri içerirken, ikinci bileşen ise daha çok narsistik bireylerde görülmektedir. Onay arayıcılığın bu özellikleri etrafındaki bireylerin takdirini ve beğenisini kazanma amacını taşır. Onay kazanmada ayrıca başarı, para ve görüntü gibi özelliklere çok önem verilmektedir.

Çevresindeki kişileri memnun etmeye ve onayını almaya istekli olma gibi davranışların görüldüğü bu şemada, bazı kişiler onay almak için itaatkar davranabilirler (Young ve diğerleri, 2009).

2.4.2.6. Ellis'in Akılcı Olmayan İnançlar Yaklaşımı Ve Sosyal Onay İhtiyacı

İnsan davranışlarındaki problemi anlamak için akılcı olmayan inançlar üzerinde çalışan Ellis' e göre onay ihtiyacı, insanların etrafındakiler tarafından sevilmesi, onaylanması gerektiğine dair duydukları akılcı olmayan inançlardan biridir (Karaşar, 2014: 23). Ona göre akılcı olmayan inançlar genellikle çocukluk döneminde aile ya da çocuğun etrafındaki bireyler tarafından öğretilir. Kişilerin kendilerine akıldışı düşünceleri ve batıl inançlarının olması da bu inançların oluşumunda etkili faktörlerdir (Corey, 2008).

Akılcı olmayan inançlar bireyler arasında yaygın olarak görülmektedir. Ellis' e göre on bir tane akılcı olmayan inançlar mevcuttur (Ellis ve diğerleri, 2010). Bunların bazıları; Yaşadığı toplumda birey her zaman önemli kişiler tarafından sevilmeli ve onaylanmalıdır. Bireyin kendini değerli olarak görmesi, yeterli başarılı ve yetenekli olmasına bağlıdır. Bir şey istenildiği gibi olmadığı zaman bu bir felakettir. Yaşamın zorluklarından ve sorumluluklarıyla yüzleşmektense bunlardan kaçmak daha kolaydır. Birey diğer insanlarla bağımlı olmalıdır.

Açıklamalar göz önüne alındığında onay ihtiyacı olan birinin akılcı olmayan inançlara sahip olabileceği düşünülebilir (Ellis ve diğerleri, 2010). Ayrıca Kohlberg'in ahlaki gelişim kuramıyla sosyal onay arasında ilişki vardır. Özellikle geleneksel düzeyde iyi davranışın sosyal onaya bağlı olarak ifade edilmesi, ikisi arasındaki ilişkiyi belirtmektedir (Karaşar, 2014).

2.4.2.7. Kohlberg'in Ahlak Gelişimi Kuramı Ve Sosyal Onay İhtiyacı

Kohlberg'in ahlak gelişimi kuramında, sosyal onayın önemli bir yeri vardır. Bu kuramda kişi doğru ve yanlış ayırt etmek için sürekli akıl yürütmektedir. Ahlak gelişimi kuramında üç dönem ve her dönemde iki evre olmak üzere toplamda altı evre bulunmaktadır (Kohlberg, 1977)

Geleneksel düzeyin üçüncü evresinde iyi davranışlar; çevresindeki insanlara yardımda bulunmak onları memnun etmek ve onayını kazanmak olarak tanımlanmaktadır. Bu onay iyi bir insan olmayla kazanılmaktadır. İnsanların davranışları ise niyete göre değerlendirilmektedir (Kohlberg, 1977).

Açıklamalar göz önüne alındığında ahlak gelişimi kuramı ile sosyal onay arasında güçlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Özellikle sosyal onayın geleneksel düzeydeki iyi davranışlara bağlı olduğu görülmektedir (Karaşar, 2014).

2.4.2.8. Sosyal Etki-Uyma ve Sosyal Onay İhtiyacı

İnsanların farklı karakterlere, düşüncelere, kültür yapılarına sahip olmasına rağmen bir arada yaşama ve etkileşimde bulunma isteği tarih boyunca üzerinde durulan bir konu olmuştur. Bu konuyu açıklayan en önemli kavramlardan biri sosyal etki kavramıdır. Bu kavram sayesinde insanlar birbirleriyle uyumlu davranışlarda bulunur ve bir arada yaşamaktadır (Karaşar, 2014).

Sosyal etki kavramı; diğer insanların söylediklerinin, davranışlarının ya da var olmalarının düşüncelerimiz, duygularımız ve davranışlarımız üzerindeki etkisi olarak açıklanmaktadır. (Aronson ve diğerleri, 2012). Bu kavram aynı zamanda sosyal onay ihtiyacıyla da ilgili olarak görülmektedir.

Bireyin etrafındaki insanların eylemlerine göre harekete etmesine ise uyma adı verilmektedir (Freedman ve diğerleri, 2003). Aronson, Wilson ve Aker (2012)' e göre ise uyma; başkaları insanlardan dolayı kişinin davranışlarını değiştirmesidir. Bireyin sosyal beğenirlik açısından kendini daha iyi göstermeye çalışan bireylerin sosyal etkiye karşı yoğun isteği vardır. Bu istek şu şekillerde görülmektedir (Karaşar, 2014)

Etrafındaki bireyler tarafından yönlendirilmeye müsait bir yapıları vardır, eğlenceli olmayan işlerle karşılaştıklarında bile olumlu bir tavır sergilerler, etrafındakilerle oldukça uyumludur, güzel ve hoş şeyler söyleme eğilimindedirler, zorluklarla karşılaştıklarında dikkatli bir tutum sergilerler, ikna edilmeye müsait bir yapıları vardır, sergiledikleri davranış hakkındaki düşüncelere karşı çok hassastırlar.

Yapılan açıklamalar dikkate alındığında, sosyal etkiyle sosyal onayın birbirleriyle yakın ilişkisi olduğu söylenebilir. Bireyler yaşadığı toplumun değerlerine ve düşüncelerinden etkilenmekte ve buna göre davranışlarını sergilemektedirler. Bu bağlamda sosyal etkinin davranışlar üzerindeki çok önemli bir etkisi olduğu söylenebilir (Karaşar,2014).

2.4.3. Sosyal Onay İhtiyacı ve Diğer Değişkenler

Sosyal onay ihtiyacı ve farklı değişkenlerin incelendiği çalışmalara bakıldığında araştırmaların daha çok sosyal kaygı, mükemmelliyetçilik, benlik kurguları ve mutluluk gibi değişkenlerle aldığı görülmüştür.

Kötü bir izlenim oluşturma, utandıran eylemlerde bulunma, etrafındaki insanların yargılarından korkmayı içeren gerginlik durumuna sosyal kaygı adı verilmektedir (Antony ve Swinson, 2008; Karaşar, 2014). Türkiye’ de sosyal kaygıyla ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının oldukça yaygın olduğu görülmüştür (İzgiç ve diğerleri, 2008). Sosyal kaygıya sahip bireyler, yargılanmaktan, aşağılanmaktan ve olumsuz değerlendirilmekten korkmaktadır. Bu kişiler genellikle etrafındaki bireylere karşı olumlu bir izlenim bırakmaya çalıştığı görülmektedir (Karaşar, 2014). Bu bilgiler doğrultusunda Beliren yetişkinlikte sosyal kaygının yaygın olarak görüldüğü ve böylelikle bireylerin yaşadığı kaygıdan ötürü bu dönemde onaylanma isteğinin de yüksek olacağı söylenebilir.

Onaylanma ihtiyacı yüksek olan bireyler, başkalarının fikirlerine bakarak davranışlarını şekillendirmeye meyilli olmaktadır. Çevresinin isteklerine göre yaşamaya çalışan bireyin kendine dair yüksek bir beklentisi oluşmaktadır ve olumsuz bir eylem gerçekleştiğinde kişi kendini yargılamaya başlamaktadır. Bireyin kendisine yönelik katı ve yüksek beklentilerinin olması ve bu beklentilerinin gerçekleşmemesi durumunda bireyin yaşadığı kaygı ve rahatsızlık hissi mükemmelliyetçilik denilen hissi doğurmaktadır (Chiba ve diğerleri, ,2009; Karaşar, 2014).

Literatüre bakıldığında mükemmelliyetçiliğin aynı zamanda olumsuz değerlendirilme korkusuyla ilişkili olduğu görülmektedir. Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme karşısında sıkıntıya düşmek, başkalarının fikirlerine önem vermek, toplumun ve kültürün beklentileri doğrultusunda yaşamaya çalışmak aynı zamanda sosyal onay ihtiyacıyla da ilişkilidir (Karaşar, 2014). Mükemmelliyetçiliğin sürekli olarak başkalarının düşüncelerine dair aşırı kaygıyı içermekte olduğu ve bu durumun yüksek onay ihtiyacı ile ilişkili olduğu görülmüştür (Antony ve Swinson, 2009).

Sosyal onay ile ilgili araştırmalara bakıldığında sosyal onayın aynı zamanda bireylerde mutluluk hissettirdiği görölmüştür (Fehr ve Falk, 2001; Karaşar, 2014). Murray(2004)' ın araştırmasına göre, kişinin mutlu olmasının aynı zamanda diğer kişiler tarafından onaylanmış hissetmesiyle ortaya çıkabileceğini ifade etmiştir. Ayrıca bireyin çevresi tarafından onaylanmamasının mutsuzluk hissetmesine neden olacağı da görölmüştür. Fakat sosyal onay ihtiyacının daha çok olumsuz duygularla ilişkili olabileceği belirtilmiştir (Karaşar, 2014).

Bireylerin çevresindeki kişilerin isteklerinin kendi isteklerinden daha önemli olarak göröldüğu toplulukçu kültürde, bireyin önemli bir karar almasında bile toplumun beklentileri önemli bir rol oynamaktadır (Özdemir ve Çok, 2011). Buna ek olarak Dökmen (2010)' e göre Geleneksel Türk Kültürü'nde bireysellik eğilimleri bastırılmaktadır. Bu bilgilere bakıldığında Türkiye'de sosyal onay ihtiyacının yüksek olabileceği söylenebilir.

Yabancı literatüre bakıldığında toplulukçu kültürdeki bireylerin, çevresindekilerin kendileri hakkındaki düşüncelerine dair kaygılı olmalarının altında, onaylanma ihtiyacının fazla olması yer almaktadır (Twenge ve Im, 2007). Ayrıca alanyazın incelendiğinde toplulukçu kültürlerin Amerikalılara oranla daha fazla onaylanma ihtiyacına sahip olduğu görölmüştür. Bu bağlamda Türkiye'nin toplulukçu kültürün yaygın olduğu düşünöldüğünde bireylerin davranışlarının da toplumun beklentileri tarafından şekilleneceği söylenebilir. Böylelikle Türkiye'de sosyal onay ihtiyacının da fazla olması beklenebilir (Karaşar, 2014).

2.4.4. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Yabancı alanyazına bakıldığında sosyal onay ihtiyacıyla ilgili araştırmaların sayısının 1960'lı yıllarda yoğunlaştığı, 1980-2000'lere kadar ise azaldığı görölmüştür. Fakat 2000'den sonra sosyal onay ihtiyacıyla ilgili araştırmaların yeniden artmasıyla bu kavramın öneminin giderek daha görünür hale geldiği görölmüştür.

Türkçe alanyazında ise sosyal onay ihtiyacı ile ilgili çalışmaların oldukça az olduğu dikkat çekmiştir. Yapılan araştırmalarda daha çok; akılcı olmayan inançlar, kişilerarası ilişki boyutları, kişilerarası duyarlılık gibi ölçeklerin bir alt boyutları olarak ele alınmıştır.

Sosyal onay ihtiyacı ile saldırgan davranışları arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaların sonuçlarına göre, Onaylanma ihtiyacı fazla olan öğrencilerin onaylanma

ihtiyacı az olan öğrencilere göre saldırganlık eğilimlerinin daha düşük olduğu görülmüştür (Fishman, 1965).

Üniversite öğrencileri üzerinde yapılmış olan Materson (1971)' nun çalışmasında; cinsiyet ve aile büyüklüğünün onay ihtiyacı üzerindeki etkisi incelenmiştir. Kadınların erkeklerden daha fazla onay ihtiyacına sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca aile büyüklüğü ve onaylanma ihtiyacı arasında ise paralel bir ilişki olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerinde onay arama, sosyal güç ve saldırganlık arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın sonuçlarına göre; sosyal güç ve etkileşimin saldırganlık üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu bulunurken, onay aramanın saldırganlık üzerinde anlamlı bir etkisi bulunamamıştır (Larsen ve diğerleri, 1976).

66 lisans öğrencisi üzerinde uyuşturucu kullanımı ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmanın sonucuna göre, hafif uyuşturucu kullananların düşük sosyal onay ihtiyacına sahip olduğu görülürken, ağır uyuşturucu kullananların ise yüksek sosyal onay ihtiyacı olduğu görülmüştür (Scherer, Ettinger ve Mudrick, 1972).

Endler, Minden ve North'un (1973) üniversite öğrencilerinde destek verme, sosyal onay ihtiyacı ve cinsiyetin uyum gösterme üzerindeki etkisini incelediği çalışmaya göre, onay ihtiyacı yüksek olan bireylerin, düşük olanlara göre daha yüksek uyum sağlama eğilimleri olduğu görülmüştür.

Davis (1983)' in üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmanın sonucuna göre; sosyal onay ihtiyacının cinsiyet açısından farklılık göstermediği görülmüştür.

Çocukların hileye yönelik davranışlarına etki eden kişiliğin ve durumsal değişkenlerin etkilerinin incelendiği çalışmanın sonuçlarına göre, yüksek benlik saygısı ve düşük onay ihtiyacına sahip çocukların, benlik saygıları ve sosyal onay ihtiyacı yüksek olan çocuklardan daha az hileye başvurdukları bulunmuştur (Lobel ve Levanon, 1988).

495 üniversite öğrencisi üzerine yeme bozuklukları belirtileri ile onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, her iki cinsiyette de kişilerarası güvensizlik, olgunlaşma korkuları, bulimia, etkisizlik ve düşük içsel farkındalığın onay ihtiyacını yordadığı görülmüştür. Kızlarda olgunlaşma korkuları, bulimia, beden memnuniyetsizliği ve düşük içsel farkındalığın onay ihtiyacını yordadığı, erkeklerde ise kişilerarası güvensizlik, zayıflama güdüsü, mükemmeliyetçilik, olgunlaşma korkuları,

beden memnuniyetsizliği, etkisizlik ve düşük içsel farkındalığın onay ihtiyacını yordadığı bulunmuştur (Moulton, Moultn ve Roach, 1998).

Mükemmeliyetçilik ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, genç yetişkin kadın erkeklerde başkalarınca belirlenen mükemmeliyetçiliğin onay ihtiyacını yordadığı bulunmuştur (Sherry, 2002).

Yukarıdaki araştırmalar incelendiğinde Yurtdışında yapılan sosyal onay ihtiyacı ile ilgili çalışmaların en çok cinsiyete göre araştırıldığı görülmektedir. Akademik performans, benlik kurguları, mutluluk, mükemmeliyetçilik gibi konular da ise az ele alındığı görülmektedir.

2.4.5. Sosyal Onay İhtiyacı İle İlgili Yurtiçi Araştırmalar

Yapılan araştırmalara bakıldığında sosyal onay kavramı literatürde yeterli düzeyde ele alınmamıştır. Daha çok fonksiyonel olmayan tutumlar, akılcı olmayan inançlar, kişilerarası ilişki boyutları, kişilerarası duyarlılık ölçeklerinin alt boyutları olarak ele alınmıştır.

Yurtal (1999)'un üniversite öğrencilerinde Akılcı Olmayan İnançlar Testinin alt boyutu olan onaylanma ihtiyacı ile ilgili elde edilen bulgulara göre; sosyal bilimlerde öğrenim görmekte olan öğrencilerin fen bilimlerinde öğrenim görmekte olan öğrencilere oranla sosyal onay ihtiyacının daha fazla olduğu görülmüştür.

Kişilerarası duyarlılık ölçeğini kullanarak 340 üniversite öğrencisinin kişilerarası duyarlılık ve reddedilme duyarlılıklarının çeşitli demografik değişkenlerle ele alındığı çalışmanın sonuçlarında, yaş ve sınıf düzeyine göre onay ihtiyacının farklılaştığı görülmüştür. Yapılan çalışmanın sonucunda, 18-19 yaş grubundaki öğrencilerin onaylanma ihtiyacı puanlarının diğer öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Onaylanma ihtiyacının kişiler arası duyarlılık ve reddedilme duyarlılığı arasındaki ilişkide ise, onaylanma ihtiyacının reddedilme duyarlılığı ile pozitif ve orta düzeyde ilişkili olduğu görülmüştür. Yaşanılan yere göre karşılaştırıldığında ise, ilçe ve şehir dışında yaşayan öğrencilerin onaylanma ihtiyacının daha az, köyde yaşamakta olan öğrencilerin ise onaylanma ihtiyacının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Cinsiyet ve sosyoekonomik düzey ile sosyal onay ihtiyacı arasında bir farklılık bulunmamıştır (Erözkan, 2004).

498 lise öğrencisinin utangaçlık ve benlik saygılarının fonksiyonel olmayan tutumlarla olan ilişkisinin incelendiği çalışmada, onay ihtiyacının utangaçlığı yordadığı

ve ayrıca mükemmeliyetçi tutum ve onaylanma ihtiyacının benlik saygısının yordayıcıları olduğu görülmüştür (Hamarta ve Demirbaş, 2009).

Kişilerarası ilişki boyutları ölçeği' nin geliştirmek amacıyla yapılan çalışmaya göre, ölçeği geliştirmek için kullanılan sosyal kaygı ölçeğinin, eleştirme kaygısı, değersizlik duygusu ve sosyal kaçınma alt boyutları ile onay bağımlılığı alt boyutları ile anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür (İmamoğlu ve Aydın, 2009).

Doğan (2010)' nın evli bireylerde, sosyotropik ve otonomik kişilik özelliklerinin evlilikte çatışma yaşama ile ilişkisinin incelendiği çalışmanın sonucuna göre, sosyotropi ölçeğinin alt boyutu olan onaylanmama kaygısı ile evlilik çatışma sıklığı arasında paralel bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca onaylanma kaygısı olan bireylerin, onaylanmama kaygıları arttıkça çatışma yaşama durumlarında artış olduğu tespit edilmiştir.

Göller (2010)' in lise öğrencilerinin sosyal onay ihtiyacını sınıf düzeyine göre incelediği araştırmanın sonucuna göre, 9. Sınıfların diğer öğrencilere göre sosyal onay ihtiyacının daha yüksek olduğu ve ayrıca umutsuzluğun onay ihtiyacı ile düşük ve pozitif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Çolakoğlu (2012)' nin erken dönem uyumsuz şemalar, kendilik algısı, kişilerarası ilişkiler ve algılanan ebeveynlik stilleri arasındaki ilişkileri araştırdığı çalışmasında, onay aracılığın cinsiyete göre farklılaşmadığı ama medeni duruma göre farklılaştığı görülmüştür.

Otellerde çalışan 447 bireyin sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerini ve sosyotropik kişilik özelliğine sahip olan kişilerin içsel-dışsal motivasyon bağlamında incelendiği çalışmada, onaylanmama kaygısının dışsal motivasyonu pozitif yönde yordadığı; ayrıca onaylanmama kaygısının, ayrılık kaygısı, başkalarını memnun etme kaygısı, ile pozitif yönde ilişkili olduğu görülmüştür (Öktem, Turgut, Tokmak, 2013).

Karaşar (2014)' ın 287 üniversite öğrencisinde sosyal onay ihtiyacı ve çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Ayrıca Karaşar bu çalışmada Sosyal Onay Ölçeği' nin geliştirilmesini amaçlamıştır. Çalışmanın sonuçlarında; sosyal onay ihtiyacını yordayan değişkenlerin, sosyal kaygı, benlik kurgusu ve kendine yönelik mükemmeliyetçilik olduğu bulunmuştur. Bu bulgulara ek olarak cinsiyet ve doğum sırası ile sosyal onay ihtiyacı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür.

Yahşi (2018)'nin lise öğrencileri üzerinde kaygı düzeyleri ile sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, kaygı düzeyleri başkalarının yargılarına duyarlılık alt boyutuyla ilişkiliyken, sosyal geri çekilme ve olumlu izlenim

bırakma düzeyleri ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye sahiptir. Cinsiyet açısından kaygı düzeylerinin kızlarda erkeklere oranla daha fazla kaygı taşıdığı görülmüştür. Buna ek olarak sosyo-demografik değişkenlerin öğrencilerin kaygı düzeylerini yordamadığı bulunmuştur.

2.6. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu

2.6.1. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Kavramı

Yaşamın neredeyse her alanında görülen şiddet, toplumsal hayatta daha da görünür hale gelmesi, kişiye ve topluma zarar verici sonuçlarının olması sebebiyle önemli bir halk sağlığı sorunu haline gelmiştir (Aslan ve diğerleri, 2008; Turan, 2018; İftar, 2016). Şiddet kavramı toplumsal değerlerle oluşmaktadır. Kültürel etkenlerle şekillenerek öğretilir ve kuşaktan kuşağa aktarılır (Aslan ve diğerleri, 2008). Öğrenilen toplumsal değerlerle şiddet kabul edilebilir hale gelir ve normalleştirilir. Bu nedenle şiddete maruz kalan bireyler toplumdan dışlanmamak ya da eleştirilmemek adına yaşadığı şiddeti gizleyebilir. Bu noktada olumsuz değerlendirilme korkusunu anlamının, şiddete yönelik tutumun nedenlerinin de anlaşılması açısından yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Bireyler başkaları ile iletişimde bulunduklarında karşı tarafta nasıl bir izlenim bırakacağı ve onlar tarafından onaylanıp onaylanmayacağı ile ilgilenirler (Çam ve diğerleri, 2010).

Bu sebeple etrafındaki bireylerin kendi hakkında ne düşündükleri bireyler için çok önemlidir. Bazı bireyler bu duruma fazla önem verebilir. Bu durum bireyler üzerinde sürekli çevresi tarafından davranışlarının ve sözlerinin incelendiği ya da gözlemlendiği hissine kapılmasına ve kişide olumsuz değerlendirilme korkusunun oluşmasına sebep olur. Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme korkusu olan bireyler de etrafındaki kişilerin davranışlarını onaylaması ile ilgilenmektedirler (Büyükkateş, 2018; Gündüz, 2014; Kanbur, 2018; Yıldız ve Toprak, 2016).

Olumsuz değerlendirilme korkusu, çevresindeki bireyler tarafından olumsuz değerlendirileceği beklentisinde olmak, eleştirileceği hareketleri yapmaktan kaçınmak, başkalarının fikrine aşırı önem vermek ve değerlendirmelerinden endişe duymak gibi davranışları içerir ve ilk olarak Watson ve Friend (1969) tarafından tanımlanmıştır.

Başka bir tanıma göre olumsuz değerlendirilme korkusu; kişinin yaptığı hatalar sonrasında başkaları tarafından eleştirileceği ve dışlanacağına dair korku ve kaygı

duymasıdır. Olumsuz değerlendirilmekten korkan birey, diğer insanların kendileri hakkında yoğun bir beklentisi olduğunu düşünür. Kişilerin kendi hakkındaki fikirleri çok önemlidir çünkü birey hata yaptığında toplumdan dışlanacağı gibi inançlara sahiptir. Bu sebeple toplumun ve çevresindeki insanların beklentilerine göre yaşamayı isteyebilir (Büyükkateş, 2018).

Olumsuz değerlendirilme korkusu aynı zamanda sosyal kaygı da ifade etmektedir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde, olumsuz değerlendirilme korkusunun çekingen insanların kendileriyle ilgili kaygıyla doğrudan ilişkili olduğu görülmüştür (Büyükkateş, 2018; Gündüz, 2014; Kanbur, 2018; Yıldız ve Toprak, 2016). Buna ek olarak kişinin etrafındaki bireyler tarafından değerlendirilme olasılığının daha da artmasıyla olumsuz değerlendirilme ve sosyal kaygının da arttığı görülmüştür.

2.6.2. Olumsuz değerlendirilme korkusu ile ilgili kuramsal açıklamalar

İlk olarak Pierre Janet (1909) tarafından ortaya atılan kavram olan sosyal fobi; etrafındakiler tarafından izlenmekten endişe duyan bireyleri tespit etmek için kullanılmıştır (Heckelman ve Schneiner, 1995). Diğer kuramcılar ise bu kavramı ayrı bir rahatsızlık olarak ele almış ve Dsm 3' te ilk kez bu kavrama yer verilmiştir (APA, 1980).

Psikanalitik kurama göre sosyal fobi; kişilerin isteklerini ve arzularını yerine getiremeyeceğine dair yetersizliğine olan inancı arasındaki çatışmadır, ayrıca bu kuramcılar suçluluk duygusunun sosyal fobiye oluşturabileceğini belirtir bu yüzden bu bireyler çevresiyle iyi ilişki kurmak isterler ve eleştirildiğinde kendini yetersiz olarak değerlendirebilir (Gabbard, 1992).

Bilişsel kurama göre, olumsuz değerlendirilme korkusu başkaları tarafından bireylerin olumlu yönde değerlendirilme isteğiyle bunun olmayacağına dair inancının ters düşmesidir (Clark ve Wells, 1995). Bu bireylerin yaşadığı kaygının aslında gerçek bir temeli yoktur, kendi düşüncelerinin aynısını sanki çevresindeki bireylerde düşünüyormuş gibi algılar (Türkçapar, 1999).

Tüm kuramlar incelendiğinde sosyal kaygı ve sosyal fobinin temelinde olumsuz değerlendirilme korkusu olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilmekten korkan birey başkalarının beklentilerine çok önem verir ve eleştirilmemek adına kendi istemese bile etrafındaki kişilerin istediği şekilde davranabilir (Türkçapar, 1999).

2.6.3. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve Sosyal Kaygı Arasındaki İlişki

Olumsuz değerlendirilme korkusu başka tanımlarla da açıklanmaktadır özellikle yapılan tanımlar incelendiğinde sosyal kaygının altında olumsuz değerlendirilme korkusu olduğu görülmektedir. Bu korku, insanların değerlendirilme ihtimali olan toplumsal ortamlarda hissedilen sosyal kaygıyı ifade etmektedir. Bu sebeple olumsuz değerlendirilme korkusunu anlayabilmek için sosyal kaygının da anlaşılması gerekmektedir.

İlk olarak 1909 yılında Pierre Janet tarafından tanımlanan sosyal kaygı, bireyin yazı yazarken, piyano çalarken ya da konuşurken diğer bireyler tarafından izlenme korkusu olarak tanımlanmıştır (Heckelman ve Scheier,1995). Bu tanıma rağmen sosyal kaygı ilk olarak DSM 3' te başkaları tarafından eleştirileceği durumlardan, sürekli ve gerçeğe uygun olmayan korku olarak ifade edilmiştir (APA,1980). Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme ve utanç ya da gülünç duruma düşme gibi korkuları içeren bu kavram bugün ise DSM5' te kaygı bozuklukları arasında yer almaktadır (Heimberg ve diğerleri, 2014). Tüm bu boyutları değerlendirmek için ise Watson ve Friend tarafından Sosyal Ortamlardan Kaçınma ölçeği geliştirilmiştir. Bunun yanında Huzursuzluk ile Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma ölçekleri de geliştirilmiştir (Tosun, 2013).

Sosyal kaygı bozukluğu yaşayan bireyler performans gerektiren durumlarda yoğun bir kaygı yaşamaktadırlar. Bu kaygı genellikle etrafındaki bireylerin kendi ile ilgili düşünceleri üzerine odaklıdır. Bireyler başkaları tarafından komik ya da saçma olarak olumsuz değerlendirilmekten korkarlar ve bu sebeple sosyal kaygısı olan bireylerin sosyal etkileşimleri de oldukça yetersizdir ve bu kaygının saçma ve gerçek olmadığını bilse dahi çevresinin sürekli kendisiyle ilgili olumsuz fikirler üreteceğini ve herkesin onu izleyeceğini düşünür (Köroğlu, 2013).

Olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal kaygı ile ilgili tanımlar incelendiğinde, korkunun altında yatan sebebin aslında toplumsal değerlendirilme kaygısı olduğu görülmektedir. Toplumsal değerlendirilme kaygısı, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal kaygının bir bileşenidir. Birey toplumun onu dışlaması, saygı duymaması ve olumsuz değerlendirileceği beklentisinde olması kişi de sosyal kaygı ve olumsuz değerlendirilme korkusuna sebep olmaktadır (Uğur, 2018).

Yapılan araştırmalar incelendiğinde olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal kaygının toplumsal ortamlarda bireyin davranışlarının şekillendirilmesinde önemli bir etkisi olduğu görülmüştür. Bu bağlamda olumsuz değerlendirilme korkusu yaşayan

birey başkalarının kendisi hakkında beklentilere fazla önem verdiği için şiddet içeren davranışları gizleyebilir diyebiliriz.

Alan yazın incelendiğinde Türkiye’de toplumsal cinsiyet rollerine oldukça önem verildiği, toplumun kadın ve erkeğe dair beklentilerinin olduğu ve yapılan eylemlerle cinsiyet ayrımcılığının pekiştirildiği görülmüştür. Kadının evde zaman geçirmesi ve ev işleriyle ilgilenmesi, erkeğin daha bağımsız olması ve daha fazla sorumluluk alması bu rollere örnek olarak gösterilebilir (Güneri ve diğerleri, 1999). Bu açıdan bakıldığında toplumun beklentileri romantik ilişkinin biçimlenmesinde en etkili araçlardan biri olduğu ve kişilerin olumsuz değerlendirilmemek için bu beklentilere uygun davranmaya çalıştığı söylenebilir.

2.6.4.Olumsuz Değerlendirilme Korkusu İle İlgili Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Güçray ve diğerleri (2003), 2000-2001 yılında eğitim gören 272 Lise ikinci sınıf öğrencileri üzerinde Sosyal Kaçınma ve Huzursuzluk, Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma ölçeklerini Türkçe’ye uyarlamıştır. Araştırmanın sonucunda lise öğrencilerinin sosyal kaygılarını belirlemede bu ölçeklerin kullanılabilir bir niteliğe sahip olduğu görülmüştür.

Koydemir (2006)’ in 297 üniversite öğrencisi üzerinde olumsuz değerlendirilme korkusu ile benlik saygısı, utangaçlık, algılanan sosyal beceri ve mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın sonuçlarına göre, olumsuz değerlendirilme korkusunun utangaçlığı olumlu yönde yordadığı bulunmuştur. Bunun yanında utangaçlık ile anne-baba kontrol denetim arasında olumsuz değerlendirilme korkusunun aracı bir değişken olduğu görülmüştür

Bilge ve Kelecioğlu (2008)’ nun olumsuz değerlendirilme korkusu ile utangaçlık, kaygı, sosyal kaygı ve depresyon arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmada, olumsuz değerlendirilmekten korkma ile ele alınan diğer değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bunun yanında sınav kaygısını olumsuz değerlendirilme korkusunun arttırabileceği ve okul başarısını etkileyebileceği görülmüştür.

Totan, Doğan, Sapmaz ve Katmancıoğlu (2009)’ nun 303 üniversite öğrencisi üzerinde olumsuz değerlendirilme korkusu, sosyal kaygı ve iyimserlik düzeyinin incelendiği çalışmada, olumsuz değerlendirilme korkusu ile sosyal kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeğinin orijinal formunun genç yetişkin grubunda geçerlilik ve güvenirliliğinin araştırıldığı çalışmada, katılımcıların cinsiyetlerine göre olumsuz değerlendirilme korkusu puanlarının anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmüştür (Çam, Sevimli ve Yerlikaya, 2010).

Çetin, Doğan, Sapmaz (2010)' ın 325 üniversite öğrencisinde olumsuz değerlendirilme korkusunun kısa formunu Türkçe'ye uyarlamak amacıyla yaptığı çalışmada, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir olduğu bulunmuştur.

Tosun (2013), 394 din görevlisi üzerinde özgüven ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkinin sosyodemografik özelliklere göre incelendiği çalışmasında, din görevlilerinin olumsuz değerlendirilme korkusunun yüksek olduğu, özgüven seviyeleri ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasında ise bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Çetin, Yılmaz, İlhan (2014), 215 üniversite öğrencisi üzerinde olumsuz değerlendirilmekten korkma ile akademik açıdan risk alma davranışları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre bireyin akademik risk alma eğilimlerinin az olmasının nedenin düşük olumsuz değerlendirilme korkusu olduğu bulunmuştur.

Gündüz (2014)'ün polis meslek yüksekokulu öğrencilerinin akılcı olmayan inançları ve sosyal kaçınma davranışları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, akılcı olmayan inançlar ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasında orta seviyede bir ilişkiye sahip olduğu görülmüştür. Cinsiyete olumsuz değerlendirilme korkusu ortalamalarının kadınlarda daha fazla, erkeklerde ise daha az olduğu görülmüştür

Olumsuz değerlendirilme korkusu ile beş faktör kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, olumsuz değerlendirilme korkusu ile beş faktör kişilik özelliklerinden yeniliğe açıklık arasında negatif bir ilişki olduğu görülmüştür (Hazel ve diğerleri, 2014).

Avcı(2015)' in okul yöneticilerinin problem çözme becerileri ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmasında okul yöneticilerinin olumsuz değerlendirilme korkusu açısından, okullardaki öğrenci sayılarına ve okullarındaki personel sayılarına göre anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüş ve cinsiyet, yönetici kademesi, mesleki kıdem, eğitim durumlarına göre gruplar arasında anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür.

Ayan ve Ünsar(2013)'in üniversite öğrencilerinde olumsuz değerlendirilme korkusunun çeşitli değişkenlere göre incelendiği çalışmada, kızların erkeklere oranla

başkalarının etkisi altında kalma düzeyleri ve hata yapmaktan korkma düzeylerinin daha fazla olduğu ortaya çıktığı görülmüştür.

Ben(2017)'nin üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı, beden algısı, sosyal anksiyete düzeyi ve olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmanın sonuçlarına göre; araştırmada kullanılan tüm değişkenler ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür.

Gençtarıh(2019)'in genç yetişkinlerin öğrenilmiş çaresizlik ve olumsuz değerlendirilme korkusu ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumları arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmada, genç yetişkinlerin olumsuz değerlendirilme korkusu puanı ile öğrenilmiş çaresizlik puanları arasında pozitif yönde paralel bir ilişki olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumları, eşitlikçi cinsiyet rolü tutumları, evlilikte cinsiyet rolü tutumları, geleneksel cinsiyet rolü tutumları ve erkek cinsiyet rolü tutum puanları arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

2.6.5. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu İle İlgili Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Collins, Westra, Dozois ve Stewart (2005) ' in yapmış olduğu 82 sosyal fobi ve 9 panik atak hastası bireylerden oluşan ve olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeğinin psikometrik özelliklerini inceleyen çalışmada, Olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeğinin iç tutarlık katsayısının .97, test-tekrar katsayısının ise .94 olduğu bulunmuştur.

Hamarta (2009)' nın ergenler üzerinde yaptığı çalışmada; ergenlerin sosyal kaygılarının, mükemmelliyetçilik ve kişilerarası problem çözme açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Örneklem 572 lise öğrencisinden oluşmaktadır. Araştırmanın sonuçlarında; problem çözme ve mükemmelliyetçiliğin yordayıcısı olarak sosyal kaygının önemli bir rolünün olduğu belirtilmiştir.

BÖLÜM III

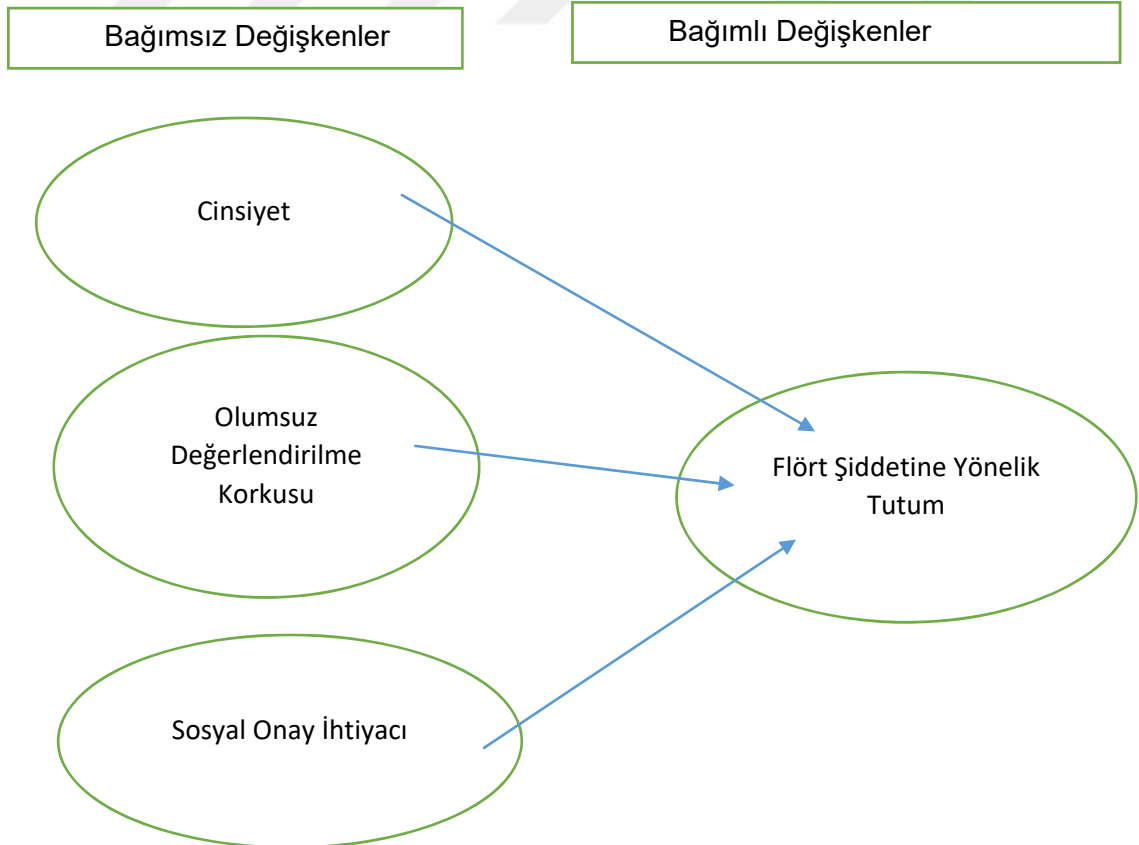
3.YÖNTEM

Bu kısımda araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve bunlarla ilgili geçerlik, güvenirlik çalışmaları, verilerin toplanması ve analiz hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırma Yöntemi/ Deseni

Bu araştırma, Beliren yetişkinlik dönemindeki (18-25) bireylerin flört şiddete yönelik tutumunun olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemeyi amaçlamaktadır. Dolayısıyla Karasar'ın da (2016) belirtmiş olduğu gibi bu araştırma ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın bağımsız değişkenleri; cinsiyet, olumsuz değerlendirilme korkusu, sosyal onay ihtiyacıdır. Bağımlı değişkeni ise; flört şiddetine yönelik tutumdur.

3.2. Araştırmanın Modeli

Şekil 1. Araştırma Modeli

3.3. Araştırmanın Evren Ve Örneklemi

Çalışmanın evrenini 2018-2019 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Mersin Üniversitesi bünyesindeki 4 yıllık fakültelerde öğrenim görmekte olan 1., 2., 3. ve 4. Sınıf lisans öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırmanı örneklemini ise Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesinde eğitim gören 1,2,3, ve 4. Sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 636 kişi oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan 636 katılımcının yaş ortalaması 21,05 (Min = 18, Max = 37) olup flört süresi ortalaması 13,66 (Min = 1 ay, Max = 96 ay) aydır. Katılımcıların akademik durumuna ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Katılımcıların Akademik Durumuna Yönelik Demografik Bilgiler

Değişken	Kategori	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
Bölüm				
	Sınıf Öğretmenliği	35	61	96
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	26	57	83
	BÖTE	33	17	50
	Okul Öncesi Öğretmenliği	21	64	85
	PDR	51	65	116
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	24	47	71
	İngilizce Öğretmenliği	30	39	69
	Türkçe Öğretmenliği	36	30	66
Sınıf Düzeyi				
	1	64	87	151
	2	94	161	255
	3	95	124	119
	4	3	8	11

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya en çok katılan bölümün Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü (116); en az katılımın ise Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Bölümü (50) öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Sınıf düzeyi açısından bakıldığında en yüksek katılımın 2. sınıf (255) öğrencilerinden; en az katılımın ise 4.

sınıf (11) öğrencilerinden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların ailelerine ilişkin demografik bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Katılımcıların Ailelerine İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Kategori	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
Annenin Eğitim Düzeyi				
	Okur yazar değil	24	25	49
	İlkokul	94	149	243
	Ortaokul	48	67	115
	Lise	55	85	140
	Üniversite	35	54	89
Babanın Eğitim Düzeyi				
	Okur yazar değil	7	6	13
	İlkokul	80	104	184
	Ortaokul	62	78	140
	Lise	57	117	174
	Üniversite	50	75	125
Kardeş Sayısı				
	Hiç yok	17	22	39
	1	59	72	131
	2	38	62	100
	3	34	76	110
	4	35	81	116
	5 ve üstü	73	67	140

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılanlar arasında hem anne hem babalarının eğitim düzeyi ilkokul olanların en yüksek katılımcı oranına sahip olduğu, anne ve babası okuryazar olmayanların ise en düşük katılımcı oranına sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların kardeş sayısına bakıldığında en yüksek katılımcı oranının 5 ve üstü kardeşi olanlara, en düşük katılımcı oranının ise hiç kardeşi olmayanlara ait olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaşamını sürdürdüğü yere ilişkin bilgiler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3.

Katılımcıların Yaşamını Sürdürdüğü Yerlere İlişkin Bilgiler

Değişken	Kategori	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
En Uzun Süre Yaşanılan Yer				
	Şehir Merkezi	145	214	359
	İlçe	63	123	186
	Köy/Kasaba	48	43	91
Şu an Yaşadığı Yer				
	Yurt	97	203	210
	Aile ile birlikte	59	110	169
	Evde (yalnız)	31	36	67
	Evde (arkadaşları ile)	69	31	100

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların yaşamının en uzun bölümünü sürdürdükleri yerler arasında en yüksek oranın şehir merkezi; en düşük oranın ise köy/kasaba olduğu görülmektedir. Katılımcıların şu an yaşamını sürdürdükleri yer arasında en fazla yurttan yaşayanlar, en az ise evde ve tek başına yaşayanlar olduğu görülmektedir. Katılımcıların ilişki durumlarına ilişkin bilgiler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4.

Katılımcıların İlişki Durumlarına Yönelik Demografik Bilgiler

Değişken	Kategori	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
İlişki Durumu				
	Var	91	142	233
	Yok	165	238	403
Medeni Durum				
	Bekar	238	353	591
	Evli	4	10	14
	Birlikte Yaşıyor	14	17	31

Tablo 4 incelendiğinde şu anda ilişkisi olan katılımcıların sayısının ilişkisi olmayanların yarısına yakın olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun bekar olduğu ve evli olan ya da birlikte yaşayanların sayısının bekarlara göre oldukça az olduğu söylenebilmektedir. Katılımcıların şiddet ya da bağımlılık yapıcı madde kullanım deneyimlerine ilişkin bilgiler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Katılımcıların Şiddete Maruz Kalma ve Şiddete Başvurma ile Bağımlılık Yapıcı Madde Kullanım Deneyimlerine İlişkin Bilgiler

Değişken	Kategori	Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Kadın	
İlişkide Şiddete Maruz Kalma				
	Evet	32	68	100
	Hayır	224	312	536
İlişkide Şiddete Başvurma				
	Evet	37	46	83
	Hayır	219	334	553
Bağımlılık Yapıcı Madde Kullanımı				
	Sigara Kullanan	47	44	91
	Alkol Kullanan	73	56	129
	Kullanmayan	136	280	416
Aile İçi Şiddete Maruz Kalma				
	Evet	32	68	100
	Hayır	224	312	536

Tablo 5 incelendiğinde katılımcılar arasında hem şiddete maruz kalan hem de şiddete başvuran kadın katılımcıların sayısının erkeklerden fazla olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bu sayı araştırmaya katılan erkek ve kadın katılımcılara oranlandığında şiddete başvuran kadın oranının (%12,10) şiddete başvuran erkek oranından (%14,45) daha az olduğu söylenebilmektedir. Yine orandan yola çıkarak sigara (%18,3) ve alkol (%28,51) kullanan erkek oranının sigara (%11,57) ve alkol (%14,7) kullanan kadın oranından daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Tüm grup içerisinde %15,72’sinin aile içi şiddete maruz kaldığı ve kadınların (%17,89) aile içi şiddete maruz kalma oranının erkeklerden (%12,5) daha fazla olduğu görülmektedir.

3.4. Veri Toplama Araçları

Çalışmada veri toplama aracı olarak ilgili alanyazın taranarak hazırlanan toplam 16 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formu, beliren yetişkinlik (18-25) dönemindeki bireylerin flört şiddetine yönelik tutumları tespit etmek amacıyla uygulanacak olan Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği, olumsuz değerlendirilme korkusunun seviyesini ölçmek amacıyla Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu, sosyal onay ihtiyacı seviyesini tespit edebilmek için Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Konu ile ilgili alanyazın taranarak oluşturulan kişisel bilgi formu; katılımcıların cinsiyetini, okudukları sınıfı, aile yapılarını, ekonomik durumunu, flört ilişkisini ve flört şiddetine maruziyet durumunu belirlemek için hazırlanmış ve toplam 16 sorudan oluşmuştur.

3.4.2. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği (FŞYTÖ)

Terzioğlu ve arkadaşları tarafından(2016) geliştirilen Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, romantik ilişki yaşayan kişilerin şiddete karşı göstermiş oldukları tutumları değerlendirmek amacı ile geliştirilmiştir. 5'li likert tipinde bir ölçektir. Ankara'da bir üniversitede öğrenim görmekte olan 1045 öğrenci ile gerçekleştirilen bu ölçek 28 maddeden oluşmakta ve ölçeğin beş tane alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar; genel şiddet, fiziksel şiddet ve ekonomik şiddet, cinsel şiddet ve duygusal şiddettir. Genel, fiziksel ve ekonomik şiddet alt boyutlarında 5 tane madde bulunmakta iken, duygusal şiddet boyutunda 6 madde, cinsel şiddet alt boyutunda ise 7 madde yer almaktadır. Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği'nin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.91 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarının güvenirlik katsayıları ise cinsel şiddet için 0.84, duygusal şiddet için 0.85, genel şiddet için 0.72, ekonomik şiddet için 0.75, fiziksel şiddet için 0.72 olarak bulunmuştur. Romantik ilişki yaşayan bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarını tespit etmek amacı ile geliştirilen bu ölçeğin güvenilir bir ölçme aracı olduğu belirtilmiştir.

3.4.3. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği (SOİÖ)

Karaşar ve Öğülmüş (2016) sosyal onay ihtiyacını tespit etmek amacıyla geliştirilen ölçek 5 dereceli likert türü ve 25 maddeden oluşan özgün bir ölçektir. Bu ölçekten 25 ile 125 arasında bir puan alınabilmektedir. Ölçeğin üç tane alt boyutu bulunamaktadır. Sosyal Onay ihtiyacı Ölçeği'nin iç tutarlılık katsayısı birinci etmen için .83, ikinci ve üçüncü etmen için .80 bulunmuş, genel iç tutarlılık katsayısının ise .90 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin "Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu" kullanılarak benzer ölçekler geçerliliğine bakılmıştır. Bu iki ölçek arasındaki korelasyonun ise .79 olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin güvenirliğinin ise .90 olduğu bulunmuştur. Ölçeğin üç alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutların iç tutarlılık katsayısına bakıldığında ise sosyal geri çekilme için .80, başkalarının yargılarına duyarlılık için .83, olumlu izlenim bırakma için .80 olduğu belirtilmiştir.

Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeğinden alınan puanların fazla olması bireylerin sosyal onay ihtiyacının fazla olduğunu göstermekteyken, ölçekten alınan puanlarının az olması bireylerin sosyal onay ihtiyacının az ya da hiç olmadığını göstermektedir.

3.4.4. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu (ODÖKF)

Çetin ve arkadaşları (2010) tarafından Olumsuz değerlendirilme korkusunu ölçmek amacıyla geliştirilen ölçek, 5'li Likert derecelendirmeye sahip toplam 11 madde ve tek boyuttan oluşmaktadır. Sakarya Üniversitesi 325 öğrenci üzerinde uygulanan ölçek Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği (SGKÖ) kullanılarak ölçüt bağlantılı geçerlik durumuna bakılmıştır. Bu ölçekler arasında .60 ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır. Sonuç olarak olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği'nin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu bulunmuştur.

Olumsuz değerlendirilme korkusundan alınan puanların az olması, bireylerin olumsuz değerlendirilmekten korkmadığını ya da daha az korktuğunu göstermekte iken, ölçekten alınan puanların fazla olması bireylerin olumsuz değerlendirilme korkusunun fazla olduğunu göstermektedir.

3.5. Verilerin Analizi

Çalışmadan elde edilen verilerin analizinde öncelikle olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacı puanlarını düşük, orta ve yüksek düzey kategorilere ayırmak için bağıl değerlendirme yapılmıştır (Erkuş, 2014). Bu anlamda öncelikle her iki değişkenin normal dağılıma uygunluğu değerlendirilmiş ve basıklık ve çarpıklık katsayılarının standart hatalarına oranının $+1$ ile -1 aralığında olmasından dolayı normal dağılıma uygun oldukları kabul edilmiştir. Ardından bu değişkenlerin ham puanları standart puanlara dönüştürülmüş olup $+1/2$ ve üstü yüksek, $+1/2$ ile $-1/2$ aralığı orta ve $-1/2$ ve altı düşük düzey olmak üzere üçer grup belirlenmiştir.

Araştırmada hesaplanması öngörülen iki yönlü varyans analizinin varsayımlarının karşılanıp karşılanmadığı (normallik, varyansların homojenliği vb.) kontrol edilmiştir. Her bir katılımcı alt grubu için flört şiddetine yönelik tutumların normal dağılımı basıklık çarpıklık katsayıları ve Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk değerleri incelenmiş olup uç değerler analizden çıkarılmıştır. Bununla birlikte bütün katılımcı alt gruplarında basıklık ve çarpıklık değerlerinin standart hatalarına oranının normal dağılıma uygun sınırlarda olmadığı ve Kolmogorov Smirnov ve Shapiro Wilk Testlerinden elde edilen bulgulara göre dağılımın normal dağılımdan manidar düzeyde farklılaştığı ($p<.05$) görülmüştür. Dolayısı ile verilerin analizinde iki yönlü varyans analizinin kullanılmasının doğru olmayacağına kanaat getirilmiştir.

Verilerin analizinin iki yönlü varyans analizine uygun olmamasından dolayı katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum toplam puanı ve genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel flört şiddeti alt boyutlarına yönelik tutumlarının cinsiyete göre karşılaştırılmasında Mann Whitney U Testinden, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacı düzeylerine göre karşılaştırılmasında ise Kruskal Wallis Testinden faydalanılmıştır. Genel olarak Mann Whitney U testi, iki ilişkisiz örneklemin puanlarına küçükten büyüğe doğru sıra sayısı vererek bu iki grubun sıra toplamaları, her bir grupta yer alan birey sayısına bölünerek sıra ortalamaları elde etmektedir. Elde edilen bu sıra ortalamaları arasındaki fark manidar düzeyde çıkarsa, sıra ortalaması büyük olan grubun diğer gruba göre ilgili değişken açısından daha yüksek düzeye sahip olduğunu gösterir. Kruskal Wallis Testinde de benzer bir işlem yapılmakla birlikte Kruskal Wallis 3'ten fazla grubun karşılaştırılmasında kullanılmaktadır (Alpar, 2014; Büyüköztürk, 2018).

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Bu bölümde beliren yetişkinliklerin flört şiddetine yönelik tutum puanlarının cinsiyete, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacı düzeyine ilişkin elde edilen analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutum Puanlarına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum puanlarının dağılımlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6.

Katılımcıların Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeğinden Aldıkları Puanların Dağılımına İlişkin Betimsel İstatistikler

	Toplam	Genel Şiddet	Fiziksel Şiddet	Duygusal Şiddet	Ekonomik Şiddet	Cinsel Şiddet
N	636	636	636	636	636	636
Ortalama	122,84	23,39	22,07	25,83	20,51	31,05
Ortanca	126,00	25,00	23,00	27,00	21,00	33,00
Mod	132,00	25,00	25,00	30,00	21,00	35,00
Standart Sapma	13,72	2,67	3,42	4,14	3,48	4,74
Varyans	188,37	7,12	11,66	17,18	12,11	22,49
Çarpıklık	-1,18	-2,21	-1,23	-1,11	-0,69	-1,20
Çarpıklığın Std. Hatası	0,097	0,097	0,097	0,097	0,097	0,097
Basıklık	1,63	6,70	1,53	1,10	-0,16	0,60
Basıklığın Std. Hatası	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194	0,194
Değişim Aralığı	89,00	20,00	20,00	24,00	17,00	20,00
En Düşük Puan	51,00	5,00	5,00	6,00	8,00	15,00
En Yüksek Puan	140,00	25,00	25,00	30,00	25,00	35,00
Kolmogorov Smirnov	,12	,32	,21	,157	,138	,20
Sd	636,00	636	636	636	636	636
p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Cronbach α	,87	,71	,69	,73	,73	,70

Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum puanlarının dağılımına ilişkin Tablo 6 incelendiğinde ölçeğin toplamına ilişkin ortalama puanın 122,84 olduğu ve genel olarak puanların ortalamadan 13,72'lik puanlık bir aralıkta yayılım gösterdiği söylenebilmektedir. Ortalama, ortanca ve tepe değerlerin nispeten birbirine yakın değerler aldığı görülmektedir. Benzer şekilde ortalama, ortanca ve tepe değerlerinin alt ölçeklerde de birbirine yakın değerlere sahip olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 6' da puanların dağılımına ilişkin basıklık ve çarpıklık katsayılarını incelediğimizde hem toplam (-1,180) hem de genel (-2,212), fiziksel (-1,228), duygusal (-1,109), ekonomik (-,608) ve cinsel (-1,197) şiddet alt boyutları için sola (pozitif) çarpık bir görünüm sergilemektedir. Bu çarpıklık katsayılarını çarpıklığın standart hatasına oranladığımızda da hem toplam puan hem de alt boyutların hepsinde $\pm 1,96$ değerinin dışında olduğu ve dolayısıyla normal dağılıma göre çarpık olduğu söylenebilmektedir. Basıklık katsayıları ile standart hata oranlarına bakıldığında ise ekonomik şiddet alt boyutunun $\pm 1,96$ aralığında kaldığı görülmekle birlikte diğer tüm alt boyutlar ve toplam puanın normal dağılıma göre daha sivri bir dağılım sergilediği söylenebilmektedir. Dağılımın normal dağılıma uygunluğunu değerlendirmek için hesaplanan Komogorov Smirnov Testi'nden elde edilen bulgulara bakıldığında ise bütün dağılımların normal dağılımdan manidar bir farklılık gösterdiği ($p < ,05$) söylenebilmektedir.

4.2. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Alt Problem 1: Beliren yetişkinlik döneminde cinsiyete göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?

Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarının ve genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel flört şiddeti alt boyutlarına yönelik tutumlarının cinsiyetleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik hesaplanan Mann Whitney U Testine ait bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.

Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Cinsiyete Göre Farklılıklarına İlişkin Bulgular

Değişken	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	Ortanca	Sıra	U	z	p
					Ortalaması			
Toplam Puan	Kadın	380	125,89	129,00	362,10	32071,00	-7,29	,000
	Erkek	256	118,29	120,50	253,77			
Genel Şiddet	Kadın	380	23,66	25,00	337,01	41603,00	-3,49	,000
	Erkek	256	22,97	25,00	291,01			
Fiziksel Şiddet	Kadın	380	22,46	24,00	340,62	40231,50	-3,84	,000
	Erkek	256	21,48	22,00	285,65			
Ekonomik Şiddet	Kadın	380	26,29	27,00	364,43	31183,50	-2,99	,000
	Erkek	256	25,13	26,00	250,31			
Duygusal Şiddet	Kadın	380	21,38	22,00	336,17	41923,50	-7,73	,002
	Erkek	256	19,19	19,00	292,26			
Cinsel Şiddet	Kadın	380	32,08	34,00	356,43	34223,00	-6,56	,000
	Erkek	256	29,50	31,00	262,18			

*p<0,005

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların tutum ölçeğinden almış oldukları sıra ortalamalarının cinsiyete göre farklılaştığı (U=32071,00, P<,001) ve sıra ortalamaları açısından bu farklılığın kadınların lehine olduğu söylenebilmektedir. Alt boyutlara bakıldığında ise genel (U=41603,00, p<,001), fiziksel (u=40231,50, p<,001), ekonomik (U=31183,50, p<,001), duygusal (U=41923,50, p<,05) ve cinsel (U=34223,00, p<,001) flört şiddetine yönelik tutum sıra ortalamalarının cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılaştığı ve bu farklılığın bütün alt boyutlarda kadınlarda daha fazla olduğu görülmektedir.

4.3. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Olumsuz Değerlendirilme Korkusuna Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Alt Problem 2: Beliren yetişkinlik döneminde olumsuz değerlendirilme korkusunun düzeyine göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?

Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarının ve genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel flört şiddeti alt boyutlarına yönelik tutumlarının olumsuz değerlendirilme korkusu düzeyleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik hesaplanan Kruskal Wallis Testine ait bulgular Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8.

Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Düzeyleri Açısından Farklılıklarına İlişkin Bulgular

Değişken	ODK	$\bar{x}$	Ortanca	Sıra Ortalaması	X ²	p	Fark
Flört Şiddeti Toplam	Düşük	126,10	129,00	359,34			1-2
	Orta	122,26	126,00	311,60	17,42	,00	
	Yüksek	120,17	124,00	285,04			1-3
Genel Şiddet	Düşük	23,83	25,00	355,11			1-2
	Orta	23,31	25,00	309,56	16,77	,00	
	Yüksek	23,01	25,00	291,47			1-3
Fiziksel Şiddet	Düşük	23,08	25,00	370,86			1-3
	Orta	22,28	24,00	330,84	47,57	,00	2-3
	Yüksek	20,82	21,00	252,89			
Ekonomik Şiddet	Düşük	20,98	21,00	343,77			1-3
	Orta	20,45	21,00	314,84	6,89	,03	
	Yüksek	20,07	21,00	297,14			
Duygusal Şiddet	Düşük	26,82	28,00	361,76			1-2
	Orta	25,71	27,00	312,10	20,28	,00	
	Yüksek	24,94	26,00	282,09			1-3
Cinsel Şiddet	Düşük	31,37	33,00	328,62			
	Orta	30,48	31,50	302,75	2,71	,26	
	Yüksek	31,32	32,00	325,25			

*p<0,005

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplamı ($X^2=17,42$, $p<,001$) ile birlikte genel, ($X^2=16,77$, $p<,001$), fiziksel ($X^2=16,77$, $p<,001$), ekonomik ($X^2=6,89$, $p<,05$) ve duygusal ($X^2=20,28$, $p<,001$) flört şiddeti alt boyutlarında tutum sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirilme korkusu düzeyleri

açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir. Bununla birlikte cinsel flört şiddetine yönelik tutum sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirilme korkusu düzeyleri açısından anlamlı düzeyde farklılaşmadığı görülmektedir ($X^2=2,713$, $p>,05$).

Flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplamıyla birlikte genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şiddeti alt boyutlarına yönelik tutum sıra ortalamalarında olumsuz değerlendirilme korkusu düzeyleri açısından görülen bu farklılıkların hangi grup ya da gruplar arasında olduğunu hesaplamak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Faktörlerin ikiyeşerli olarak karşılaştırılmasında 3 adet karşılaştırma ortaya çıkmış olup I. tip (Armstrong, 2014) hatayı önlemek için Bonferroni düzeltmesinden faydalanılmıştır. Bu anlamda elde edilen bulguların manidarlık hesaplamasında $0,016$ esas alınmıştır ($0,05/3=0,016$).

Flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplam sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirilme korkusu düzeyleri açısından farklılığına ilişkin hesaplanan Mann Whitney Testi bulgularına bakıldığında olumsuz değerlendirilme korkusu düşük olanların orta ($U=19590,00$, $p<,016$) ve yüksek ($U=16356,00$, $p<,016$) olanlara göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu orta düzey olanlar ile yüksek düzey olanların flört şiddetine yönelik tutumlarına ilişkin sıra ortalamaları arasında manidar bir farklılık bulunmamıştır ($U=21120,50$, $p>,016$).

Genel şiddet alt boyutu sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirilme korkusu alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre olumsuz değerlendirilme korkusu düşük olanların orta ($U=19645,50$, $p<,016$) ve yüksek ($U=17177,50$, $p<,016$) olanlara göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu orta düzey olanlar ile yüksek düzey olanların genel flört şiddetine yönelik tutumlarına ilişkin sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($U=21630,00$, $p>,016$).

Fiziksel şiddet alt boyutu sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirilme korkusu alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre olumsuz değerlendirilme korkusu düşük ($U=13472,00$, $p<,016$) ve orta ($U=17349$, $p<,0016$) düzey olanların yüksek düzey olanlara göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu düzey düşük düzey olanlar ile orta düzey olanların fiziksel flört şiddetine yönelik tutumlarına ilişkin sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($U=20090,50$, $p>,016$).

Ekonomik şiddet alt boyutu sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirme korkusu alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre olumsuz değerlendirme korkusu düşük ($U=18234,50$, $p<,016$) olanların yüksek düzey olanlara göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu düşük düzey olanlar ile orta düzey olanlar ($U=20936,00$, $p>,016$) ve orta düzey olanlar ile yüksek düzey olanlar ($U=21747,50$, $p>,016$) arasında ekonomik flört şiddetine yönelik tutumlarına ilişkin sıra ortalamalarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Duygusal şiddet alt boyutu sıra ortalamalarının olumsuz değerlendirme korkusu alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre olumsuz değerlendirilme korkusu düşük olanların hem orta ($U=19393,50$, $p<,016,9$ hem de yüksek ($U=16052,50$, $p<,16$) düzey olanlara göre daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Olumsuz değerlendirilme korkusu orta düzey olanlar ile yüksek düzey olanların duygusal flört şiddetine yönelik tutumlarına ilişkin sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($U=20813,00$, $p>,016$).

4.4. Beliren Yetişkinlerin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Sosyal Onay İhtiyacı Açısından Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Alt Problem 3: Beliren yetişkinlik döneminde sosyal onay ihtiyacının düzeyine göre genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel şiddete yönelik tutumlar farklılaşmakta mıdır?

Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarının ve genel, fiziksel, ekonomik, duygusal ve cinsel flört şiddeti alt boyutlarına yönelik tutumlarının sosyal onay ihtiyacı düzeyleri açısından farklılaşıp farklılaşmadığına yönelik hesaplanan Kruskal Wallis Testine ait bulgular Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9.

Genel, Fiziksel, Ekonomik, Duygusal ve Cinsel Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Sosyal Onay İhtiyacı Düzeyleri Açısından Farklılıklarına İlişkin Bulgular

Değişken	SOİ	$\bar{x}$	Ortanca	Sıra Ortalaması	X^2	p	Fark
Flört Şiddeti Toplam	Düşük	128,18	128,00	393,80	74,19	,00	1-2
	Orta	123,99	126,00	329,22			2-3
	Yüksek	116,63	120,00	237,39			1-3
Genel Şiddet	Düşük	24,14	25,00	369,31	45,13	,00	1-2
	Orta	23,50	25,00	327,80			2-3
	Yüksek	22,55	24,00	261,47			1-3
Fiziksel Şiddet	Düşük	23,41	25,00	394,97	93,71	,00	1-2
	Orta	22,57	24,00	336,98			2-3
	Yüksek	20,27	21,00	227,70			1-3
Ekonomik Şiddet	Düşük	27,26	28,00	373,60	46,40	,00	1-3
	Orta	26,09	27,00	332,33			2-3
	Yüksek	24,20	24,00	252,5			
Duygusal Şiddet	Düşük	21,49	22,00	387,48	58,42	,00	1-2
	Orta	20,79	21,00	323,78			2-3
	Yüksek	19,28	20,00	249,23			1-3
Cinsel Şiddet	Düşük	31,87	34	353,47	15,13	,00	1-3
	Orta	31,02	33	320,09			
	Yüksek	30,31	31	284,59			

*P<0,005

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplamı ($X^2=74,19$, $p<,001$) ile birlikte genel ($X^2= 45,13$, $p<,001$), fiziksel ($X^2=93,71$, $p<,001$), ekonomik ($X^2=46,40$, $p<,001$), duygusal ($X^2=58,42$, $p<,001$) ve cinsel ($X^2=15,13$, $p<,05$) flört şiddetine yönelik tutum sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı düzeyleri açısından anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir

Yine farklılığın hangi grup ya da gruplar arasında olduğunu hesaplamak amacıyla Mann Whitney U testi yapılmıştır. Faktörlerin ikiyeşerli olarak karşılaştırılmasından 3 adet karşılaştırma ortaya çıkmış olup I. tip (Armstrong, 2014)

hatayı önlemek için Bonfferoni düzeltmesinden faydalanılmıştır. Bu anlamda elde edilen bulguların manidarlık hesaplamasında 0,016 esas alınmıştır ($0,05/3=0,016$).

Flört şiddetine yönelik tutum ölçeği toplam sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı düzeyleri açısından farklılığına ilişkin hesaplanan Mann Whitney Testi bulgularına bakıldığında sosyal onay ihtiyacı düşük olanların orta ($U= 17177,50$, $p<,016$) ve yüksek ($U= 10520,50$, $p<,016$) düzey olanlara ve orta düzey olanların yüksek ($U= 17695,50$, $p<,016$) düzey olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Genel şiddet sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre sosyal onay ihtiyacı düşük olanların orta ($U= 19545,00$, $p<,016$) ve yüksek ($U= 13398,00$, $p<,016$) düzey olanlara ve orta düzey olanların yüksek ($U= 19357,50$, $p<,016$) düzey olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Fiziksel şiddet sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre sosyal onay ihtiyacı düşük olanların orta ($U= 18030,50$, $p<,016$) ve yüksek ($U= 9958,50$, $p<,016$) düzey olanlara ve orta düzey olanların yüksek ($U= 15704,50$, $p<,016$) düzey olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Ekonomik şiddete yönelik sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre sosyal onay ihtiyacı düşük ($U= 12479,50$, $p<,016$) ve orta ($U= 18390,50$, $p<,016$) düzey olanların yüksek düzey olanlara göre anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Bununla birlikte sosyal onay ihtiyacı düşük düzey olanlar ile orta düzey olanlar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p>,016$).

Duygusal şiddete yönelik sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre sosyal onay ihtiyacı düşük olanların orta ($U= 17741,00$, $p<,016$) ve yüksek ($U= 11695,00$, $p<,016$) düzey olanlardan ve orta düzey olanların da yüksek düzey ($U= 18490,00$, $p<,016$) olanlardan anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu bulgusu elde edilmiştir.

Cinsel flört şiddetine yönelik tutum sıra ortalamalarının sosyal onay ihtiyacı alt düzeyleri arasındaki farklılığa ilişkin hesaplanan Mann Whitney U Testi'nden elde edilen bulgulara göre sosyal onay ihtiyacı düşük düzey olanların yüksek ($U = 15842,00$, $p < ,016$) düzey olanlardan anlamlı düzeyde daha yüksek sıra ortalamalarına sahip olduğu görülmüştür. Bununla birlikte orta düzey olanlar ile hem yüksek ($U = 21767,50$, $p > ,016$) hem de düşük ($U = 20157,50$, $p > ,016$) düzeyde olanlar arasında cinsel flört şiddetine yönelik tutum sıra ortalamalarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA VE YORUM

5.1. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Cinsiyet Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması

Bu çalışmada, beliren yetişkinlikte olan kadınların hem flört ilişkisinde hem de aile içinde erkeklere göre daha fazla şiddete maruz kaldığı bulunmuştur (Tablo 5). Genel olarak şiddetin yaygınlığı incelendiğinde neredeyse her sene iki milyondan fazla kişinin şiddet sebebiyle zarar gördüğü, sonucunda ise fiziksel veya ruhsal olmak üzere kalıcı sorunlar yaşadığını belirtilmektedir. Bunun yanında şiddete maruz kalan bireyler her yaştan ve cinsiyetten olabilir. Şiddetin kişilerarası türlerinden birisi flört şiddetidir. Flört şiddeti yaşamın her alanında görülse de çalışmalar daha çok gençler üzerinde odaklanmıştır (Aslan ve diğerleri, 2008). Flört şiddetine yönelik tutumun belirlenmesinde kişisel özelliklerin yanı sıra gerek toplumsal cinsiyet rolleri (ataerkil toplum düzeni), gerek ailesel ve kültürel etkenlerin büyük rol oynadığını söylenebilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008; Cinal, 2018; Turan, 2018; Fidan Ve Yeşil, 2018; Yıldırım, 2016).

Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine karşı tutum ve davranışların incelendiği çalışmalarda öğrencilerin en az yarısının flört şiddetine maruz kaldığını göstermektedir (Aslan ve diğerleri 2008; İftar 2016; Selçuk ve diğerleri, 2017; Yumuşak, 2013). Selçuk ve diğerleri(2017)' nin üniversite öğrencilerinde flört şiddeti maruziyet oranını saptamak amacıyla yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarına göre, romantik ilişki sırasında psikolojik, fiziksel ve cinsel şiddete maruziyet oranının sırasıyla %39,5, %8,5, %3,9 olduğu tespit edilmiştir. Çamur ve diğerleri (2007)' nin üniversite öğrencilerinde flört şiddeti sıklığının incelendiği çalışmada; öğrencilerin %11,1'nin son bir yıl içinde partnerine duygusal, fiziksel ya da cinsel şiddet uyguladığı, ayrıca öğrencilerin %12,8'nin ise son bir yıl içinde partneri tarafından şiddete maruz kaldığı saptanmıştır. Yurtdışı alanyazın incelendiğinde ise Makepeace (1981, 1983, 1987), üniversite öğrencilerinin %21,2'sinin hayatlarında bir kez fiziksel şiddet yaşadığını belirtmektedir. Umana, Fawole ve Adeove (2014)'in yapmış olduğu çalışmada üniversite öğrencilerinin %42,3' nün hayatları boyunca en az bir kez flört şiddeti gördüğü tespit edilmiştir.

Cinsiyet açısından flört şiddetiyle ilgili yapılan çoğu araştırmanın sonucuna göre, kadınların şiddete daha çok maruz kaldığını (Gover, 2004; Simmons, Knight ve

Menard, 2015; Swart ve diğerleri, 2002; ve Tucker-Halpern ve diğerleri, 2001) ve erkeklerin kadınlara göre daha saldırgan ve şiddete meyilli olduğu ve şiddet davranışını kabul ettiği gözlemlenmiştir (Downey, Feldman ve Ayduk, 2000). Alanyazın incelendiğinde genellikle şiddete maruz kalan tarafın kadınlar olduğu gözlemlenmiştir (Ames, Glenn ve Simos, 2014). İnan-Arslan (2002), 277 üniversite öğrencisinin flört ilişkisinde yaşadığı şiddet faktörlerinin nedenlerini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarına göre; erkek öğrencilerin kadın öğrencilere oranla daha çok şiddet uyguladığı görülmüştür. Özgür, Yörükoğlu ve Baysa-Arabacı (2011)'nin flört şiddeti ve cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştırdığı çalışmasında, erkeklerin kadınlara göre daha saldırgan ve şiddete meyilli olduğu ve şiddet davranışını kabul ettiği gözlemlenmiştir.

Araştırmamızın diğer bulgusuna göre katılımcıların tutum ölçeğinden almış oldukları sıra ortalamalarının cinsiyete göre farklılaştığı ve sıra ortalamaları açısından bu farklılığın kadınlarda daha fazla olduğu söylenebilmektedir (Tablo 7). Bu bulgular doğrultusunda kadınların flört şiddetini erkeklere göre daha az desteklediği söylenebilmektedir. Cinsiyete göre flört şiddetini kabul düzeylerinin incelendiği çalışmalara bakıldığında hem ülkemizde hem de uluslararası çalışmaların sonuçlarında, erkeklerin flört şiddetini kabul düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu görülmüştür (Campbell, 2006; Kepir ve diğerleri, 2014; Mazur, 1996; Martins ve diğerleri, 2014; O'Keefe, 1997; Sezer, 2008; Yumuşak, 2013). Price ve diğerleri (1999)'nin yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarına göre; erkeklerin flört ilişkisinde uygulamış olduğu psikolojik şiddetin daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Sezer (2008)'in çalışmasının sonuçlarına göre erkekler flört şiddetini kadınlardan daha fazla kabul etmektedir. Buna ek olarak Kaya Sakarya (2013)'nin üniversite öğrencileriyle yapmış olduğu çalışmada, erkeklerin şiddeti kızlardan daha fazla kabul ettiği görülmüştür.

Flört şiddetini araştıran Tjaden ve Thoennes (1999) Amerika Birleşik Devletleri'nde kadınların %25'inin fiziksel ve cinsel şiddet gördüğü söylemektedir. Truman ve Fischer'de (1996) geleneksel cinsiyet rollerini destekleyen erkeklerin cinsel şiddeti desteklediğinden bahsetmektedir. Hyman (1999) İngiltere'de acil servise her yıl flört şiddeti sonucu fiziksel zarar gören 250.000 kadın başvurduğu belirtilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (2011) verileri de romantik ilişkilerde görülen genel şiddet ve cinsel şiddete erkeklere göre kadınlar daha fazla maruz kaldığı yönündedir.

Araştırmamızın sonuçlarına göre beliren yetişkinlikte olan kadınların hem flört ilişkisinde hem de aile içinde erkeklere göre daha fazla şiddete daha fazla maruz kaldığı bulunmuştur (Tablo 5). Alanyazın incelendiğinde elde edilen araştırma sonuçlarıyla yapılan çalışmanın bulguların birbirini destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

5.2. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması

Bu çalışmada, beliren yetişkinlerin olumsuz değerlendirilme korkusunun azaldıkça genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şiddetine yönelik tutumlarının daha az destekleyici olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tablo 8). Yani olumsuz değerlendirilme korkusu azaldıkça bireyler flört şiddetini daha az kabul etmektedirler. Alanyazın incelendiğinde flört şiddetine yönelik tutum ile olumsuz değerlendirilme korkusunu inceleyen farklı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Ancak flört şiddetine yönelik tutumlar ve flört şiddetine yönelik tutumların oluştuğu süreç, olumsuz değerlendirilme korkusu ile açıklanabilir.

Flört şiddeti ve sosyal öğrenme kuramı arasındaki ilişkiye bakıldığında bireylerin flört şiddeti içeren davranışları toplumsal ilişkiler içerisinde öğrenildiği görülmektedir. Birey çevresiyle etkileşiminin sonucunda cinsiyetlerine dair rollerini ve etrafındaki bireylerin kendisi için beklentilerini öğrenebilmektedir. Ve bu roller kuşaktan kuşağa aktarılmaktadır. Eğer birey şiddeti destekleyen bir toplumsal ortamda yetişmiş ya da yaşıyor ise şiddet davranışları sergileyebilmekte, şiddete maruz kaldığında susabilmekte ya da şiddete yönelik olumlu tutumlar sergileyebilmektedir. Bu noktada flört şiddetini ve flört şiddetine yönelik tutumu besleyen en önemli faktörlerden birinin toplumsal cinsiyet rolleri ve beklentileri olduğu görülmektedir (Göktaş, 2010; Turan, 2018; Aslan ve diğerleri, 2008).

Toplumsal cinsiyet ve flört ilişkisi ile ilgili açıklamalara bakıldığında ise şiddetin oluşmasında toplumun ve kültürün beklentileri, cinsiyete dair roller ve kalıpyargılar önemli derece etkili olduğu belirtilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2008; Kurtuluş, 2019; Yumuşak, 2013).

Yumuşak(2013)' e göre flört şiddeti, şiddetin kişilerarası türlerinden biri olup, şiddetin hem bireysel hem de toplumsal boyutunu içermektedir. Bu bağlamda kişisel etmenlerin yanı sıra; bireylerin içinde yaşadığı toplum, toplumun değerleri, kültürün cinsiyete yüklediği roller ve beklentiler, flört şiddetini ve flört şiddetine yönelik

tutumun en önemli belirleyicileri olduğu söylenebilir. Bu durumda birey olumsuz değerlendirilmekten korkabilir ve böylelikle birey toplum tarafından kabul görmek, onaylanmak için flört şiddetine sessiz kalabilir.

Olumsuz değerlendirilme korkusu bireyin başkaları tarafından olumsuz bir şekilde eleştirileceğinden korkması ve endişe duymasındır (Aydın, 2008). Olumsuz değerlendirilmekten korkan birey çevresi tarafından eleştirileceğinden korkabilmekte ve davranışlarını çevresindeki bireylerin istekleri ve beklentilerine göre şekillendirebilmektedir (Clarck ve Wells, 1995). Bunun gibi inançlar sonucunda kişi dışlanmamak ve eleştirilmemek için sosyal çevresinin onayladığı ya da eleştirmedığı davranışlar sergilemektedir. Toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının da bu tutumlarla desteklendiği görülmüştür (Gençtarıh, 2019). O halde olumsuz değerlendirilme korkusu ile flört şiddeti arasında bir ilişki kurabileceği görülmektedir. Yapılan araştırmalara bakıldığında da toplumsal cinsiyet rol ediniminin olumsuz değerlendirilme korkusu ile ilgili olabileceği sonucu ortaya çıkmaktadır (Gençtarıh, 2019). Sherman (2010)'nın üniversite öğrencileri üzerinde yürütmüş olduğu çalışmada toplumsal cinsiyet roller ve beklentilerinin stres, öfke ve kaygı değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bu çalışmalardan hareketle toplumsal cinsiyet rollerinin, şiddeti tetikleyeceği söylenebilmektedir.

Buna ek olarak bu çalışmada, beliren yetişkinlikte olan kadınların şiddete maruz kalan erkeklerden daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktada erkek öğrencilerin geleneksel tutuma, toplumsal cinsiyet rollerine ve cinsiyete ilişkin kalıpyargılara sahip olmalarının flört şiddetini desteklediği şeklinde yorum yapılabilir. Bu iki değişken arasında yapılan çalışmaların güçlü bir şekilde birbirini desteklediği görülmektedir (Aslan ve diğerleri, 2009; Yıldırım, 2016; Yumuşak, 2013).

Bireyler başkaları ile iletişimde bulunduklarında karşı tarafta nasıl bir izlenim bırakacağı ve onlar tarafından onaylanıp onaylanmayacağı ile ilgilenirler (Çam ve diğerleri, 2010). Bu sebeple etrafındaki bireylerin kendi hakkında ne düşündükleri bireyler için çok önemlidir. Bazı bireyler bu duruma fazla önem verebilir. Bu durum bireyler üzerinde sürekli çevresi tarafından davranışlarının ve sözlerinin incelendiği ya da başkaları tarafından gözlemlendiği hissine kapılmasına ve kişide olumsuz değerlendirilme korkusunun oluşmasına sebep olur. Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilmekten korkan bireyler de yoğun bir biçimde etrafındaki kişiler tarafından onaylanmak isteyebilir (Karaşar, 2014).

Ayan ve Ünsar (2015)'ın üniversite öğrencileriyle yaptığı çalışmada kadın öğrencilerin erkeklere göre hata yapmaktan korkma ve başkalarının etkisi altında kalma

oranlarının daha fazla olduğu görülmüştür. Cinsiyete dair oluşan kalıpyargılar bireylerin yaşadığı toplumun beklentisi doğrultusunda hareket etme eğilimine olmasına, çevresinin fikirlerine oldukça hassas olmasına ve bireylerin olumsuz değerlendirilmekten korkmasına sebep olmaktadır. Alanyazın incelendiğinde yapılan araştırmaların bu fikri destekler nitelikte olduğu görülmüştür. (Angelone, 2014; Foshee, 20014; Lichter ve McCloskey, 2014; McCauley ve diğerleri, 2013; Temple ve diğerleri, 2016; Reed ve diğerleri, 2011).

5.3. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetinin Yaşanmasına İlişkin Sosyal Onay İhtiyacı Açısından Farklılıkların Tartışılması ve Yorumlanması

Analizlerin sonucunda beliren yetişkinlerin sosyal onay ihtiyacının azaldıkça genel, fiziksel, ekonomik ve duygusal flört şiddetine yönelik tutumlarının daha az destekleyici olduğu bulunmuştur (Tablo 9). Yani sosyal onay ihtiyacı az olan beliren yetişkinler flört şiddetini daha az kabul etmektedir.

Sosyal onay ihtiyacı ile ilgili çalışmaların oldukça az olduğu dikkat çekmiştir. Yapılan araştırmalarda sosyal onay ihtiyacını daha çok; akılcı olmayan inançlar, kişilerarası ilişki boyutları, kişilerarası duyarlılık, gibi ölçeklerin bir alt boyutları olarak ele alınmıştır. Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının yordayıcılarının araştırıldığı bir çalışmada, sosyal onay ihtiyacının sosyal kaygının önemli bir yordayıcısı olduğu gözlemlenmiştir (Erözkan, 2011). Başkaları tarafından olumsuz değerlendirilme karşısında sıkıntıya düşmek, başkalarının fikirlerine önem vermek, toplumun ve kültürün beklentileri doğrultusunda yaşamaya çalışmak aynı zamanda sosyal onay ihtiyacıyla da ilişkilidir (Karaşar, 2014). Türkiye’ de sosyal kaygıyla ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında, Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygının oldukça yaygın olduğu görülmüştür (İzgiç ve diğerleri, 2008). Sosyal kaygıya sahip bireyler, yargılanmaktan, aşağılanmaktan ve olumsuz değerlendirilmekten korkmaktadır. Bu kişiler genellikle etrafındaki bireylere karşı olumlu bir izlenim bırakmaya çalıştığı görülmektedir (Karaşar, 2014). Bu bağlamda sosyal kaygının yaygın olarak görüldüğü dönem olan üniversite yılları araştırmamızın örneklemi temsil eden Beliren yetişkinlik grubunu da kapsamaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda Beliren yetişkinlikte sosyal kaygının yaygın olarak görüldüğü ve böylelikle bireylerin yaşadığı kaygıdan ötürü bu dönemde onaylanma isteğinin de yüksek olacağı söylenebilir.

Şiddetinin altında yatan saldırgan davranışların flört şiddetini oldukça etkilediği görülmüştür (Aslan ve diğerleri, 2008; İftar, 2018). Alanyazın incelendiğinde flört şiddetinin yanında sosyal onay ihtiyacı ile saldırgan davranışlar arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalar da mevcuttur. Fishman (1965)'nın öğrencilerin sosyal onay ihtiyacı ile saldırgan davranışları arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmada, onay ihtiyacı fazla olan kızların, onay ihtiyacı düşük olan kızlara göre daha az saldırgan eğilimleri olduğu bulunmuştur. Doğan(2010)'nın evli bireylerde, sosyotropik ve otonomik kişilik özelliklerinin evlilikte çatışma yaşama ile ilişkisinin incelendiği çalışmanın sonucuna göre, sosyotropi ölçeğinin alt boyutu olan onaylanmama kaygısı ile evlilik çatışma sıklığı arasında paralel bir ilişki olduğu görülmüştür. Ayrıca onaylanma kaygısı olan bireylerin, onaylanmama kaygıları arttıkça çatışma yaşama durumlarında artış olduğu tespit edilmiştir.

Kağıtçıbaşı(2010)'a göre Türkiye toplulukçu kültür özelliklerinin yaygın bir şekilde görüldüğü bir ülkedir. Bu sebeple Türkiye'de sosyal etkileşimde genellikle kişilerarası uyum önem taşımaktadır. Bireylerin çevresindeki kişilerin isteklerinin kendi isteklerinden daha önemli olarak görüldüğü toplulukçu kültürde, bireyin önemli bir karar almasında bile toplumun beklentileri önemli bir rol oynamaktadır (Özdemir ve Çok, 2011). Bu bağlamda Türkiye'nin toplulukçu kültürün yaygın olduğu düşünüldüğünde bireylerin davranışlarının da toplumun beklentileri tarafından şekilleneceği söylenebilir. Böylelikle Türkiye'de sosyal onay ihtiyacının da fazla olması beklenebilir (Karaşar, 2014).

Bu araştırmada sosyal onay ihtiyacı az olan beliren yetişkinlerin flört şiddetini daha az kabul etmekte olduğu görülmektedir (Tablo 9). Sosyal onay ihtiyacı fazla olan bireyler başkalarının beklentilerine ve fikirlerine aşırı derece önem vermekte ve davranışlarını çevresinin düşüncelerine göre şekillendirmektedir (Karaşar, 2014). Bu sonuca göre bireylerin kendi beklenti ve isteklerinden çok çevresindeki bireylerin fikirlerine önem vermekte olduğu şeklinde yorumlanabilir Karaşar(2014)' a göre de sosyal onay ihtiyacının yüksek olması başkalarının düşüncelerine verilen önemle paraleldir. Yapılan araştırmalar bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir (Ayan ve Ünsar, 2015; Doğan, 2010; Turan, 2018).

BÖLÜM VI

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde Beliren Yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutum, olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacı arasındaki ilişkiyi incelemek üzere yapılmış olan araştırmadan elde edilen sonuçlara yer verilmiştir.

6.1. Sonuç

1. Bu çalışmada, beliren yetişkinlikte olan kadınların hem flört ilişkisinde hem de aile içinde erkeklere göre daha fazla şiddete maruz kaldığı bulunmuştur.
2. Beliren yetişkinlerin olumsuz değerlendirilme korkusunun azaldıkça flört şiddetine yönelik tutumlarının daha az destekleyici olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte cinsel flört şiddeti ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
3. Beliren yetişkinlerin sosyal onay ihtiyacının azaldıkça flört şiddetine yönelik tutumlarının daha az destekleyici olduğu bulunmuştur.

6.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bilgiler ışığında şu önerilerde bulunulabilir;

1. Toplumsal Cinsiyet rollerinin şiddet uygulama ve şiddeti kabul etme önemli bir rol oynadığı görülmektedir. Bu sebeple Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun Toplumsal cinsiyet rolleri açısından incelenmesi önerilmektedir.
2. Çalışmanın Mersin’de yapılmış olması araştırmanın sonuçlarının genellenmesini engellemektedir. Bu sebeple daha genel bir sonuç elde etmek için flört şiddetinin Türkiye genelinde ele alınmasının daha faydalı olacağı düşünülmektedir.
3. Ülkemizde flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutum ile ilgili araştırmaların oldukça az olduğu görülmüştür. Bu sebeple flört şiddetinin benlik saygısı, olumsuz değerlendirilme korkusu gibi değişkenlerle incelenmesinin literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.
4. Flört Şiddetine maruz kalan ve flört şiddetine başvuran bireyler özellikle üniversite içinde psikolojik danışmanlık hizmetinin verilmesi ve bireylerin

şiddete yönelik farkındalıklarının artırılmasının, flört ilişkisinde şiddet içeren davranışlar ile nasıl baş edeceklerinin öğretilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

7. KAYNAKÇA

- Aba, Y. A. (2008). Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeğinin “The Revised Conflict Tactics
- Aküzüm, C. Oral B. (2015). Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Açısından Okullarda Görülen En Yaygın Şiddet Olayları, Nedenleri ve Çözüm Önerileri. *EKEV Akademi Dergisi*, 19 (61), 1-30.
- Alpar, R. (2014). *Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenilirlik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Ames, T., Glenn, L., Simons, L. (2014). Dating Violence: Promoting Awareness and Mitigating Risk Through Nursing İnnovations. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 26, 143-147.
- Anasuri, S. (2016). Intimate Partner Violence on College Campuses: An Appraisal of Emerging Perspectives, *Journal of Education and Human Development*, 5(2), 74-86.
- Anderson, J. R., Chen, W. C., Johnson, M. D., Lyon, S. E., Lee, C. Y. S., Zheng, F. ve diğerleri. (2011). Attitudes toward dating violence among college students in mainland china: An exploratory study. *Violence and victims*, 26(5), 631-647.
- Anderson, K. L. (2002). Perpetrator or Victim? Relationships Between Intimate Partner Violence and Well-Being. *Journal of Marriage and Family*, 64(4), 851-863. doi:10.1111/j.1741-3737.2002.00851.x
- Andrews, J.A., Foster, S.L., Capaldi, D. and Hops, H. (2000). Adolescent and Family Predictors of Physical Aggression, Communication, and Satisfaction in Young Adult Couples: a Prospective Analysis. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68(2), 195-208.
- Antony, M. M. and Swinson, R. P. (2008). The Shyness and Social Anxiety Workbook. Proven Step By-Step Techniques for Overcoming Your Fear. (2nd ed.). Oakland, CA: New Harbinger Publications.
- Antony, M. M. and Swinson, R. P. (2009). When Perfect Isn't Good Enough: Strategies for Coping with Perfectionism. Oakland, CA: New Harbinger Publications.
- Archer, J. (2000). Sex Differences in Aggression Between Heterosexual Partners: a Metaanalytic Review. *Psychological Bulletin*, 126(5), 651-680.

- Arıkan, A. (2014). Ergenlerde Aile İçi Şiddet ile Benlik İmgesi ve Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişki. İstanbul Üniversitesi, Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Arın, M.C. (1998), Kadına yönelik şiddet, *Cogito*, 6, 305-312.
- Armstrong, R.A. (2014). When to use the bonferroni correction. *Ophthalmic & Physiological Optics*, 34(5), 502-508.
- Arnett, J. J. (2004). Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties. New York: Oxford University Press.
- Arnett, J. J. (1994). Are college students adults? Their conceptions of the transition to adulthood, *Journal of Adult Development*, 1, 154-168.
- Arnett, J. J. (1998). Learning to stand alone: The contemporary American transition to adulthood in cultural and historical context, *Human Development*, 6, 295-315.
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties, *American Psychologist*, 55, 469-480.
- Arnett JJ, Ramos KD, Jensen LA (2001) Ideological views in emerging adulthood: Balancing autonomy and community. *J Adult Dev* 8, 26-34.
- Aronson, E., Wilson, T. D. ve Akert, R. M. (2012). Sosyal psikoloji. (O. Gündüz Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları. Freedman, J. L., Sears, D. O. and Carlsmith, J. M. (2003). Sosyal psikoloji (A. Dönmez, Çev.). (4. Baskı). Ankara: İmge Kitabevi.
- Arslangiray, S. (2013). Üniversite Öğrencilerinde Beden İmajının Yordayıcıları Olarak Bağlanma Stilleri ve Toplumsal Cinsiyet Roller, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., Temel, F. (2008). Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunu' nun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Atak, H. & Taştan, N. (2012). Agency in the emerging adulthood period: An introductory study in Turkey. *European Journal of Social Sciences*, 32(1), 97107
- Atak, H. ve Çok, F. (2010). İnsan Yaşamında Yeni Bir Dönem: Beliren Yetişkinlik, *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 17(1), 39-50.
- Atak, H., (2006). Türkiye'de Yetişkinlik Ölçütleri: Dengeye Ulaşma mı, Sınırlandırılmışlık mı?, XIV. Ulusal Psikoloji Kongresi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2006.

- Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne*, 2 (3), 1-9.
- Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention, *National Center for Injury Prevention and Control*, 1, 89-104.
- Avcı, R., ve Güçray, S. (2010). Şiddet Davranışı Gösteren ve Göstermeyen Ergenlerin Ailelerinin Aile İşlevleri, Aile Bireylerine İlişkin Problemler, Öfke ve Öfke İfade Tarzları Açısından İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, Educational Sciences: Theory & Practice* 10 (1), 45-76.
- Avcı Ö., Y. (2015). Okul yöneticilerinin olumsuz değerlendirilme korkusu ile problem çözme becerileri Arasındaki İlişki. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Kayseri.
- Ayan, A., Ünsar, A.S. ve Dinçer, D. (2013), Mavi Yakalı görenlerin Sosyal Kaçınma ve Sosyal Kaygı Düzeylerinin Belirlenmesi: Tekstil Sektöründe Bir Uygulama, *CBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 163-179.
- Badger, S., Nelson, L. J., Barry, C. M. (2006). Perceptions of the Transition to Adulthood Among Chinese and American Emerging Adults. *The International Society for the Study of Behavioural Development*. 30 (1), 84-93.
- Bal, N. (2014). *Sosyolojide Şiddet Kavramı*. 6-22.
- Balkıs, M., Duru. E., Buluş, M. (2005). Şiddete Yönelik Tutumların, Özyeterlik, Medya, Şiddete Yönelik İnanç, Arkadaş Grubu ve Okula Bağlılık Duygusu ile İlişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 6 (2), 81-97.
- Baldan, G., Alkış, N. (2017). Flört Şiddeti. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 43(1) 41-44.
- Bartholomew, K. and Allison, C.J. (2006). An Attachment Perspective on Abusive Dynamics in Intimate Relationships. M. Mikulincer ve G. S. Goodman (Eds.), *Dynamics of romantic love: Attachment, caregiving, and sex içinde* (pp. 102-127). New York: Guilford Press.
- Baytemir, K., Karaşar, B. ve Öğülmüş, S. (2017). Ebeveyne Bağlanma ve Sosyal Onay İhtiyacının Kişilerarası Yeterliği Yordayıcılığı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(3), 949 – 960.
- Bell, K.M. and Naugle, A.E. (2008). Intimate partner violence theoretical considerations: Moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 28(7), 1096-1107.

- Ben, S. (2017). İstanbul'da yaşayan üniversite öğrencilerinin sosyal anksiyete düzeyleri ile beden algısı, olumsuz değerlendirilme korkusu, sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi, (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Bilge, F., Kelecioğlu, H. (2008). Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği - Türkçe Formunun Psikometrik Özellikleri, *Eurasian Journal of Educational Research*, 32, 21-38.
- Bowlby, J. (1972). *Attachment: Attachment and loss*. vol: 1. Penguin Books
- Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Volume II: Separation, anxiety and anger*. New York: Basic Books.
- Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss, volume 3: loss; sadness and depression*. United States of America: Basic Books, Member of the Perseus Books Group.
- Boysan, M. (2012). Üniversite öğrencilerinde erken dönem uyumsuz şemalar, başa çıkma stilleri ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilere yönelik bir model sınaması. (Yayınlanmış Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Braaten, S. (2000). Youth violence and aggression: "Why?" or, should we be asking, Why not?. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 44(1), 32-36.
- Bustos, A. J., Malalos, N. I., Ramirez, A. E., Ramos, E. C., and Bustos-Oraso, M. A. A. (1999). *Introduction to psychology* (3rd Edition). Quezon City: Katha Pub.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem.
- Scales (cts2)" Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- Büyükateş, V. (2018). Mükemmelliyetçilik, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yakın Doğu Üniversitesi, Yüksek lisans Tezi ,Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kıbrıs.
- Calhoun, L. G. and Mikesell, R. H. (1972). Biodata Atecedents of The Need for Approval in Male College Freshmen. *Developmental Psychology*, 7(2). 226.
- Campbell, J.C. (2002). Health Consequences of İntimate Partner Violence. *The Lancet*, 359(13), 1331-1336

- Can, Y. (2007). İlköğretim Okullarında Şiddet (Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Yaklaşımları). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- Capaldi, D. M., Knoble, N. B., Shortt, J. W., Kim, H. K. (2012). A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence, *Partner Abuse*, 3, 231- 280.
- Carleton, N., McCreary, D., Norton, P. ve Asmundson, G. (2006). Brief fear of negative evaluation scale revised. *Depression and Anxiety*, 23 (5), 297-303.
- Carleton, R.N., Collimore, K.C. ve Asmundson, G.J.G. (2007), Social Anxiety and Fear of Negative Evaluation: Construct Validity of the BFNE-II, *Journal of Anxiety Disorders*, 21, 131-141.
- Cebecioğlu G., ve Altıparmak, İ. B., (2017). Dijital Şiddet: Sosyal Paylaşım Ağları Üzerine Bir Araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 423-431.
- Ceylan, H. (2011). Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeylerinin yordanması. (Yayınlanmış Yüksek lisans tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.
- Cheah, C. S. L. ve Nelson, L. J. (2004). The role of acculturation in the emerging adulthood of aboriginal college students. *International Journal of Behavioral Development*, 28(6), 495-507
- Chiba,T., Iketani, S., Han, K., and Ono, A. (2009). A comprehensive model of anxiety in gift giving. *International Review Of Business Research Papers*, 5(4), 322-334.
- Cinal, B. (2018). Flört Şiddeti, Flört Şiddetine Yönelik Tutumun, Depresyon ve Anksiyete ile İlişkisinin İncelenmesi. Işık Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Clark, D. M., ve Wells, A. (1995). A cognitive model of social phobia. Heimberg, R. G., Liebowitz, M. R., Hope, D. A. ve Schneier, F. R. (Ed.). *Social phobia: diagnosis, assessment, and treatment* (69–93). New York: Guilford Press.
- Collins, A. K., Westra, A. H., Dozois, J. A. D. ve Stewart, H. S. (2005). The validity of the brief version of the Fear of Negative Evaluation Scale. *Anxiety Disorders*, 19, 345-359.
- Connolly, J.A. and Konarski, R., (1994). Peer self-concept in adolescence. Analysis of factor structure and associations with peer experience. *Journal of Research in Adolescence*, 43, 385–403.
- Corey, G. (2008). Psikolojik danışma, psikoterapi kuram ve uygulamaları. (T. Ergene, Çev). Ankara: Mentis Yayıncılık. (2005).

- Coşkun, S., Bebiş, H. (2014). Şiddetin Okul Sağlığına Etkisi ve Hemşirelik. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*; 3(1), 15-23.
- Craft, S.M. and Serovich, J.M. (2005). Family-of-origin factors and partner violence in the intimate relationships of gay men who are HIV positive. *Journal of Interpersonal Violence*, 20(7), 777-791.
- Creasey, G., Kershaw, K., and Boston, A., (1999). Conflict management with friends and romantic partners: Therole of attachment and negative mood regulation expectancies. *Journal of Youth and Adolescence*, 28, 523–543.
- Creasey, G., Kershaw, K., and Boston, A., (1999). Conflict management with friends and romantic partners: Therole of attachment and negative mood regulation expectancies. *Journal of Youth and Adolescence*, 28, 523–543.
- Crowl, T. K. (2001). Grading behavior and teacher's need for social approval. *Education*, 104 (3), 291–295.
- Crowne, D. P. and Marlowe, D. (1964). The approval motive. New York: John Wiley & Sons.
- Çakmak, B., İpek, Z., Gürsesli, S., Kılıçlı, E., Gül, N., Yanar ve diğerleri. (t.y.). Başkent Üniversitesi Öğrencilerinde Flört İlişkilerinde Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Anketi. İstanbul.
- Çalışkur, A. (2013). Türk üniversite öğrencilerinin yaşam değerleri ve kişilik özellikleri üzerine bir araştırma. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(3), 109-142.
- Çam, S., Sevimli, D. ve Yerlikaya, E. (2010). Olumsuz değerlendirilmekten korkma ölçeğine (ODKÖ) ilişkin bir geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (1), 132-140.
- Çetin, B. İlhan, M. ve Yılmaz, F. (2014). Olumsuz değerlendirilme korkusu ve akademik risk alma arasındaki ilişkinin kanonik korelasyonla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14(1), 135-158.
- Çetin, B., Doğan, T. ve Sıpmaz, F. (2010). Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu'nun Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 35, 205-216.
- Çolakoğlu, E. T. (2012). Genç yetişkinlerde kendilik algısı, erken dönem uyumsuz semalar, algılanan ebeveynlik stilleri ve kişilerarası ilişkiler.(Yayınlanmış Yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

- Davis, E. M. (1983). Effects of self-monitoring, need for social approval, and sex on the occurrence of constructive humor. (Abstract of Doctoral dissertation, University of Nebraska). Retrieved from <http://digitalcommons.unl.edu/dissertations/AAI8404811/>
- Deutsch, F. M. and Lambert, D. M. (1986). Does social approval increase helping? *Personality And Social Psychology Bulletin*, 12 (2), 149-157.
- Dies, R. D. (1970). Need for social approval and blame assignment. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 35, 311-316.
- Dilmaç, B., Hamarta, E., Yiğit, R., Yıldız, M., ve Büyükyıldırım, İ. (2011). The Relationship Between Secondary School Students' Dysfunctional Attitudes and Their Human Values. *European Journal Of Educational Studies*, 3(2), 353-363.
- Doğan, A., & Cebioğlu, S. (2011). Beliren Yetişkinlik: Ergenlikten Yetişkinliğe Uzanan Bir Dönem. *Türk Psikoloji Yazıları*, 14(28), 11-21.
- Doğan, H. (2010). Evli Bireylerin Sosyotropik-Otonomik Kişilik Özellikleriyle Evliliklerinde Çatışma Yaşama Durumları Arasındaki İlişki. (Yayınlanmış Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Doğan, T. (2010). Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği' nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 151159.
- Doğan-Ateş, A., Cebioğlu, S., Erdoğan E., Tekin M. (15-16 February, 2007). Conceptions of the Transition to Adulthood Among Turkish Emerging Adults Poster Presented at The 3rd Conference on Emerging Adulthood, Tucson, Arizona.
- Donoghue, C., Stein, P. J. (2007). Diversity in Adult Experiences and Criteria for Adulthood among University Students. *College Student Journal*, 41 (4), 831-842,
- Downey, G., Feldman, S. and Ayduk, O. (2000). Rejection sensitivity and male violence in romantic relationships. *Personal Relationships*, 7(1), 45-61.
- Dökmen, Ü. (2009). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Duke, D., Krishnan, M., Faith, M. ve Storch, A. E. (2006). The Psychometric Properties of The Brief Fear of Negative Evaluation. *Anxiety Disorders*, 20, 807-817.

- Ekşi, F. (2012). Kişilerarası ilişkiler: Psikolojik Danışmanlık ve Halkla İlişkiler Öğrencilerinin Karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 79-94.
- Ellis, A. and Harper, R. (2010). *Akılcı yaşam kılavuzu*. Ankara:HYB Yayıncılık.
- Endler, N. S., Minden, H. A., and North, C. (1973). The Effects of Reinforcement and Social Approval on Conforming Behaviour. *European Journal of Social Psychology*, 3(3), 297-310.
- Ercan, G. (2018), KKTC’de Yaşayan Beliren Yetişkinlik Dönemindeki Bireylerde Kişilerarası İlişki Tarzlarının Psikosomatik Bozukluklarla İncelenmesi, Yüksek Lisan Tezi, T.C. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erdoğan. Ö, Uçukoğlu, H. (2011) İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Anne-Baba tutumu Algıları ile Atılganlık ve Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma Düzeyleri Arasındaki İlişkiler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 19(1), 51-72.
- Ergil, D. (1994). *İnsan ve Toplum*. Turhan Kitabevi. Ankara.
- Ergin, E. (2015). Beliren Yetişkinlik Döneminde Kimlik Statüleri ve Başa Çıkma Stratejileri ilişkisinin incelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ufuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Erözkan, A. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Kişilerarası Duyarlılıkları ile Reddedilme Duyarlılıklarının Bazı Değişkenlere göre İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5(2), 85-98.
- Eryılmaz, A. & Atak, H. (2008). Ready or not? Markers of Starting Romantic Intimacy at Emerging Adulthood: The Turkish Experience, *International Journal of Social Sciences* 4(1), 31-37.
- Eryılmaz, A., & Ercan, L. (2010). Beliren Yetişkinlikte Romantik Yakınlığı Başlatma ve Başa Çıkma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2).
- Fang, X. and Corso, P.S. (2007). Child Maltreatment, Youth Violence, and İntimate Partner vViolence: Developmental Relationships. *American Journal of Preventive Medicine*, 33(4), 281-290.
- Fehr, E. and Falk, A. (2001). Psychological Foundations of İncentives. Institute for Empirical Research in Economics University of Zurich Working Paper Series. Working Paper No. 95, Paper presented at the Annual Conference of the European Economic Association.

- Fergusson, D.M., Horwood, L.J. and Ridder, E.M. (2005). Partner Violence and Mental Health Outcomes in a New Zealand Birth Cohort. *Journal of Marriage and Family*, 67(5), 1103-1119.
- Fidan, F., Yeşil, Y. (2018), Nedenleri ve Sonuçları İtibariyle flört şiddeti, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 04(01), 16-24.
- Finkel, E.J. and Slotter, E.B. (2007). An Attachment Theory Perspective on The Perpetuation of Intimate Partner Violence. *De Paul Law Review*, 56, 895– 1347
- Fishman, C. G. (1965). Need for Approval and The Expression of Aggression Under Varying Conditions of Frustration. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 2(6), 809-816.
- Flood, M., Pease, B. (2009). Factors Influencing Attitudes to Violence Against Women. *Trauma, Violence, & Abuse*, 10(2), 125-142.
- Follingstad, D., Rutledge, L., Polek, D.& McNeill-Hawkins, K. (1988). Factors Associated With Patterns of Dating Violence Toward College Women. *Journal of Family Violence*, 3, 169-182 doi: 10.1007/BF00988973.
- Foshee, V.A., Benefield, T., Suchindran, C., Ennett, S.T., Bauman, K.E., Karriker-Jaffe, K.J. and Mathias, J. (2009). The development of four types of adolescent dating abuse and selected demographic correlates, *Journal of Research on Adolescence*, 19(3), 380-400.
- Foshee, V.A., Benefield, T.S., Ennett, S.T., Bauman, K.E. and Suchindran, C. (2004). Longitudinal predictors of serious physical and sexual dating violence victimization during adolescence. *Preventive Medicine*, 39(5), 1007-1016.
- Foshee, V.A., Ennett, S.T., Bauman, K.E., Benefield, T. and Suchindran, C. (2005). The association between family violence and adolescent dating violence onset: Does it vary by race, socioeconomic status, and family structure? *The Journal of Early Adolescence*, 25(3), 317-344.
- Foshee, V.A., Ennett, S.T., Bauman, K.E., Benefield, T. and Suchindran, C. (2005). The Association Between Family Violence and Adolescent Dating Violence Onset: Does It Vary By Race, Socioeconomic Status, and Family Structure? *The Journal of Early Adolescence*, 25(3), 317-344.
- Fox, E., Russo, R., and Dutton, K. (2002). Attentional Bias for Threat: Evidence for Delayed Disengagement from Emotional Faces. *Cogn Emot* . 16(3), 355–379

- Fraley, R.C., Waller, N.G. and Brennan, K. A. (2000). An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 78, 350-365.
- Freedman, J. L., Sears, D. O. and Carlsmith, J. M. (2003). *Sosyal psikoloji*. Ankara: İmge Kitabevi.
- Frieze, I.H. (2005). Hurting the one you love: Violence in relationships. CA: Wadsworth Publishing Company.
- Fuligni, A. J. (2007). Family obligation, college enrollment, and emerging adulthood in Asian and Latin American families. *Child Development Perspectives*, 1(2), 96-100.
- Furjman, W. and Schaffer, L., (2003). The role of romantic relationships in adolescent development. In P. Florsheim (Ed.), *Adolescent romantic relations and sexual behavior: Theory, research, and practical implications*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Gabbard, G.O. (1992). Psychodynamics of panic disorder and social phobia. *Bulletin of the Menninger Clinic*, 56 (Suppl 2A), 3-13.
- Galioglu, C. (2014). Beliren Yetişkinlerin Yalnızlık ve Umutsuzluk Düzeyleri ile Aile İşlevleri Arasındaki İlişki. Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Gençoğlu, C., Kumcağız, H., Ersanlı, K. (2014). Ergenlerin Şiddet Eğilimine Etki Eden Ailevi Faktörler. *Turkish Studies- İnternational Periodical For The Languages, Literature And History of Turkish or Turkic*, 9(2), 639-652.
- Gençtarıh, B. (2019). Genç Yetişkinlerde Öğrenilmiş Çaresizlik ve Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ile Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Good, G.E., Heppner, M.J., Hillenbrand-Gunn, T.L. and Wang, L. (1995). Sexual and psychological violence: An exploratory study of predictors in college men. *Journal of Men's Studies*, 4(1), 59-71.
- Gorman-Smith, D., Tolan, P.H., Sheidow, A.J. and Henry, D.B. (2001). Partner violence and street violence among urban adolescents: Do the same family factors relate?. *Journal of Research on Adolescence*, 11(3), 273-295
- Gover, A. R. (2004). Risky lifestyles and dating violence: A theoretical test of violent victimization. *Journal of Criminal Justice*, 32(2), 171-180.

- Gökkaya, V., B., Ayan, S. (2017). Sosyal Öğrenme Kuramı ve Aile İçi Şiddet. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(48), 389-394.
- Göktaş, Erkan. (2010). Özel ve Devlet Liselerinde Şiddete Eğilim Nedenleri ve Şiddet Etkenlerinin Karşılaştırılması: Üsküdar Örneği. İstanbul Teknik Üniversitesi. Fen Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Göller, L. (2010). Ergenlerin Akılcı Olmayan İnançları ile Depresyon Umutsuzluk Düzeyleri ve Algıladıkları Akademik Başarılar Arasındaki İlişkiler. (Yayınlanmış Yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Güçray, S., Çam, S., Erkan, Z. (2003). Sosyal Kaçınma ve Huzursuzluk ile Olumsuz Değerlendirilmekten Korkma Ölçeklerinin Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması,
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., Altıntaş, M. (2012). Bir Kısır Döngü Olarak Şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Güler, Ç., Akın, L. (2012). Şiddet Nedenleri ve Sonuçları. *Halk Sağlığı Temel Bilgiler*, 3, 1838-1851.
- Gümüş, A. E. (2006). *Sosyal kaygı ile başa çıkma*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Gümüş, A. E. (2006b). Sosyal Kaygının Benlik Saygısına ve İşlevsel Olmayan Tutumlara göre Yordanması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 63-75.
- Gündüz, M. (2014). Polis Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akılcı Olmayan İnançları ve Sosyal Kaçınma Davranışları. Ondokuzmayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi, Samsun.
- Günaydın, H. Deniz (2016). Psikolojik Danışmanların Ve Danışman Adaylarının Erken Dönem Uyum Bozucu Şemalarının Durumluk Ve Sürekli Kaygı Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Hamarta, E. (2009). Ergenlerin Sosyal Kaygılarının Kişilerarası Problem Çözme ve Mükemmeliyetçilik Açısından İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 8(3), 729-740.
- Hamarta, E. ve Demirbaş, E. (2009). Lise Öğrencilerinin Utangaçlık ve Benlik Saygılarının Fonksiyonel Olmayan Tutumlar Açısından İncelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 239-247.
- Hamarta, E., Arslan, C., Saygın, Y., and Özyeşil, Z. (2009). Benlik Saygısı ve Akılcı Olmayan İnançlar Bakımından Üniversite Öğrencilerinin Stresle Başa çıkma Yaklaşımlarının Analizi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(18), 25-42.

- Haskan Avcı, Ö. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Evlilik Öncesi İlişkilerde Problem Yaşadıkları ve Eğitim Almak İstedikleri Konular. *Ege Eğitim Dergisi*, 15 (1), 279-299.
- Hayta, A. B. ve Şanlıer, N. (2007). İlköğretim 6.7.8. Sınıf öğrencilerinin Beslenme Davranışları ve Sosyal Onaylanma İsteği. *Milli Eğitim*, 174, 193-205.
- Hazan, C.& Shaver, P. (1987). Romantic Love Conceptualized As An Attachment Process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52, 511-524.
- Hazel, M., Keaten, J. ve Kelly, L. (2014). The Relationship Between Personality Temperament, Communication Reticence, and Fear of Negative Evaluation. *Communication Research Reports*, 31(4), 339-347.
- Heckelman, L. R. ve Schneier, F. R. (1995). Diagnostic Issues. Heimberg, R. G., Liebowitz M. R., Hope D. A. ve Schneier, F. R. (Ed.), *Social Phobia: Diagnosis, Assessment, and Treatment*, 3–20.
- Heimberg, R. G., Hofmann, S. G., Liebowitz, M. R., Schneier, F. R., Smits, J. A. J., Stein, M. B., Hinton, D. E., ve Craske, M. G. (2014). Social anxiety disorder in DSM-V. *Depression and Anxiety*, 31 (6), 472-479.
- Hetherington, H. M. and Wray, N. P. (1964). Aggression, Need for Social Approval, and Humor Preferences. *The Journal Of Abnormal And Social Psychology*, 68(6), 685-689.
- Hill, M.S. and Fischer, A.R. (2001). Does entitlement mediate the link between masculinity and rape-related variables? *Journal of Counseling Psychology*, 48(1), 39-50.
- Hillier, L. and Foddy, M. (1993). The role of observer attitudes in judgments of blame in cases of wife assault. *Sex Roles*, 29(9-10), 629-644.
- Hogan, D. P., & Astone, N. M. (1986). The transition to adulthood. *Annual Review of Sociology*, 12, 109-130.
- Holtzworth-Munroe, A., Bates, L., Smutzler, N., Sandin, E. (1997). A Brief Review of the Research on Husband Violence Part I: Maritally Violent versus Nonviolent Men. *Aggression and Violent Behavior*, 2(1), 65-99.
- Huta, V. and Hawley, L. (2010). Psychological strengths and vulnerabilities: are they two ends of the same continuum or do they have independent relationships with well-being and ill-being? *Journal of Happiness Studies*, 71-93.

- Hutchinson, K. (2012). Predictors of College Students' Dating Violence Perceptions and Help Seeking Recommendations. (Doctoral dissertation, The University of Akron).
- Ingman, K. A. (1999). Examination of social anxiety, social skills, social adjustment, and self-construal in chinese and american students at an american university.(Doctoral Dissertation, Faculty of the Virginia Polytechnic Institute And State University). Retrieved from <http://scholar.lib.vt.edu/theses/available/etd-051099-181252/unrestricted/disssetd.pdf>
- İftar, M. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ve Davranışları. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- İlhan, T. & Özdemir, Y. (2012). Beliren Yetişkinlerde Yaş, Cinsiyet ve Bağlanma stillerinin kimlik statüleri üzerindeki yordayıcı rolü. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 227-241.
- İmamoğlu, S. E. ve Aydın, B. (2009). Kişilerarası İlişki Boyutları Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 29, 29
- İnandı, Y., Yıldız, S. (2014). Lise Okul Yöneticilerinin Okullarda Şiddeti Önleme Yeterlikleri: Mersin İli Örneği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2), 137-147.
- İncecik Y, Kurdak H, Özcan S, Akpınar E, Saatçi E, Bozdemir N. (2009). Eş Şiddeti ve Aile Hekimliği. *Turkish Journal of Medicine and Primary Care*, 3(1), 1-8.
- İslam, E. (2016). Romantik İlişkide Kendilik Değerlendirmesi İle Algılanan Ebeveyn Kabul Red Düzeyi Arasındaki İlişki ve Kendini Toparlama Gücünün Aracılık Rolü. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maltepe.
- İzgiç, Ş., Akyüz, G., Doğan, O., ve Kuğu N. (2000). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Fobi Yaygınlığı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 1, 207-214.
- Kanbur, E. (2018). Çalışanların Olumsuz Değerlendirilme Korkusunun Örgütsel Sessizlik Üzerine Etkisi, *İşletme Araştırma Dergisi*, 10/1,382-402.
- Kapıcıoğlu, İ. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Algısı. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

- Karabacak, A. ve Çetinkaya, S.K. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Kabul Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırma Dergisi*, 1(1), 13-21.
- Karakurt, G., Keiley, M. and Posada, G. (2013). Intimate Relationship Aggression in College Couples: Family-of-Origin Violence, Egalitarian Attitude, Attachment Security. *Journal of Family Violence*, 28(6), 561-575.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel İrade Algı Çerçevesinde Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Karaşar, B. (2014). Öğretmen adaylarının bağlanma stilleri ve sosyal kaygı düzeyleri arasındaki ilişki, *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 27-49.
- Karaşar, B. (2014). Üniversite Sosyal Onay İhtiyacının Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Onay İhtiyacının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karataş, Z., Çelikkaleli, Ö. (2018). Beliren Yetişkinlikte İntihar Olasılığı: Stresle Başetme, Öfke ve Cinsiyet Açısından Bir İnceleme. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 450-462.
- Kashima, E. and Hardie, E. A. (2000). The development and validation of the relational, individual and collective self aspects (RIC) scale. *Asian Journal Of Social Psychology*, 3, 19-48.
- Kaufman, J., and Ziegler, E. (1987). Do abused children become abusive parents? *American Journal of Orthopsychiatry*, 57(2), 186–192.
- Kauiken., C. (2014). Dating Violence Among College Students, *The Risk and Protective Factors*. 15(4), 283-296.
- Kaura, S. A., Lohman, B. J. (2007). Dating Violence Victimization, Relationship Satisfaction, Mental Health Problems, and Acceptability of Violence: A Comparison of Men and Women, *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381.
- Kanbur, E. (2018). Çalışanların Olumsuz Değerlendirilme Korkusunun Örgütsel Sessizlik Üzerine Etkisi. *İşletme Araştırmalar Dergisi*, 10(1), 382-402.
- Kaya Sakarya, A. (2013). Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Kelly, U.A. (2011). Theories of İntimate Partner Violence: From Blaming The Victim to Acting Against İnjustice: Intersectionality As an Analytic Framework. *Advances in Nursing Science*, 34(3), 29-51.

- Kendirci, A. (2013). Evli Bireylerin Öfke İfade Tarzları ve Şiddet Sorumluluğunun İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Tokat.
- Kepir Savoly D., Ulaş Ö., Demirtaş Zorbaz S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42), 173-183.
- Kılınçer, A. S., & Dost M. T. (2013). Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 4(1), 15-32.
- Kılınçer, A. S., Tuzgöl Dost, M. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Romantik İlişkilerinde Algıladıkları İstismar. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5 (42): 160-172
- Kızılmaz, Z. (2006). Okullardaki Şiddet Davranışının Kaynakları Üzerine Kuramsal Bir Yaklaşım. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 47-70.
- Kinsfogel, K.M. and Grych, J.H. (2004). Interparental conflict and adolescent dating relationships: integrating cognitive, emotional, and peer influences. *Journal of Family Psychology*, 18(3), 505-515
- Kohlberg, L. and Hersh, R. H. (1977). Moral development: a review of the theory. *Theory Into Practice*, 16 (2), 53-59.
- Koydemir S. (2006). Predictors of Shyness Among University Students: Testing a Self-Presentational Model. Unpublished Doctoral Dissertation. Middle East Technical University, Ankara.
- Köroğlu, E. (2013). *DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.
- Kurt, D. (2016). Gelişimsel düzenleme modelleri çerçevesinde beliren yetişkinlerde gelişimsel hedefler ve iyilik halinin incelenmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kurtuluş, E. (2019). Kadın Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İle Toplumsal Cinsiyet Rolü Stresi ve Olumsuz Değerlendirme Korkusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Lackey, C. (2003). Violent family heritage, the transition to adulthood, and later partner violence. *Journal of Family Issues*, 24(1), 74-98.

- Larsen, K. S., Martin, H. J., Ettinger, R. H., and Nelson, J. (1976). Approval seeking, social cost and aggression: a scale and some dynamics. *Journal Of Psychology*, 94, 3-11.
- Lawson, J. (2012). Sociological Theories of İntimate Partner Violence. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 22(5), 572-590.
- Leite, W.L. and Beretvas, S.N. (2005). Validation of Scores on The Marlowe-Crowne Social Desirability Scale And the Balanced Inventory of Desirable Responding. *Educational And Psychological Measurement*, 65, 140-154.
- Lobel, T. E. and Levanon, L. (1988). Self-esteem, Need for Approval, and Cheating Behavior in Children. *Journal of Educational Psychology*, 80 (1), 122-123.
- Macek, P., Bejcek, J., & Vanícková, J. (2007). Contemporary Czech Emerging Adults: Generation Growing up in Uhe Period of Social Changes. *Journal of Adolescent Research*, 21(22), 444- 474.
- Makepeace, J.M. (1981). Courtship Violence aAong College Students. *Family Relations*, 30(1), 97-102.
- Makepeace, J.M. (1983). Life events stress and courtship violence. *Family Relations*, 32(1), 101-109.
- Makepeace, J.M. (1987). Social Factor and Victim-offender Differences in Courtship Violence. *Family Relations*, 36(1), 87-91.
- Masterson, M. L. (1971). Family Structure Variables and Need Approval. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 36(1), 12-13.
- Mavili, A. (2014). *Aile İçi Şiddet Kadının ve Çocuğun Korunması*, Ankara: Elma Yayınevi.
- McClelland, D. C. (1987). Human Motivation. Cambridge: Cambridge University Press.
- McColgan, M.D., Cruz, M., McKee, J., Dempsey, S.H., Davis, M.B., Barry, P. and Giardino, A.P. (2010). Results of a Multifaceted İntimate Partner ViolenceTtraining Program for Pediatric Residents. *Child abuse & Neglect*, 34(4), 275-283.
- McVay, K.D. (2012). Using attachment theory to understand intergenerational transmission of intimate partner violence and implications for use in treatment and policy reform. Unpublished Doctoral dissertation. Philedelphia: University of Pittsburgh, Public Health.
- Mihçioğur, S., Akın, A. (2015). Flört Şiddeti “Şiddet’li Sevgi”, *Sağlık ve Toplum*, 25 (2), 9-15.

- Moore, T.M. and Stuart, G.L. (2005). A Review of The Literature on Masculinity and Partner Violence. *Psychology of Men & Masculinity*, 6(1), 46-61.
- Moran, G. (1967). Ordinal position and approval motivation. *Journal Of Consulting Psychology*, 31(3), 319-320.
- Morsünbül, Ü. (2011). Ergenlikte özerkliğin ve kimlik biçimlenmesinin öznel iyi oluş üzerindeki etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Morsünbül, Ü. (2013). Beliren Yetişkinler mi, Beliren Üniversiteli Yetişkinler mi? Risk Alma ve Kimlik Biçimlenmesi Üzerinden Bir İnceleme. *Elementary Education Online*, 12(3), 873-885.
- Moulton, P., Moulton, M., and Roach, S. (1998). Eating Disorders: a Means for Seeking Approval? Eating Disorders: *The Journal of Treatment & Prevention*, 6, 319-327.
- Nelson, K. (2009). Young Minds in Social Worlds: Experience, Meaning, and Memory. Boston: Harvard University Press.
- Nowicki, S. (1971). Ordinal Position, Approval Motivation, and Interpersonal Attraction. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 36 (2), 265-267.
- Offenhauer, P.& Buchalter, A. (2011). Teen Dating Violence: A Literature Review and Annotated Bibliography. United States: National Institute of Justice.
- Okan İbiloğlu, A., (2012). Aile İçi Şiddet. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar-Current Approaches in Psychiatry; 4(2),204-222
- O'Leary, D. K. (1988). Physical Aggression Between Spouses: A Social Learning
- Ögel, K., Tarı, I., Eke, C. Y. (2006). Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme. Yeniden Yayınları. İstanbul.
- Öğülmüş, S. (2004). Eğitimde güdülenme: öğrencilerin öğrenmeye güdülenmesi. Ders Notları. Ankara.
- Öktem, Ş., Turgut, H., ve Tokmak, İ. (2013). Sosyotropik-otonomik kişilik özelliklerinin çalışanların motivasyonuna etkisi: Ankara'da bulunan konaklama işletmelerinde yapılan bir araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 79-92.
- Ömür, Y. E., Aydın, R. ve Argon, T. (2014). Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 5(9), 131-149.

- Önem, Ç. (2010). Üniversite öğrencilerinin öfke ve öfkeyi ifade etme biçimlerinin akılcı olmayan inançlar ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. (Yayınlanmış Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Özcan, Ö. (2009). Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi.
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A.H., Küçüköztaş, M.F., Oransay, K. ve Ölmez, Ş. (2002). Bir grup üniversite öğrencisinin flört şiddeti konusundaki görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 13(1), 20-28.
- Özdemir, Y. ve Çok, F. (2011). Ergenlikte özerklik gelişimi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 152-164.
- Özen, Y (2011). “Etik mi? Ahlak mı? Modernite mi? Medeniyet mi? (Değerler Eğitimine Sosyal Psikolojik Bir Yaklaşım)”. Dicle Üniversitesi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 63.87.
- Özgür, G., Yörükoğlu, G. ve Baysan-Arabacı, L. (2011). Lise Öğrencilerinin Şiddet Algıları, Şiddet Eğilim Düzeyleri ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, 2(2), 53-60.
- Özmen F., ve Küçük N. (2013). İki Ayrı Zaman Diliminde Okulda Şiddet Durumu. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 78-96.
- Özgüngör, S. (2006). Öz bilinç, olumsuz değerlendirilme korkusu, performans odaklı sınıf algısı ve not yönelimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 1-8.
- Parlak, S. (2018). Gençlerde Partnere Yönelik Şiddet Ve Önlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Parmaksız, R., H. (2008). Beliren Yetişkinlikte Kültürel Etkinliklere Katılım. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Petzel, T. P. (1972). Approval Motive and self-estimates of Academic Performance. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 39 (2), 199-201.
- Ramisetty-Mikler, S., Goebert, D., Nishimura, S. And Caetano, R. (2006). Dating Violence Victimization: Associated Drinking and Sexual Risk Behaviors of Asaian, Native Hawaiian, and Caucasian high school students in Hawaii. *Journal of School Health*, 76(8), 423-429

- Rando, R.A., Rogers, J.R. and Brittan-Powell, C.S. (1998). Gender Role Conflict and College Men's sexually Aggressive Attitudes and Behavior. *Journal of Mental Health Counseling*, 20(4), 359-369.
- Rapee, R. M., ve Heimberg, R.G. (1997). A Cognitive-Behavioral Model of Anxiety in Social Phobia. *Behaviour Research and Therapy*, 35 (8), 741-756.
- Rodriguez, M.A., McLoughlin, E., Nah, G. and Campbell, J.C. (2001). Mandatory Reporting of Domestic Violence İnjuries to The Police: What Do Emergency Department Patients Think? *JAMA*, 286(5), 580-583.
- Rothbart, M., Dalfen, S., and Barrett, R. (1971). Effects of Teacher's Expectancy on Student-Teacher İnteraction. *Journal Of Educational Psychology*, 62 (1), 49-54.
- Rudolph, K. D., Caldwell, M. S., and Conley, C. S. (2005). Need for approval and children's wellbeing. *Child Development*, 76, 309-323.
- Salman, Y. (2015). Çocukluk çağı istismarı ve ebeveynlerarası şiddete tanık olmanın psikolojik sıkıntı aracılığıyla flört şiddeti üzerindeki rolü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı.
- Saltzman, L., Fanslow, J.L., McMahon, P.M. and Shelley, G.A. (2002). Intimate partner violence surveillance: uniform definitions and recommended data elements, version 1.0.
- Sandy, S. V., Boardman, S. K., and Deutsch, M. (2006). Personality and conflict. In M. Deutsch, P. T. Coleman, & E. Marcus (Eds.). *The handbook of conflict resolution: Theory and practice*. (2nd Ed.).331-355.
- Sarıbıyık. M. (2012). Malatya Merkez Sağlık Ocaklarında Çalışan Hekim, Hemşire ve Ebelerin Şiddet Deneyimleri ve Kadına Yönelik Şiddetle İlgili Tutum ve Davranış Düzeyleri. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Malatya.
- Satow, K. L. (1975). Social approval and helping. *Journal Of Experimental Social Psychology*, 11, 501-509.
- Kevser Tarı Selçuk¹, Dilek Avcı¹, Yeliz Mercan²
- Selçuk, K., T., Avcı D., Mercan (2017). Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetine Maruziyet: Flört Şiddetine Yönelik Tutumların ve Toplumsal Cinsiyet Algısının Şiddete Maruziyet ile İlişkisi. *ACU Sağlık Bil Derg* 2018, 9(3), 302-308
- Scherer, S. E., Ettinger, R. F., and Mudrick, N. J. (1972). Need for social approval and drug use. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 38 (1), 118-121.

- Schultz, D.P. and Schultz, S. E. (2005). Theories of personality. Belmont, CA: Thompson. Wadsworth.
- Sezer, Ö. (2008). Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 9 (16), 1-15.
- Sherry, B. A. (2002). Perfectionism Dimensions, Perfectionistic Dysfunctional Attitudes, Need for Approval, and Depression Symptoms in Adult Psychiatric Patients and Young Adults.(Masters thesis, The University Of British Columbia). Retrieved from https://circle.ubc.ca/bitstream/handle/2429/13433/ubc_20020559.pdf?sequence=1
- Shorey, R., Cornelius, T.& Bell, K. (2008). A Critical Review of Theoretical Frameworks For Dating Violence: Comparing The Dating and Marital Fields. *Aggression and Violent Behavior*, 13(3), 185-194.
- Simmons, S.B., Knight, K.E. and Menard, S. (2015). Consequences of Intimate partner Violence on Substance Use and Depression for Women and Men. *Journal of Family Violence*, 30(3), 351-361.
- Sosik, J. J. and Dinger, S. L. (2007). Relationships Between Leadership Style and Vision Content: the Moderating Role of Need For Social Approval, Selfmonitoring, and Need For Social power. *The Leadership Quarterly*, 18, 134–153.
- Stith, S. M., & Farley, S. C. (1993). A Predictive Model of Male Spousal Violence. *Journal of Family Violence*, 8, 183-201. doi: 10.1007/bf00981767
- Straus, M. (2004). Prevalence Of Violenceagainst Dating Partnersby Maleand Female University Students Worldwide. *Violence Against Women*, 10 (7), 790-811.
- Strickland, B. R. and Crowne, D. P. (1963). Need for approval and the premature termination of psychotherapy. *Journal Of Consulting Psychology*, 27 (2), 95101.
- Stuart, G., Moore, T., Gordon, K., Hellmuth, J., Ramsey, S.& Kahler, C. (2006). Reasons For Intimate Partner Violence Perpetration Among Arrested Women. *Violence Against Women*, 12, 609-621.
- Swart, L., A., Seedat, M., Stevens, G., and Ricardo, I. (2002). Violence in adolescents' romantic relationships: Findings from a survey amongst school-going youth in a South African community. *Journal of Adolescence*, 25, 385–395

- Şenormancı, Ö., Konkan, R., Güçlü, O., Şenormancı, G., ve Sungur, M. Z. (2013). Ruminatif Yanıt Biçimi ve Fonksiyonel Olmayan Tutumların Majör Depresyonla İlişkisi. *Düşünen Adam: The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 26, 239-247.
- Tanner L. T. (2006). Recentring During Emerging Adulthood: A Critical Turning Point in Life Span Human Development. In J.J. Arnett & L.T. Tanner (Eds), *Emerging Adults in America: Coming of Age in the 21st Century*, 21-57. American Psychological Association: Washington DC.
- Tatarlı, S. (2015). Bazı Kişisel Özellikleri Ve Sosyal Destek Algıları Farklı Olan Ergenlerin Temel Psikolojik İhtiyaçları. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana
- Taymur, İ., Türkçapar, M.H., Örsel, S., Sargın, E., ve Akkoyunlu, S. (2011). Kişilik İnanç Ölçeği-kısa Formunun (kyö-ktf) Türkçe Çevirisinin Üniversite Öğrencilerinde Geçerlilik ve Güvenilirliği. *Klinik Psikiyatri*, 14, 199-209.
- TBMM Araştırma Komisyonu. (2007). Çocuklarda ve gençlerde Artan Şiddet Eğilimi ile Okullarda Meydana Gelen Olayların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu. *Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi*, 160, 464-465.
- Telefoncu, Y. (2019). Beliren Yetişkinlerin Algıladıkları Ebeveynlik Davranışları, Kimlik Statüleri Ve İyi Oluşları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Terzioğlu, F., Gönenç, İ.M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G., Sezer Yılmaz, N., Hiçyılmaz Demirtaş, B. (2016). Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlilik Flört Çalışması, Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 19(4): 225-232.
- Tezcan, M. (2009). *Eğitimde Şiddet Olgusunun Sosyolojik Kaynakları*. VI. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildiri Kitabı, Aydın. 789-801
- Theory Perspective. Handbook of Family Violence. New York: NY: Plenum Press.
- Tjaden, P. and Thoennes, N. (2000). Extent, Nature and Consequences of Intimate Partner Violence: Findings From the National Violence Against Women Survey. US Dept of Justice, Office of Justice Programs, Publication NCJ 181867. Washington, DC.

- Tosun, M. (2013). Din Görevlilerinde Olumsuz Değerlendirilme KorkusuÖzgüven İlişkisi (Afyonkarahisar Örneği), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Totan, T., Doğan, T., Sapmaz, F. ve Katrancıoğlu, A. (2009). Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygının Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve İyimserlikle İlişkisi. IV.Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi, 209-218.
- Tucker, H., C., Oslak, S., G., Young, M., L., Martin S., L., Kupper, L., L. (2001). Partner Violence Among Adolescents in Opposite-Sex Romantic Relationships: Findings From the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *Am J Public Health*, 91(10), 1679–1685.
- Tulkin, S. R., Muller, J. P., and Conn, L. K. (1969). Need for approval and popularity: sex differences in elementary school students. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*, 33 (1), 35-39.
- Turan, R. (2018), Üniversite öğrencilerinde gönül ilişkisinde şiddete yönelik tutumlar ile toplumsal cinsiyet rolleri, bağlanma boyutları, benlik saygısı ve sosyal onay arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisan Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Turner, S.M., Beidel, D. C., ve Townsley, R. M. (1992). Social phobia: A Comparison of Specific and Generalized Subtypes and Avoidant Personality Disorder. *Journal of Abnormal Psychology*, 101 (2), 326-331.
- Turner, S.M., Beidel, D. C., ve Townsley, R. M. (1992). Social phobia: A comparison of Specific and Generalized Subtypes and Avoidant Personality Disorder. *Journal of Abnormal Psychology*, 101 (2), 326-331.
- Türkçapar, M. H., Örsel, S., Uğurlu, M., Sargın, E., Turhan, M., Akkoyunlu, S., Hatiloğlu, U., ve Karakaş, G. (2007). Kişilik inanç ölçeği türkçe formunun geçerlik ve güvenirliği. *Klinik Psikiyatri*, 10,177-191.
- Türkçapar, M. H. (1999). Sosyal fobinin psikolojik kuramı. *Klinik Psikiyatri*, 2, 247-253.
- Twenge, J. M. and Im, C. (2007). Changes in the need for social approval, 19582001. *Journal Of Research Inpersonality*, 41, 171-189.
- Uçar, S. (2018). Beliren Yetişkinlikte Romantik İlişki Deneyimleri. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.

- Uluocak Ş., Gökulu G., Bilir O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 362-387.
- Umana, J.E., Fawole, O.I. and Adeoye, I.A. (2014). Prevalence and Correlates of Intimate Partner Violence Towards Female Students of The University of Ibadan, Nigeria. *BMC Women's Health*, 14(1), 131.
- Uğur, E. (2018). Kabul ve Kararlılık Terapisi yönelimli psikoeğitim programının olumsuz değerlendirilme korkusu üzerindeki etkisi. Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Sakarya.
- Vicente, J., Yolanda Moriera, Y., Moran, G., Comfort, J. C., and Finley , G. E. (1983). Personality Correlates of Ordinal Family Position in Panamanian Adolescents. *The Journal Of Social Psychology*, 120 (1), 7- 12.
- Yanık, A., Hanbaba, Z., Soygür, S., Ayaltı, B., Doğan, M. (2014). Kadına Yönelik Şiddet Davranışlarının Değerlendirilmesi: Türkiye’den Kanıt. *Electronic Journal of Vocational Colleges-December*, 4 (4), 104-111.
- Yıldırım, T. (2006). Sosyal Kaygı Düzeyi Yüksek Üniversite Öğrencilerine Uygulanan Kısa Yoğun Acil Psikoterapinin Etkililiği. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yiğit, F. (2018). Kardiyoloji Polikliniğine Çarpıntı veya Göğüs Ağrısı Yakınması ile Başvuran 18-25 Yaş Aralığındaki Hastaların Depresyon ve Anksiyete Düzeylerinin Karşılaştırılması. Çağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Mersin.
- Yurtal, F. D. (1999). Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. (Yayınlanmış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Walker, J.S. and Bright, J.A. (2009). False inflated self-esteem and violence: A systematic review and cognitive model. *The Journal of Forensic Psychiatry ve Psychology*, 20(1), 1-32.
- Waters, E., Posada, G., Crowell, J. and Lay, K.L. (1993). Is attachment theory ready to contribute to our understanding of disruptive behavior problems? *Development and Psychopathology*, 5(1-2), 215-224.
- Watson, D. ve Friend, R. (1969), Measurement of Social-Evaluative Anxiety, *Journal of Consulting Clinical Psychology*, 33(4), 448-457.

- Weiss, J. and Sampson, H.(1986). The psychoanalytic process: theory, clinical observation, An Ampirical Research. New York: Guilford press.
- Wekerle, C. and Wolfe, D.A. (1999). Dating violence in mid- adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19(4), 435-456.
- Woodward, L.J., Fergusson, D.M. and Horwood, L.J. (2002). Romantic relationships of young people with childhood and adolescent onset antisocial behavior problems. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 30(3), 231-243.
- World Health Organization. (2002). World report on violence and health: summary,2002, Geneva.
- Yaban, Helin E. (2017). Ergenler ve Beliren Yetişkinlerde Sosyal Değer Yöneliminin Gelişimsel, Sosyal-Bilişsel ve Bağlamsal Bir Model Çerçevesinde İncelenmesi. Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yahşi, A. (2018). Lise Öğrencilerinde Sosyal Onay İhtiyacı ve Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul
- Yaka, A. İ. (2011). Bağlanma, erken döneme yönelik şemalar, öz-yönetim ve psikolojik belirtiler arasındaki ilişkiler. (Yayınlanmış Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yakut, S. (2012). Lise Öğrencilerinde Dindarlık ve Şiddet Eğilimi İlişkisi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisans tezi, Isparta.
- Yavuz, N. (2009). İlköğretim 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Şiddet Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi [Kocaeli İli Gebze İlçesi Örneği]. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Yıldırım, S. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- Yıldız, Ç., E., ve Toprak, E. (2016). Psikolojik Danışman Adaylarının Empatik Eğilim, Utangaçlık, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve Sosyal Beceri Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mediterranean Journal of Humanities*,6(2), 512-530.
- Young, J. E., Klosko, J. S., Marjorie, E. and Weishaar, M. E. (2009). Şema terapi. T. Özakkaş. (Editör). (T. V. Soylu,Çev.). İstanbul: Litera Yayıncılık. (2003)

- Yumuşak, A. (2013). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları, toplumsal cinsiyetçilik ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişki. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Yurtal, F. D. (1999). Üniversite öğrencilerinin akılcı olmayan inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. (Yayınlanmış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

8.EKLER LİSTESİ

8.1. Etik Kurul Onay Belgesi

T.C. ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	
TEZ / ARAŞTIRMA / ANKET / ÇALIŞMA İZİNİ / ETİK KURULU İZİNİ TALEP FORMU VE ONAY TUTANAK FORMU	
ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
T.C. NOSU	60691127912
ADI VE SOYADI	Gül SÜZER
ÖĞRENCİ NO	201710073
TEL. NO / LARİ	5333242903
E-MAIL ADRESLERİ	baede_fatos_07@hotmail.com
ANA BİLİM DALI	Psikoloji
PROGRAM ADI	Psikoloji Yüksek Lisans Programı
BİLİM DALININ ADI	Psikoloji
HANGİ AŞAMADA OLDUĞU (DERS / TEZ)	Tez
İSTEKDE BULUNDUĞU DÖNEME AİT DÖNEMLİK KAYDINI YAPILP-YAPILMADIĞI	2018 / 2019 - DÖNEM KAYDINI YENİLEDİM
ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ BİLGİLER	
TEZİN KONUSU	BELİREN YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMUN SOSYAL ONAY İHTİYACI İLE OLUMSUZ DEĞERLENDİRİLMİ KORKUSU ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
TEZİN AMACI	Bu araştırmanın amacı, beliren yetkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutumun olumsuz değerlendirilme korkusu ve sosyal onay ihtiyacı tarafından ne derece yordandığını incelemesidir.
TEZİN TÜRKÇE ÖZETİ	Beliren yetkinlik ergenlik ile yetişkinlik arasındaki yılları (18-25 yaş) kapsayan beliren bir gelişimsel dönem olarak tanımlanmaktadır (Amet, 1994). Romantik ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı bu dönemde kişiler sorun çözme adına şiddetle başvurabilir. Flört şiddeti olarak adlandırılan bu şiddet türünün çoğunlukla gözden dahi belirtilmemektedir (Vefikuluçay, Zeyneloğlu, Eroğlu & Taşkın, 2007). Bu gözlemlerin nereden nereden genelleştirilerek gençlerin romantik ilişkiler konusunda deneyimsiz olması, toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal değerler ve kültürel faktörler olduğu gözlemlenmektedir (Aşan ve ark., 2008). Buna ek olarak etrafındaki kişiler tarafından eleştirilmekten ve olumsuz değerlendirilmekten korkan beliren yetkinlikler, toplumda kabul görmek için sosyal onay ihtiyacı hissedebilir ve bu etkiler flört şiddetine yönelik tutumun belirleyen diğer önemli faktörler arasında gösterilebilir (Turan, 2018).
ARAŞTIRMA YAPILACAK OLAN SEKTÖRLERİ / KURUMLARIN ADLARI	Mersin'de yaşayan 18-25 yaş arası Beliren Yetkinlikler (Mersin Üniversitesi 4 Yıllık Fakülteleri)
İZİN ALINACAK OLAN KURUMA AİT BİLGİLER (KURUMUN ADI - ŞUBESİ / MÜDÜRLÜĞÜ - İLİ - İLÇESİ)	Mersin Üniversitesi Tarih Fakültesi
YAPILMAK İSTENEN ÇALIŞMANIN İZİN ALINMAK İSTENEN KURUMUN HANGİ ÖLÇELERİNE / HANGİ KURUMUN HANGİ BÖLÜMÜNDE / HANGİ ALANINDA / HANGİ KURULU / HANGİ GRUBA / KİMLERE / NE UYGULANACAKI GİBİ AYRINTILI BİLGİLER	Mersin Üniversitesi Tarih Fakültesi - Tarih Lisans Öğrencilerine
UYGULANACAK OLAN ÇALIŞMAYA AİT ANKETLERİN / ÖLÇEKLERİN BAŞLIKLARI / HANGİ ANKETLERİN - ÖLÇEKLERİN UYGULANACAKI	• Bilgilendirilmiş Onay Formu • Kişisel Bilgi Formu • Flört Şiddeti Tutum Ölçeği • Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği • Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği
ANKET (ANKETLER, ÖLÇEKLER, FORMLAR) GİBİ EVRANLARIN İSMİYLE BİRLİKTE KAÇ ADETİ SAĞFA OLDUKLARINA AİT BİLGİLER İLE AYRINTILI YAZILACAKTIR)	1) Bilgilendirilmiş Onay Formu (1 Sayfa) 2) Kişisel Bilgi Formu (1 Sayfa) 3) Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (2 Sayfa/ 28 Soru) 4) Olumsuz değerlendirilme Korkusu Ölçeği (1 Sayfa/ 11 Soru) 5) Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği (2 Sayfa/ 25 Soru)
ÖĞRENCİNİN ADI - SOYADI: Gül SÜZER	ÖĞRENCİNİN İMZASI:
TARİH: 01.04.2019	
TEZ / ARAŞTIRMA/ANKET/ÇALIŞMA TALEBİ İLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME SONUCU	
1. Seçilen konu Bilim ve İş Dünyasına katkı sağlayabilecektir.	
2. Anılan konu faaliyet alanı içine girer.	
1. TEZ DANIŞMANININ ONAYI	2. TEZ DANIŞMANININ ONAYI (VARSA)
Adı - Soyadı: Binnaz NURAN Unvanı : Doç. Dr. İmzası : / / 20.....	Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası : / / 20.....
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI	A.B.D. BASKANININ ONAYI
Adı - Soyadı: Merve KOC Unvanı : Doç. Dr. İmzası : / / 20.....	Adı - Soyadı: Şakir UĞUZ Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20.....
ETİK KURULU ASIL ÜYELERİNE AİT BİLGİLER	
Adı - Soyadı: Mustafa BAŞARAN Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Başkanı - Asıl Üye	Adı - Soyadı: Yücel ERTEKİN Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
Adı - Soyadı: Deniz AYRUR GÜLER Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: Ali Engin OBA Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi
Adı - Soyadı: Mustafa TAVİK ODMAN Unvanı : Prof. Dr. İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Asıl Üyesi	Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi
Adı - Soyadı: Unvanı : İmzası : / / 20..... Etik Kurulu Jüri Yedek Üyesi	
ÖY BİRLİĞİ İLE ÖY ÇOKLUĞU İLE Çalışma yapılacak olan tez için uygulayacak olduğu Anketler/ Formları/Ölçekleri Çağ Üniversitesi Etik Kurulu Asıl Jüri Üyelerince incelenmiş olup 01.04.2019 / 2019 tarihleri arasında uygulanmak üzere gerekli iznin verilmesi tarafımızca uygundur.	
AÇIKLAMA: BU FORM ÖĞRENCİLER TARAFINDAN HAZIRLANDIKTAN SONRA ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜNE ONAYLATILARAK ENSTİTÜ SEKRETERLİĞİNE TESLİM EDİLECEKTİR.	
EKLER: 1) Bilgilendirilmiş Onay Formu (1 Sayfa) 2) Kişisel Bilgi Formu (1 Sayfa) 3) Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (2 Sayfa/ 28 Soru) 4) Olumsuz değerlendirilme Korkusu Ölçeği (1 Sayfa/ 11 Soru) 5) Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği (2 Sayfa/ 25 Soru)	

8.2. Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Bu çalışma Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Psikoloji Yüksek Lisans Programı tez çalışmam kapsamında Doç. Dr. Binnaz KIRAN danışmanlığında uygulanmaktadır. Toplanan bu veriler sadece bilimsel amaçlarla kullanılacak ve 3. şahıslarla kesinlikle paylaşılmayacaktır. Katılımınız çalışmanın temelini oluşturacağı için formda verdiğiniz bilgilerin doğruluğu önem arz etmektedir. İlginiz ve ayırdığınız zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Gül SÜZER

1. Yaşınız
2. Cinsiyetiniz ☐ Kadın ☐ Erkek
3. Fakülte ve Bölümünüz
4. Sınıfınız
5. Medeni durumunuz
☐ Bekar ☐ Evli ☐ Birlikte yaşıyor ☐ Diğer
6. En uzun süre yaşadığınız yer
☐ Şehir merkezi ☐ İlçe ☐ Kasaba ☐ Köy
7. Şu anda kaldığınız yer
☐ Yurtta ☐ Aile ile ☐ Evde, Yalnız ☐ Evde Arkadaşlarla
8. Anne Eğitim Durumu:
☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Diğer.....
9. Baba Eğitim Durumu:
☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite ☐ Diğer.....
10. Kardeş Sayısı: ☐ Hiç Yok ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ve Daha Fazla

11. Flört İlişki Durumu: ☐ Yok ☐ Var

12. Flört İlişkiniz Varsa Süresini Belirtiniz :aydır.

13. İlişkinizde Şiddete Maruz Kaldınız mı? ☐ Evet ☐ Hayır

14. İlişkinizde Şiddete Başvurdunuz mu? ☐ Evet ☐ Hayır

15. Aile içi şiddete maruz kaldınız mı ya da maruz kalan aile bireyi var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

16. Sigara, alkol ve uyuşturucu madde kullanma durumunu ilgili kutucuğa (X) işareti koyarak belirtiniz.

☐ Sigara ☐ Alkol ☐ Diğer

8.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

TUTUM İFADELERİ	KESİNLİKLE KATILMIYORUM	KATILMIYORUM	KARARSIZIM	KATILMIYORUM	KESİNLİKLE KATILMIYORUM
1. Kız/erkek arkadaşlığında ilişkinin sürdürülmesi için, tehdit bir araç olarak kullanılabilir.					
2. Kız/erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığının bir göstergesidir.					
3. Kız/erkek arkadaşlığında şiddet bazen uygulanabilir.					
4. Kız/erkek arkadaşlığında şiddet olması ilişkiyi düzene sokar.					
5. Kız/erkek arkadaşlığında şiddetin olması normal karşılanmalıdır.					
6. Gerekğinde erkekler, kız arkadaşına vurabilir					
7. Gerekğinde kızlar, erkek arkadaşına vurabilir.					
8. Fiziksel şiddet (tokat, tekme, vurma vb.) uygulayan erkek daha çekicidir.					
9. Kız/erkek arkadaşlığında namus ve ahlak kurallarına uyulmaması fiziksel şiddet nedeni olabilir					
10. Kız/erkek arkadaşların birbirlerine küçük çaplı vurmaları kabul edilebilir.					
11. Erkekler, kız arkadaşının hoşuna gitmesi için davranışlarını değiştirmelidir.					
12. Kızlar, erkek arkadaşının her istediğini yapmalıdır.					
13. Erkekler, kız arkadaşının her istediğini yapmalıdır.					
14. Topluluk içerisinde kızlar yerine erkek konuşmalıdır.					
15. Gerçek sevgi kız/erkek arkadaşının her istediğini yerine getirmeyi gerektirir.					
16. Kızlar ağlayarak erkek arkadaşına her istediğini yaptırabilir.					
17. Kız/erkek arkadaş birbirlerinin para harcamasına karışamaz.					

18. Erkekler, kız arkadaşının kazandığı parayı kontrol etmelidir.					
19. Kızlar, erkek arkadaşının kazandığı parayı kontrol etmelidir.					
20. Kız/erkek arkadaşlar birbirlerinin banka kartlarının şifrelerini bilmelidirler.					
21. Kızlar, erkek arkadaşının uygun gördüğü şekilde para harcamalıdır.					
22. Kızların daha önceden cinsel deneyimi varsa, erkek onu cinsel ilişkiye zorlayabilir.					
23. Erkekler, kız arkadaşlarına cinsel zorlamada bulunmamalıdır.					
24. Kızlar, erkek arkadaşlarına cinsel zorlamada bulunmamalıdır.					
25. Erkeğin, kız arkadaşını okşama öpme gibi cinsel davranışlarda bulunurken onun onayını almasına gerek yoktur.					
26. Erkekler kız arkadaşlarını cinsel yakınlaşmaya zorlayabilir.					
27. <u>BK</u> ız/erkek arkadaşlığında cinsel zorlama olmamalıdır.					
28. Flört döneminde cinsel eylem yalnızca erkeklerin hakkı olabilir.					

8.4. Sosyal Onay İhtiyacı Ölçeği

SOSYAL ONAY İHTİYACI ÖLÇEĞİ	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Başkaları tarafından onaylanmadığımda kendimi değersiz hissederim.					
2. Sosyal ortamlarda hata yapmaktan korkarım					
3. Bir kişi benimle ilgili olumsuz bir tutuma sahipse, o kişinin tutumunu olumlu hale getirmek için çabalarım					
4. Başkalarına danışmadan bir işe başlamakta zorlanırım					
5. Davranışlarımın başkaları tarafından nasıl değerlendirildiğiyle ilgili kaygılanırım					
6. Başkaları beni olumsuz değerlendirdiğinde incinirim					
7. Başkaları üzerinde nasıl bir izlenim oluşturduğum benim için önemlidir					
8. Eleştiri almaktan kaçınırım					
9. Davranışlarımın başkaları tarafından onaylanması benim için önemlidir.					
10. Doğru olmadığına inansam bile, çoğunluğun kabul ettiği görüşlere itiraz etmekten kaçınırım					
11. Başkalarının davranışlarından çabuk etkilenirim					
12. Düşüncelerimin başkaları tarafından onaylanması benim için önemlidir.					
13. Başkaları tarafından sevilmediğim düşüncesi beni rahatsız eder.					
14. Reddedilmeyi utanç verici olarak bulurum.					
15. Olumsuz yönlerimi gizlemeyi tercih ederim.					
16. Olumlu yönlerimi ön plana çıkarmaya çalışırım.					
17. Olumsuz duygularımı onaylanmayacağım korkusuyla saklarım.					

18. Başkalarının onaylamayacağı şeylerden kaçınırım.					
19. Beğenilmek ve takdir edilmek için çaba harcarım.					
20. Eğer bir espriye başkaları gülüyorsa, kişisel olarak komik bulmasam bile ben de gülümserim					
21. Aldığım kararlarda başkalarının beklentileri etkili olur					
22. Başkaları tarafından onaylanmayan hareketlerimi düzeltmeye çalışırım					
23. Başkalarının beni olumsuz bir şekilde değerlendirmemesi için davranışlarıma dikkat ederim					
24. Onaylanıp onaylanmadığımı anlamak için insanların yüz ifadelerine dikkat ederim					
25. Başkalarının ne diyeceğini düşünerek, kendi isteklerimden vazgeçerim					

8.5. Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği

OLUMSUZ DEĞERLENDİRME KORKUSU ÖLÇEĞİ	Kesinlikle Katılmıyor	Katılmıyor um	Kısmen katılıyor	Katılıyor m	Tamamen katılıyor
1. Önemli olmadığını bilsem de başkalarının hakkımda ne düşündüğü beni endişelendirir.					
2. İnsanların benimle ilgili olumsuz izlenimleri olduğunu bilsem bile bunu umursamam.					
3. Çoğu zaman insanların benim kusurlarımı fark edeceklerinden korkarım.					
4. Başkalarının beni onaylamayacağından korkarım.					
5. Diğer insanların bende bir kusur bulacaklarından korkarım.					
6. Diğer insanların hakkımdaki düşünceleri beni rahatsız etmez.					
7. Birisiyle konuşurken benim hakkımda ne düşünecekleri ile ilgili endişelenirim.					
8. Genellikle başkaları üzerinde nasıl bir izlenim bıraktığımla ilgili olarak endişe duyarım.					
9. Eğer birisi benimle ilgili bir değerlendirmede bulunursa, bu beni çok fazla etkilemez.					
10. Bazen diğer insanların hakkımda ne düşündükleri ile ilgili olarak fazla endişelendiğimi düşünüyorum.					
11. Çoğunlukla yanlış bir şey yapacağım ya da söyleyeceğim diye endişelenirim.					

8.6. Çağ Üniversitesi Tez Anket İzni

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
ÇAĞ UNIVERSITY

SAYI : 23867972/428
KONU: Tez Anket İzni Hakkında

08.04.2019

T.C
MERSİN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜK MAKAMINA

1. Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programında 2018/2019 Bahar dönemi itibariyle tez aşamasındaki kaydını yenilemiş olan 201710073 numaralı **Gül SÜZER, “Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutumun sosyal onay ihtiyacı ile olumsuz değerlendirilme korkusu arasındaki ilişkinin incelenmesi”** konulu tez çalışmasını Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretim üyesi olan Doç. Dr. Binnaz KIRAN atanmış ve halen tez çalışması yürütülmektedir.

2. Adı geçen öğrenci bu tez çalışması kapsamında **Mersin Üniversitesi Rektörlük Makamına bağlı tüm fakültelerde kayıtlı halen eğitim görmekte olan tüm lisans öğrencilerini kapsamak üzere** kopyası Ek’lerde sunulan bir anket uygulaması yapmak istemektedir.

3. Adı geçen öğrenci bu tez çalışması kapsamında yukarıda belirtilen anketi uygulayabilmesi için gerekli iznin verilmesini makamlarının tensiplerine maruz olduğunu arz ederim.

Prof. Dr. Ünal Ay
 Çağ Üniversitesi Rektörü

EKLERİ: Sekiz Sayfa formlar.

A.Yaşar Bayboğan Kampüsü, Adana-Mersin Karayolu 33800 Yenice-Mersin / TÜRKİYE T. +90 (0324) 651 48 00 F. +90 (0324) 651 48 11
www.cag.edu.tr

T.C.
MERSİN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik
Yazı İşleri Şube Müdürlüğü

Sayı : 15302574-605.01
Konu : GÜL SÜZER Tez Anket İzni

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 08.04.2019 tarihli ve 429 sayılı yazı.

İlgi yazınızda belirtilen Üniversiteniz Psikoloji Tezli Yüksek lisan öğrencisi GÜL SÜZER'in "Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Sosyal Onay İhtiyacı ile Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" konulu tez çalışmasına ait anketleri Üniversitemiz lisans öğrencilerine uygulanması Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

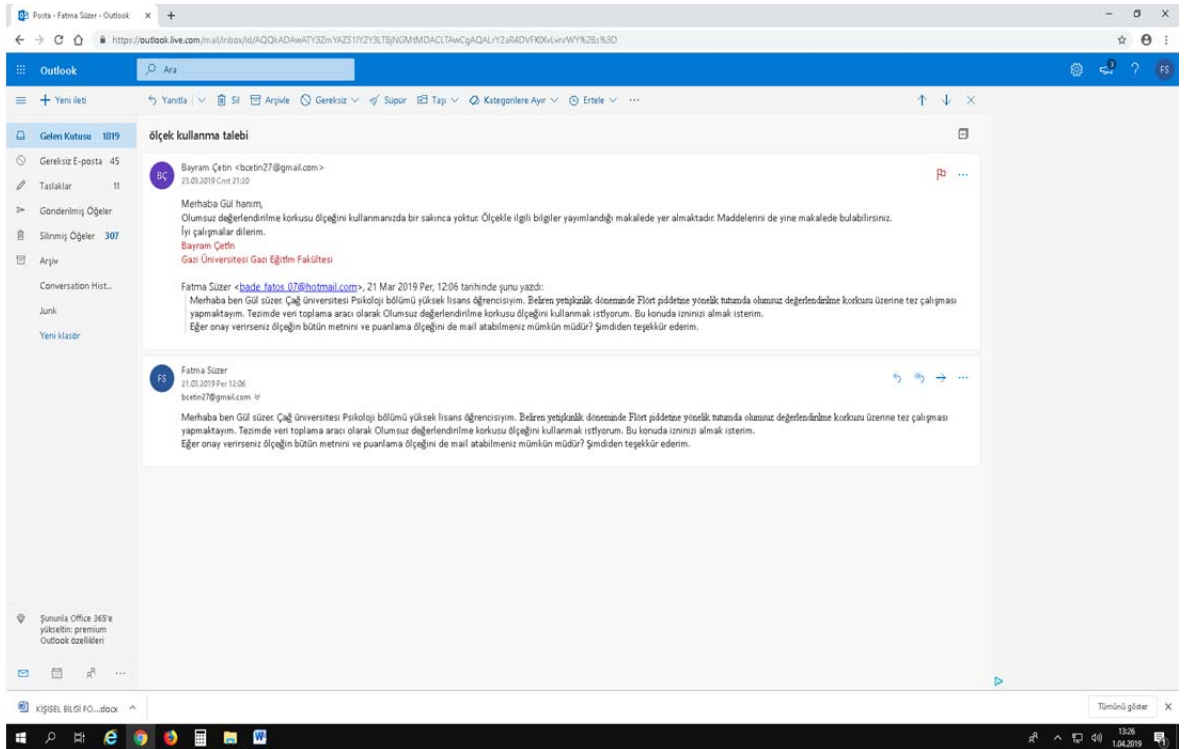
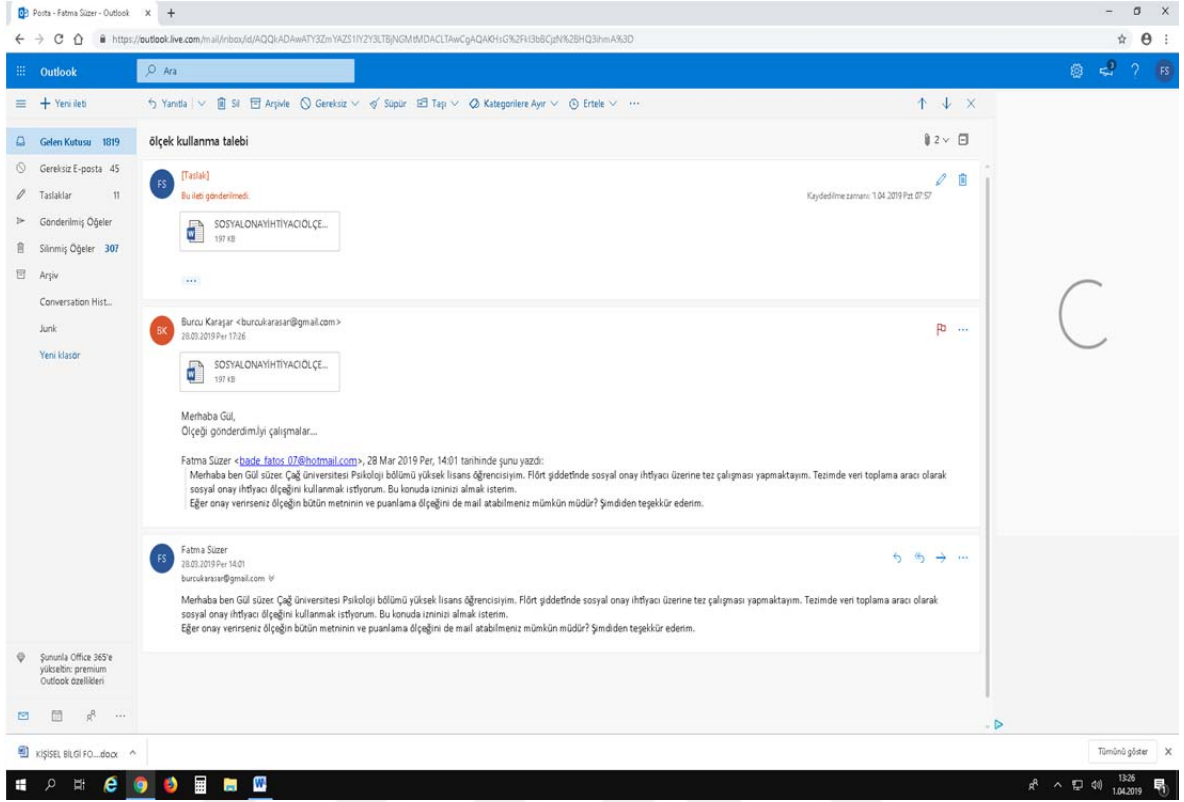
Sayı 2 Bil. Enst. Md. L.
18/4/2019
Rektör

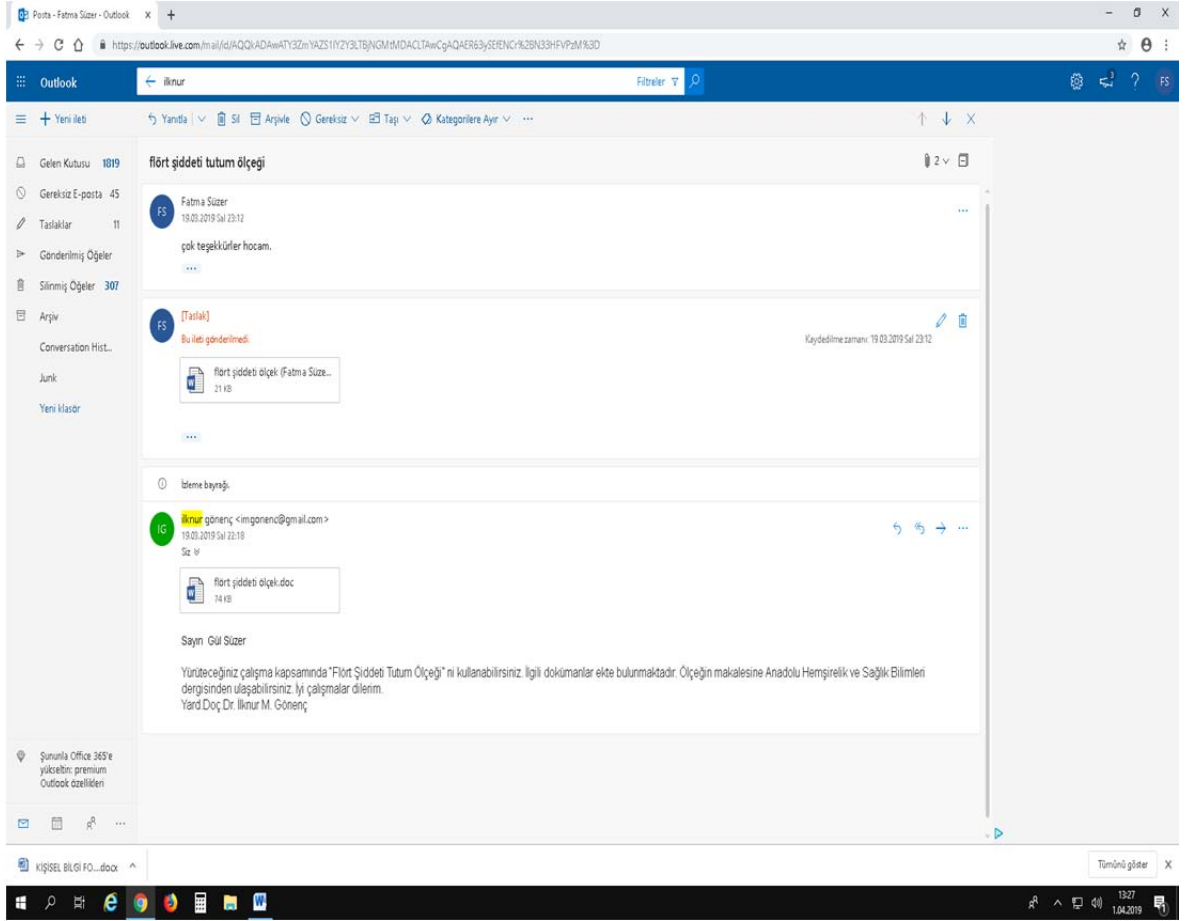
e-imzalıdır
Prof. Dr. Ali KAYA
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

766

T.C. Çağ Üniversitesi Rektörlüğü
Yeniciler MERSİN
GELEN EVRAK
Kayıt Tarihi : 16.04.2019
Kayıt No : 2039
Gideceği Birim :

8.7. İlişki Ölçekleri Anketi Kullanım İzni

9.ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Gül SÜZER

Doğum yeri ve Tarihi: İzmir- 15.10.1994

Mesleği: Sosyolog, Öğretmen

EĞİTİM

2013-2017: Pamukkale Üniversitesi/ Sosyoloji/ Lisans

2017-2019: Çağ Üniversitesi/ Yüksek Lisans/ Psikoloji

2018- 2020: Atatürk Üniversitesi/ Önlisans/Çocuk Gelişimi

YABANCI DİL

İngilizce: Orta Seviye

İŞ DENEYİMİ:

Uğur Okullarında Felsefe Grubu Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

İLETİŞİM: gulsuzer@hotmail.com